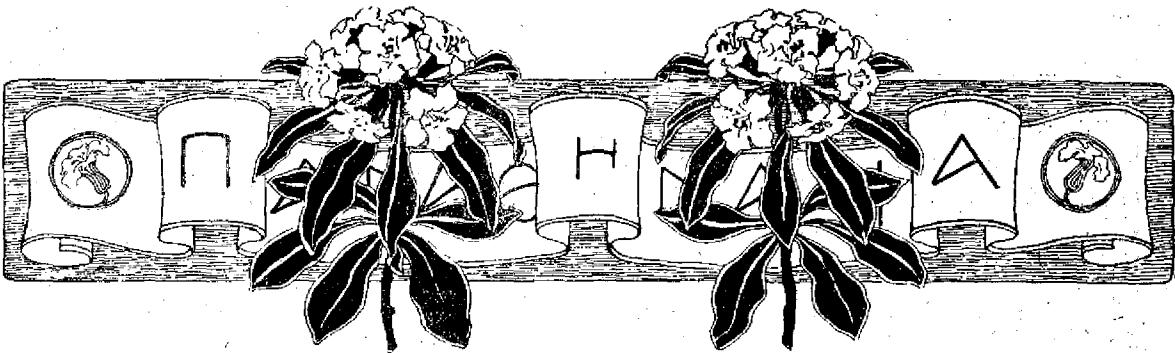

ΣΠΟΥΔΗ

ΜΑΣ ΜΠΡΟΥΝΙΓΚ

Η ΨΥΧΟΠΑΙΔΑ ΜΑΣ Η ΧΙΩΝΑ

Α π' τὸ χωριὸ μᾶς στείλανε μιὰ ψυχοπαίδα
σπίτι. Είχαμε ἀνάγκη αἰόλα ἢ μάννα εἰχε
βαρεῖθη τῆς ἔνες δούλες, τῆς σπιτογυρίστρες.
"Ολες μὲ τὰ κακά τους φυσικά, κρυφά καὶ φα-
νερά τους" κ' οἱ περισσότερες κλεψοῦδες, καὶ φα-
γοῦδες, καὶ γλωσσοῦδες, θέ μου φύλα!

"Η μάννα εἰχε ἀποκάμει πιά. Τὴν τελευταία
τὴν εἰχε διώξει μὲ τὸ ἔνδο τὴν ἔπιασε νὰ δέρνῃ
τὸ μωρό μας: φαντάσου, πλάσμα ἑνοῦ χρονοῦ,
νὰ τὸ χτυπάῃ στὰ μάγουλα! Ήντε καὶ στὸ κορ-
μάκι του κάτι μελανά οημάδια ἢ μάννα - ἀπὸ
ταιμπιές!" Οἶω τὸ λοιπόν, κακούργα!

Γιὰ μέρες μείναμε χωρίς δούλα. Κ' εἰχε πάρει
ἡ μάννα ἀπάνουν της δόλο τὸ σπίτι: μάννα μὲ
τρία παιδιά, τῶνα νὰ κρέμεται στὰ στήθια της,
τὸ δεντέρο νὰ τριγυρίζῃ στὰ φουστάνια της ἐγώ
μονάχα ἀξίζα κάτι μὲ τὰ ὄχιτα χρονάκια μου,
κ' ἔδινα χέρι δύο μποροῦσα. Τόκανα γιὰ ν' ἀκούω
τῆς μάννας τὰ παινέματα, καὶ γιὰ νὰ τρώω τῆς
θειὰ Ταρσίτσας τὰ γλυκά. Γιὰ παραγγελίες δέξω
ἀπὸ τὸ σπίτι ἥμουνα πρόθυμος φτάνει νά-
τανε νὰ τρέξω, καὶ βρισκόμουνα στὸ πόδι. "Ἐνα
μονέχα δὲν ὑπόφερνα" νὰ κούναω τὸ μωρό.
Αὐτὸ πιὰ τ' ἀφίνα στὴ θειὰ Ταρσίτσα, δύο
ἡ θειὰ Ταρσίτσα ἥτανε σπίτι. "Άμα ἔλειπε,
κ' ἥτανε πιασμένη ἢ μάννα σὲ δουλειά, τ' ἀφίνα
τὸ μωρό νὰ κλαίῃ.

— Κούνα τὸ μωρό, παιδί μου, πάει νὰ σκάσῃ!
φώναξε ἢ μάννα.

— Τὴν κουνήτρα δὲ σᾶς κάνω γώ... ἀς τὸ
κουνήση ἢ θειὰ Ταρσίτσα!

— Δὲν εἰν' ἔδω ἢ θειὰ Ταρσίτσα!

— "Άμα ὅθη, ἀς τὸ κουνήσῃ!"

"Αν μ' ἀναγκάζανε καμμιὰ φορά, ἀποφάσιζα
νὰ τὸ κουνήσω" κ' ἔδινα τέτοιο κούνημα στὴ
μικρή μας τὴ δρακούλα, πούκανα καὶ τὸ σπίτι
ἀντάμα της νὰ κουνηθῇ.

— Γιὰ τὸ θέο, θὰ μοῦ γκρεμίσης τὸ παιδί!

ἔλεγε ἢ μάννα... "Ἄχ, πότε θὰ μοῦ στείλουν
έκεινο τὸ κορίτσι βαρεῖθηκε πὰ ἢ ψυχή μου...
Κούνα τὸ μωρό, παιδί μου.

— Δὲν τὸ κουνάω, τί κάνω;

— Μὰ δχι τόσο δυνατά, παιδί μου.

— Τότε δὲν κουνάω ούτε μωρό, ούτε τίποτα!

Τέλος, μᾶς ἤρθε ἢ ἀκριβή μας ἢ παραγγελιά,
τὸν χωριοῦ μας τὸ σταλσίδι. "Ἐνῷ ἢ μάννα
ἔπαιργε τὸ γράμμα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ταχυδρό-
μου (πατριώτης μας κι' αὐτός, τοῦ χωριοῦ μας
ταχυδρόμος, δχι ἐπισημος), κ' ἐνῷ διάβαξε τὸ
γράμμα μὲ μιὰ προσοχὴ παρατεντωμένη, γιατ'
ἥτανε κιόλα κακόγραφο — μὰ τί τὰ θέλεις,
γράμμα ἀπ' τὸ χωριό τὸ πατρογονικό, πάντα
είναι καλοδεχούμενο, γιατὶ φέρνει τὴ μυρουδιὰ
τοῦ τόπου σου μαζὶ μὲ τοὺς χαιρετισμοὺς ἀπὸ
κοινπάρους καὶ κουμπάρες. Οἱ ἄλλοι ἔμενες
κάναμε κύκλο γύρω στὴ μικρὴ τὴν νιόφερτη, καὶ
τὴν κυτάζαμε σὰν πλάσμα οιγμένο ἀλ' ἄλλον
κόσμο, καθὼς ἥτανε νιυμένη μὲ τὰ παρδαλά
της, κ' εἴχε τὰ μικρά της τὰ κοτσίδια μισοξε-
πλεγμένα, σγατζαρά ἀπὸ τὸ λιοπύρια τοῦ χω-
ριού κι' ἀπὸ τὰ ξεροβρύτια καὶ φοροῦσε κάτι
σκληροπάποντα καὶ κάτι τράγινα περόποδια στὰ
λιγνά της καλαπόδια, καλοκαΐτι καιρό! Χάσκαμε
μπροστά της ἐγώ καὶ τ' ἀδερφάκι μου τὸ πίδ
μικρό· κ' ἡ θειὰ Ταρσίτσα τὴν ἔταξε τὴ νιόφερτη
ἀπὸ τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια, καὶ τὴν κουνοῦσε,
καὶ τὴ στρηφογύριζε σὰ νάτανε κανένα ζῷο νὰ
τ' ἀγοράσῃ. Τέλος ἡ θειὰ Ταρσίτσα στράβωσε
τὴ μούρη της δὲν τῆς εἰχε ἀρέσει ἢ νιόφερτη!

Αὐτεινῆς ὅμως, τῆς πατριωτοπούλας μας, ἀλύ-
γιστο τὸ μάτι της! Μᾶς κύταξε μὲ τὴ σειρὰ μας
έναν ἔνα, κι' δλους ἀντάμα ὑστερά, καὶ μᾶς χα-
μογελούσε κιόλα, σὰ νὰ μᾶς γνώριζε πολὺν
καιρό. Βλέπεις, πατριωτοπούλα μας, καὶ κουμ-
παροπούλα κιόλα... Ἐμένα μ' ἀρέσει τὸ θάρ-
ρος της αὐτό· μὲ τὰ μάτια, γλήγορα εἶχαμε γίνει

Κι' ἀπὸ πίσω ἡ Χιόνα κατακόκκινη, σαστισμένη
καὶ σὰν ἀποχαρμένη.

— Νά το τὸ φιογκάκι μου! είπε ἡ θειὰ Ταρσίτων: εἰδες ἔκει, τόχε φυλάξει... μάτια μου, γιὰ σένα τόχα... Νά κυταξώ μη μου λείπῃ κι ἄλλο τίποτα!

Τέλος ή θειά Ταρσίτσα σύχασε μὲ τὸ εὐθεμά-
της. "Ομως ή μάννα σοβαρή, ἔβλεπε κατάματα
τὴ Χιόνα.

— Ἐλα πιὸ κοντά . . . τῆς εἰπε' τὴς βελόνες
τὶ τῆς θέλεις; Μοῦν πέριτουνε καμμιὰ φορὰ στὰ
πάτωμα ἀπὸ τὸ κεφάλι . . . μὰ σένα τί σοῦ
χρειάζονται; Στάσον νὰ δῶ . . . φέρε σιμὰ τὸ
κεφάλι σου . . .

— Μπά, μπά, Χριστός! φώναξε ή θειά Ταρσίτσα· είδες μίανής χαμιάς κοψίδι, ἀρχισε πιόλα νά καρφώνη τά μαλλιά της. . . Μάτια μου!

— "Ελα πιδ κοντά μου, Χιόνι! είπε ή μάννα πάλι: τραβιθητήσεις... Και τὸν καθρέφτη μὲ τὶ χοήματα τὸν πῆρες;

— Πενήντα λεπτά . . . τρεμούλιασθε ή Χιόνα.
Είχε γίνει τώρα κίτρινη.

— Ποῦ τὰ βρῆκες τὰ λεφτά;
Μούντα ἔχεις; Αυτοί πάντες μενούνται.

Μουγκα ή Λιόνα... Αμα το κλειδωνε το στόμα
της, δεν τ' ἀνοιγε! Της ἄρπαξε ἔξαφρα τα δυό^{της} χέρια ή μάννα μέσο^{τη} φούχτα και της τά-
σφιξε, και τράβηξε το σιδερένιον κλώστη ἀπό τη
ζώνη νά της τσακίσῃ τα δάχτυλα, μά κρατήθηκε
δυνατός της βαστούσε μιά στιγμή μονάχα. Την
ἔσπερως πέρα θίστερα, και την ἔδιωξε μ' ἀπο-
στροφή ἀπό μπροστά της.

Μὰ τώρα ἡ θειά Ταρσίτσα σὰν τὴ μανισμένη πλῶσσα δύκτηκε στὴ Χιόνα· ποιὸς ἔσοι, θὰ τὴν ἔδερνε, θὰ τῆς ἔγδερνε τὰ μολακά της μάργουλα, θὰ τῆς χαλοῦσε τὰ στρωμένα της μαλλιά, τὰ ρούχα τὰ καλοβολμένα της, ποῦ τὰ καμάρωνε πρωτόφροφα ἀπὸ χθὲς ἡ Χιόνα· τόσο είχε ἀγριέψει τῆς θειά Ταρσίτσας τὸ τομάρι, τὸ νύχι καὶ τὸ μάτι της. Ἡταν ἐτοιμη καὶ μὲ πικρόλογα ἵσως νὰ τὴν ἀποπάρῃ, βέβαια καὶ πλέοτρα νὰ τὴν ἕπῃ—τότε τὸ κακὸ θάταν ἀγιάτρευτο. Τὸ κορίτσι αὐτὸν ἥταν ἄγγιχτο, παθιάρικο στὰ νεῦρα. “Ομως ἔγώ, μ' ἔνα γοργό μου κίνημα μπήκα μπροστά μ' ἀντίκοφα τὴ θειά Ταρσίτσα.

— Δέ θέλω νὰ τὴ χτυπήσῃ κανείς! εἰπά ἄγρια.
— Κ' ἔγω δὲ θέλω! εἰπ' ὁ Αιονάκης δὲ μπο-
οοῦσε γὰ μὴν τῷ κι' αὐτὸς τῷ λογάρῳ τοι.

— Πήγαινε στὸ μαγειρεῖο! εἶπε στὴ Χιόνα ἡ μάννα καὶ νὰ μοῦ μαρτυροῦσῃς ὅτε ποῦ βρῆκες τὰ λεφτὰ καὶ πρίος τὸν καθόδωτον

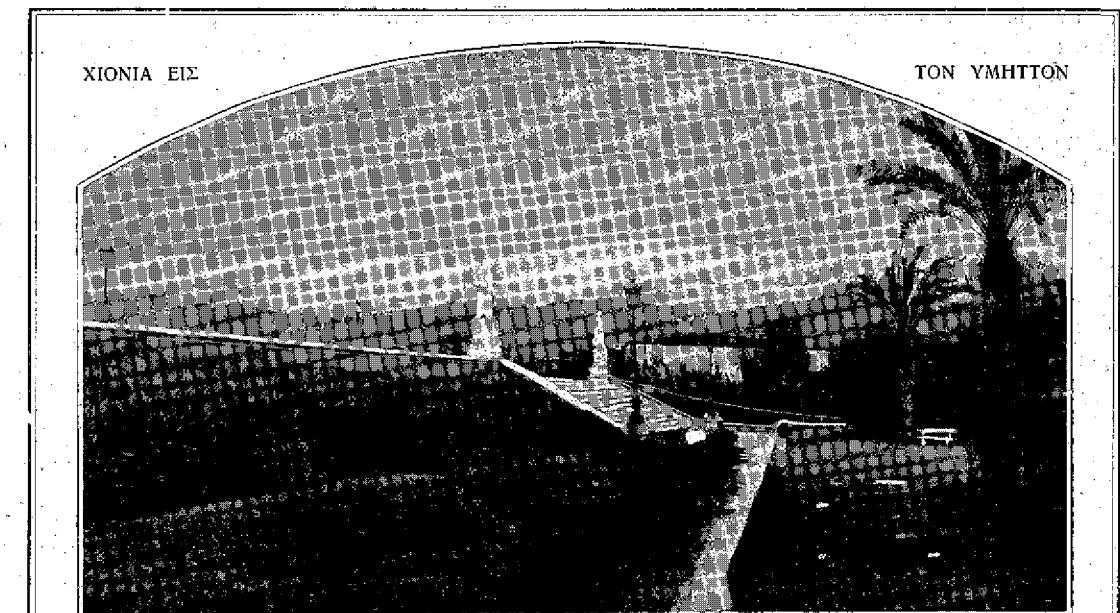
"Ἐφυγε ζεματισμένη ἡ Χιόνα. Πήγα γὰρ μὲ
τρόπο ἀπὸ κοντά της, χωρὶς νὰ μὲ καταλόβῃ
ἡ μάννα. Πήγα καὶ τὴ βρῆκα σ' ἔνα σπαραγμὸ
κακό τὰ δάκρυα της τὴν πνίγανε, τὴν εἶχε

πιάσει κόριτσος στὸ λαιμό. Θέρμη ἀκολούθησε,
καὶ ἀνησυχήσαμε· ἀπ' ὅλους πιὸ πολὺ φοβή-
θηκε ἡ μάννα μὴν πάθῃ τίποτα τὸ στρίγκλικο
τὸ πλάσμα, καὶ ἔχῃ νὰ λέη τὸ χωριὸ καὶ ἔχουνε
νὰ καταριῶνται καὶ δικοὶ του. Γι' αὐτό, ἀφοῦ
γίνηκε γραλά, δὲν τόλμησε πιὰ οὔτε νὰ τὴν ξα-
ναραθήῃ ἡ μάννα ποῦ τὰ βρῆκε κεῖνα τὰ λεφτά.

Ούμως ἔγω δὲ σύχασα παθόλου. Τὴν ἐπιασα
μὲ τὸ καλό, ἀπέξω ἀπόξω, τὴν πονηρή τὴν
Χιόνα, καὶ τέλος τί ἀνακάλυψα ἀπὸ τὸ σουφρω-
μένο τῆς τὸ στόμα; Πῶς μιὰ πατριώτισσα, ἡ
Θανάσω ἡ Κατοίκαινα, συνυφάδα τῆς. Ἀρέ-
τως τῆς κουμπάρας μας, ποῦχε ὁθῷ ἀπὸ τὸ
χωρὶδι μὲ τὸ ἄρρωστο παιδί της, καὶ εἰχε νὰ ψω-
νίσῃ κιόλα γιὰ τὴν κόρη της προικιά, καὶ τὰ
λοιπά, καὶ τρέχα γύρευε, λοιπὸν ἡ κυρά Θα-
νάσω, ἀμιὰ ἥρθε σπίτι νὰ μᾶς χαιρετήσῃ, ἔδωσε
κρυφά στὴ Χιόνα ἀπὸ τὴ μάννα της πενήντα
λεφτά. Κ' ἔτσι ἡ Χιόνα πήρε τὸν καθρέφτη
καὶ ντράπηκε νὰ μᾶς τὸ πῆγ δχι μονάχα γιατὶ
τὸ φύσιο της ἦταν δικαθρέφτης, μὰ καὶ γιατὶ
τέχε παραγγέλεις οὐτά τὰ λεφτά της μάννας της
νὰ τῆς τὰ στείλῃ. Καὶ τὸ γράμμα τόχε γράψει
μιὰ ἀλλή δουλίτσα ἀπὸ τὴ γειτονιά, καὶ τὰ λοιπά,
καὶ τρέχα γύρευε. Τότε γὼ κίνησα καὶ πῆγα
καὶ τὴ βρῆκα τὴν Κατοίκαινα τὴν πατριώτισσα,
καὶ τὴν ἔβαλα νὰ μοῦ τὰ ξιστορήσῃ δλα. Εἶχε
πῆγ τὴν ἀλήθεια ἡ Χιόνα. Γύρισα σπίτι μὲ ἔνα
θυμό, μὲ ἔνα θυμό! Καὶ τῆς τὰ λάλησα τῆς
θειὰ Ταρσούτσας, ἀκόμα καὶ τῆς μάννας ὅπως
ἔπρεπε.

³Ετοι βγήκε ή Χιόνα καθαρὴ ἀπὸ κάθε κατηγόρια. Καὶ βγήκε ἀνθρώπος, ἀδέρας σ^ο δὲ οὐκέτι δοκιμῆ. Καὶ πῆρε πάλι τόπο στὴν ὑπόληψη καὶ τὴν ἀγάπη μας.

Ἡ Μαῖτσα δὲν ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ παχαίνῃ· καὶ ἡ Χιόνα εἶχε τὴν ἀδειανά προσέχη σὸς ὅλα τὴν μικρήν· καὶ ἡ μάννα πιὰ καμάρωνε. Ὁμως ἔπαιρε καὶ ἡ μάννα συχνά στὰ χέρια τῆς μικρής, καὶ ἀφινε στῆς Χιόνας τὴν ἀξιότητα πότε τὴν μιὰ δουλειά, πότε τὴν ἄλλη. Ναί, μᾶ ποῦ νὰ τὴν καταφέρῃ ἡ μάννα κείνη τὴν μικρή, τὴν πονηρὴν Μαῖτσα, νὰ παραδοθῇ στὴν ἀγκαλιά της. Γύρενε τὴν Χιόνα πάντα σὸς τὰ ξορέξια, νεῦρα της, γεροντικές παραξενιές, κχείες καὶ θυμούς της, τὸ ζουδάκι· ἡ Χιόνα νὰ τὴν τνύσῃ, νὰ τὴν γδύσῃ, νὰ τὴν πλύνῃ καὶ νὰ τὴν ταΐσῃ· αὐτὴ νὰ τὴν ξυπνήσῃ καὶ νὰ τὴν ἀποκοιμίσῃ· αὐτὴ τὰ κλάματά της νὰ λαρώσῃ, καὶ τὰ δάκρυα της καὶ κάθε τι νὰ τῆς σφουγγίσῃ. Κι ἀμα στρέγκιλιζε μέσος τὸ θυμό της καὶ δεν εἶχε λα-ρωμό, ἡ Χιόνα νὰ τὴν ξεστριγκλίσῃ, δίνοντας

Τὰ τελευταῖα χρόνια κατεκάλυψαν τάς καρυφάς τοῦ «Υμηττοῦ» καὶ κατέβησαν δειλά καὶ σπάνια πρός τὸ Ζάππειον. Ἡ «Λευκὴ Νύμφη» δρώσας δὲν ἐνεφανίσθη ἀκόμη εἰς τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν.

τὰ μάγουλα καὶ τὰ μαλλιά της στῆς στριγκλί-
τσας τὸ θυμό.

Μὰ δὲ μποροῦσε αὐτὸν μέρες καὶ νύχτες νὰ βαστάγῃ γιατὶ τύχαινε νᾶχη πολλὴ δουλειὰ ἡ Χιόνα, καὶ νὰ μὴν προφταίνῃ. Καὶ νά, ἔνα βράδυ, ἔημερώνοντας γιορτή, πνιγμένη καθὼς ἤτανε στὴ σκοτιώρα τοῦ σπιτιοῦ καὶ αὐτὴ καὶ ἡ μάννα, ἔκλαιγε τὸ παιδί καὶ ζητοῦσε τὴν Χιόνα νὰ τὸ βάλῃ στὸ υφεβάτι. Τέλος ἡ μάννα, ἀφοῦ τὸ ἄφησε νὰ κουραστῇ στὰ κλάματα καὶ μὲ τῆς Χιόνας τὸ δνομα τὸ ἀποκοιμηθῆ, τὸ σῆκωσε, τὸ ξέγδυσε, τοῦβλαγε τὸ φυλαχτάρι ἀπὸ τὸ λαιμό του καὶ τὸ πλάγιασε, ἐνῷ τὸ στηθάκι του σιγαναστέναζε καὶ μέσο τὸ κοίμισμά του ἀκόμα. Ἡρθε ἡ Χιόνα ὑστερά ἀνασκούμπωμένη, κατακούρασμένη, κάθισε κοντά του, τὸ νανούρισε γλυκά — μὰ καὶ ἡ ἴδια κουτουλοῦσε ἀπὸ τὴν κούραση.

Τὴν νύχτα τὸ παιδί εἶχε θέρμη· ἡ Χιόνα φο-
γάλλιζε βαθιά, μὰ ἡ μάννα τὸ κατάλαβε. Ἀνή-
συχη, σηκωθήκε πρωΐ, τοῦθρε καλύτερα τῶλουσε,
τὸντυσε, τοῦδωσε κάποιο φάρμακο, τὸ ξαναπλά-
γιασε, κι' ἀρχισε μαζί του νὰ παιζογελάρη.
Υστερα θυμήθηκε πῶς δὲν τούχε βάλει τὸ φυ-
λαχτάρι στὸ λάιμό του. Ἡταν αὐτὸ λογῆς λο-
γιῶνε πραματάκια κρεμασμένα ἀπ' τῆς Μαί-
τσας τὸ λαϊμό, ποὺ αὐτὴ μάλιστα δὲν τὰ

πολυαγακοῦσε^τ σκόρδο μονόλουνθο, ὑψωμα λει-
τουργιᾶς, γκαίνιασμα ἀλησιᾶς, τρίχες ἀρκουδᾶς,
μιοσκολίβατο, δλα φαμμένα σ^τ ἔνα σακκούλάκι·
ὕστερα σταυρὸς ἀπὸ λιόκοινο, κ^{αι} ἔνα χυσσὸν
Κωσταντινᾶτο. Αὗτὰ δλα, κ^{αι} Ἰσως ἀκόμα κι^τ
ἄλλα τάχε συνάξῃ, δέση, φάψη και^τ κρεμάσῃ ἡ
θειά Ταρσίτσα στὸ παιδί γιὰ γκόλφι φυλαχτό
του ἀπὸ βάσκαμμα και^τ κάθε δλλο κακό. Τέλος
ἐν^τ ἀρμάθιασμα ἀπὸ πράματ^τ ἄγια κι^τ ἀπὸ ξορ-
κολόγια. Τόσο ἔνα βάρος πλήγωνε τῆς μικρού-
λας τὸ λαιμὸ στὸν ὑπνο της, και^τ τοῦβγαζε^τ ἡ
μάννα κάθε βράδυ και^τ τὸ φύλαγε ἀπὸ κάτου στὸ
προσκεφαλάκι της^τ ὕστερα σταύρωνε τὸ παιδί,
τὸ φιλούσε και^τ τ^η ἀφίνε νὰ κοιμηθῇ.^τ “Ομως αὗτὸ
τὸ βράδυ ἀπὸ τὴ βιά της είχε ἀποθέση τοῦ παι-
διοῦ τὸ φυλαχτὸ στὸ κάθισμα, κοντά στὴν κούνια.

Πηγε λοιπον το φυλαχτο η μανιτα και το περασε στο λαιμο του. Τότε μονάχα είδε πώς
ξείπε το Κωσταντινάτο άπ' το γαϊτάνι τ' ανα-
ζήτησε, μα δὲν το βοήκε. Σκούντησε σιγά τη
Χιόνια και τη ρώτησε. Τινάχτηκε αύτη άπ' τὸν
έπινο της άπότομα, σὰν τρομασμένη. Μάσησε
λόγια άναματα.

— Τ' είναι . . . όχι, Παναγίτσα μ! Τ' είναι,
αυρώ σύ, . . . τί γυρεύεις, όφ' σε με νὰ κοιμηθῶ . . .
Γό φιλαντό . . . χιοδ - δὲν ξέω!

Τὴν ἄφησε ή μάννα καὶ ξανάπτεσε στὸ στρῶμα

της. Τὴν ἔβλεπε καὶ ποῦτανε κοιτάμενη. Τέλος ἡ Χιόνα σείστηκε πάλι, ἔνστηκε, ἔτριψε τὰ μάτια, καὶ ἀφοῦ ἀνακαθισμένη γύρωσε καὶ μᾶς κύταξε δλονς, μὲν ἐνα δάμπωμα βαθὺ, σηκώθηκε βιαστική καὶ βγῆκε.

Σ' αὐτὰ ὅδα ἀνάμεσα εἶχε ὁδῷ καὶ ἡ θειὰ Ταρσίτσα καὶ τὰ λέγανε μὲ τὴ μάννα. Ἡ Χιόνα εἶχε ἔσανατη ἥσυχα καὶ συγγύρεις. Τότε δὲ μικρὸς Λιονάκης, τὸ βοϊδάκι μας, πάσι ἀξαφνα καὶ τὴν ἀρπάζει τὴ Χιόνα ἀπὸ τὸ φουστάνι. Ἡθελε νὰ δεῖξῃ καὶ αὐτὸς τὸ ἔζητο του μὲ τὸ κοντὸ μυαλό του εἶχε ἀκούση κάποιες μιλές τῆς θειὰ Ταρσίτσας μὲ τὴ μάννα, καὶ θέλησε νὰ ἀνακατευτῇ καὶ ἀφεντειά του στοὺς μεγάλους. Κουτόμυναλο παιδί.

— Μωρῷ, τῆς λέει τὸ βοϊδάκι, τί τοκαμες τὸ Κωσταντινάτο;

Ἡ Χιόνα τινάχτηκε σὰ νὰ τὴ δάγκασε σκορπιός. Ἀν μποροῦσε θὰ τὸν ἔδερνε τὸ Λιονάκι. Τὸν κύταξε ὄγρια καὶ δὲ μύλησε — τί νὰ ἕπῃ σ' ἐνα βοϊδάκι; Τότε σοῦ τὸν ἀρπάζει ἡ μάννα τὸν παλὸ σου, ποῦ τοῦχε ἕπῃ κιόλα ποτὲ νὰ μὴ λέῃ τὸ «μωρή», καὶ τοῦ κόρβει καμπόσες παντοφλιές ἐκεὶ ποὺ τοῦπρεπε, καὶ τὸν τινάξει ὅξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἐκλαψε μὲν ἐκείνη τὴ φωνάρα του καμπόσος· ὑστερα τὸν ἀκούσαμε νὰ γελάῃ, δὲ χάρας.

Ἡ Χιόνα, ἀμύητη, τὴ δουλειά της. Τὴν ἀκολουθοῦσε ἡ θειὰ Ταρσίτσα μὲ τὴν κρύα ματιά της, ποῦχε τὴ μπιρμπιλή καὶ τὴ θαμπτὴ τὴ λάμψη σὰν ἀπὸ φειδιοῦ τομέρι. Μὰ ἡ θειὰ Ταρσίτσα σῶπαινε, πειραγμένη ἀπὸ τὴν ἄλλη φροὰ ποῦ δὲν τὴν ἀφησε ἡ μάννα νὲ ἀνακατευτῇ. Καὶ ἡ μάννα ἥσυχη τάχα καὶ σ' ἐμᾶς μιλῶντας τάχα, μὰ ἡ ἀλήθεια γιὰ νὰ τὴν ἀκούῃ ἡ Χιόνα, ἔλεγε.

— Τί γίνηκε τὸ νόμισμα, πορρόενο μοῦ φαίνεται. Νὰ κοβόταν τὸ γαῖτάνι... πάλι νὰ βγῆκε ἀπὸ τὸ χαλκᾶ μονάχο του, καὶ νάπεσε, κάπου θὰ βρισκόταν. Ἐφαξα, ἔκαμα ἀνον κάτου τὸ δωμάτιο, κύταξα μέσ' τὴν κούνια, στῆς χαραμάδες, στὸ ὑπόγειο, τίναξα τὰ ροῦχα—τίποτα! Κεῖνο ποῦ μὲ πονεῖ, εἶναι ποῦχασε τὸ παιδὶ τὸ φυλαχτό του τὸχα τὸ ἄγιο Κωσταντινάτο ἀπὸ τὴ μάννα μου καὶ τὸ φοροῦσαν δλα τὰ παιδιά μου δσο ἥτανε μικρό. Ἀς βάλῃ ἡ Παναγιὰ τὸ χέοι της νὰ γίνη καλὰ ἡ μικρούλα... δις τὴ φυλάρη δ σταυρὸς ποῦχει ἀκόμα στὸ λαιμό της, ... μὰ πάω νὰ χάσω τὸ μυαλό μου! Ξένος ἀνθρώπος δὲ μπῆκε σπίτι, τὰ παιδιά κοιμῶνταν... τότε ἔγω τὸ πῆρα; Ἡ θειὰ Ταρσίτσα τώρα δὲν εἶναι ποῦρθε... Τέλος, ἀναλήφτηκε;

Κύταξε κατὰ μᾶς, μὰ δ τόνος τῆς φωνῆς της ἔλεγε «γιὰ σένα».

— Θὰ βρεθῇ! εἶπε σκληρὰ ἡ θειὰ Ταρσίτσα, ἐνῷ ἡ ματιά της ἔδειχνε τὴ Χιόνα, ποῦφευγε θυμωμένη καὶ βροντοῦσε πέσω της τὴν πόρτα.

— Κυτάτε καλά, εἴτε ἡ μάννα, σεῖς οἱ ἄλλοι μὴν ἀνακατευθῆτε ἀφῆστε τὴ σ' ἐμένα τὴ δουλειά...
— Καὶ νὰ μὲν ἀνακατέψης, κυρά μου, δὲν ἀνακατεύομαι! εἴτε ἡ θειὰ Ταρσίτσα, ζειδομύτα, πειραγμένη, καὶ ἔφυγε.

— Ἀκού σύ, παιδί μου! εἴτε ἡ μάννα σὲ ξέρω ἔσενα, εἴσαι πονηρός καὶ κάτι θὰ θελήσης νὰ σκαρώσης, ... κύταξε καλά! Καὶ στὰ χέρια τῆς ἔκεινῆς νὰ δῆς τὸ νόμισμα, θὰ κάμης πῶς δὲν τόδες, καὶ θάρσης νὰ μοῦ τὸ πῆς. Τοῦ κεφαλιοῦ σου δὲ θὰ κάμης τίτοτα, ὀκουσες; Αὐτὸς τὸ κορίτσι εἶναι λίγο σαλό, ἀρώστο ἀπὸ πρὸν νὰ γεννηθῇ, καὶ μπορεῖ στὰ χέρια μας νὰ κακοπάθῃ. Ἀφησε πούχει τὴ λάτρα τοῦ παιδιοῦ μας, καὶ ἔχει γιὰ μᾶς δλονς μιὰ ζεστὴ καρδιά, ἔτοιμη θυσία νὰ γίνη στὴν ἀγάπη μας. Δὲν ξέρουμε ἀκόμα καὶ δὲν αὐτὴ τὸ πῆρε... μὰ τὶ νὰ πῶς δ Θεὸς νὰ μὲ σχωφέσῃ, τῆς ἀρέσουν τὰ γυαλιστερά, καὶ ἀγαπάει ἀπὸ τώρα τὰ στολίδια εἶναι φιλάρεσκη — ἔνα πλάσμα μιᾶς γροθιᾶς ἔκει! Εἰδες τῆς κουρδούνες τί μαζεύουνε στῆς φωλιές τους; Ετοι εἰνὶ ἡ κασσέλα της! Ας εἶναι καλὰ ἡ θειὰ Ταρσίτσα ποῦ τὴν ἀνοίξει καὶ τάπε ἀφοῦ καὶ τὰ χρυσόχαροτα ἀπὸ τὰ γλυκό, κάτι μαντήλια χάρτινα καὶ ἀδεια κοντιά — φαντάσουν, καὶ τὰ μολυβένια φύλλα ἀπὸ τὰ πούματα τῶν μπονκαλιῶν — ίδια φωλιὰ κουρδούνας! Κι ὅλα αὐτὰ τὰ τοιμάζει γιὰ τὸ νοικοκυρειό της, στὸ χωριό! Μωρό, πλάσμα ἀκόμα... Εσύ, σοῦ τόπα, μακρού ἀπὸ τὴν κασσέλα της... Ομως, ἀν τὴν πιάσουμε νάγη τὸ νόμισμα, εἶναι φόβος μήν τρελλαθῆ, μήν πεθάνῃ ἀπὸ τὸ κακό της, μήν πάῃ καὶ πνιγῇ στὸ πηγάδι — τί δλλο χειρότερο; Τὸ ἀκουσες, παιδί μου;

— Τ' ἀκουσα! εἶπα. Μὰ εἶχα τὸ δικό μου ἔγω τὸν πονηρό. Ας ἥτανε καλὰ τῆς θειὰ Ταρσίτσας τὰ μαθήματα.
* * *

Τὸ παιδί μας γίνηκε καλά ἡ μάννα ἔδειξε πῶς εἶχε ἀποξέχασῃ τὸν Κωσταντινάτο τὸ χάσιμο. Μὰ δσο αὐτὴ καὶ δὲν ἥθελε νὰ κάνῃ τὴν ἀδιάφορη, εἶχε ἀλλάξη δ τρόπος της στὴ Χιόνα. Τῆς φερνότανε κάπως ψυχρά, ἵσως καὶ ἀδικα καμμιά φροά. ᩩ Χιόνα πάλι, ἡ τόσο θαρρετὴ μαζί μας, ἔτρεμε τὴ ματιά της τώρα. Γιὰ νὰ τῆς κάνῃ τὴν καρδιά, σκοτωνόταν ἀπὸ τὴν πολλὴ δουλειά δ ἔζηλος τηςδὲν ἡ προθυμιά βουνό, μὰ πάσι, τοῦ κάκου! Οχι ἡ μάννα μοναχά, δχι ἡ θειὰ Ταρσίτσα, ποῦ φερνόταν ἀκαρδα στὴ Χιόνα, μὰ καὶ ἔγω ἀκόμα εἶχε ἀλλάξη τὸ φέρστιο μου ἀκόμα καὶ δὲν θάρσης λιονάκης, μὲ τὸ παχύ του τὸ μυαλάκι, ποῦτανε παχὺ σὰν τὸ στρογγυλό του τὸ κορμί τέλος δλο τὸ σπίτι, τὸ ἄψυχα καὶ τὰ ζωντανά, τοῦ ἀέρα τὸ

περιθεμά, τὴν διγκαλιάζανε ψυχρά, βίουβα τὴν περιτριγυρίζαν. Τότε καὶ τῆς Χιόνας ἡ ἀγάπη; ποῦ διφούσσε για ἄλλη ἀγάπη, καὶ πιὰ δὲν τὴν εὔρισκε νέα καὶ πούτανε στὴν πόρτα μὲν ἡ Χιόνα μὲ κατάλαβε, καὶ μοῦδειξε τὴν πλάτη, κανὼν σὲ μὲν πατέτησε τὴν πόρταν τὸ βράδυ δὲν ἔφαγε καθόλον.

Κανένας μας ἀμέσως δὲν τὸ πρόσεξε. Μοναχὰ τῆς Χιόνας τὸ ἀφτονα τὰ λόγια καὶ τὰ κελαδίσματα τὰ βρίσκαμε συμαξεμένα. Στὸ ςτερογίνηκε νευρική, φερνότανε κακή στὸ Λιονάκη μάλιστα, γιατὶ καὶ αὐτός, δὲ κούκος, τῆς φερνότανε τὸ ίδιο. Τέλος καὶ ἀπὸ μέρα ἡ Χιόνα εἶχε σηκώση τῆς ἔγγονες τῆς διακοιτικές της καὶ τῆς συνομήλικες φιλιές της. Όσο γιὰ τὴ θειὰ Ταρσίτσα, μάτια δὲν εἶχε νὰ τὴ δῆ. Καὶ μοναχὰ στὴ μικρή μας τὴ Μαΐτσα εἶχε καρίση δλον τῆς ἀγάπης της τὸ θησαυρό.

Κάποτε τὴ βρήκαμε γυντή, κλαμένη, ἀπάνου στὸ παιδί.

— Τί εἶχεις, τί ἔπαιδες; τῆς εἴπε ἡ μάννα. Γιά, έλλα πιὸ κοντά μου νὰ σὲ δῶ... τί μάτια κόκκινα; Λέγε, τί σοῦφταιξε; Μοῦ φαίνεται καὶ ἄλλη φορά σ' εἶδα κλαμένη.

— Κρυφοκλαίει, εἶπα γά, σὰ νὰ τῆς κάμαμε κακό...

Ο Λιονάκης εἶχε χώση τὰ μοῦτρα του μέσο τὰ δικά της, καὶ τὴν κύταξε ἔτσι ἀπὸ κοντά. Τοῦδωσε μιὰ καὶ πῆγε πέρα ἡ Χιόνα τοῦπρεπε. Ή θειὰ Ταρσίτσα ἔλειπε. Τότε μᾶς ἔβγαλε δῆσο μάννα μᾶς τὰ δυὸ παιδιά, καὶ κλείδωσε τὴν πόρτα. Σὲ λίγο ἀκουσα κλάματα δυνατά τῆς Χιόνας, κλάματα λυγκιαστά, δάκρυα πλημμύρες. Εἶχε πέση καταῆς στῆς μάννας τὴν ποδιά, καὶ τὴν παρακαλοῦσε: θέτερα τόμαθα.

— Θέλω νὰ πάω στὸ χωριό μου!

Καὶ δός του, θρήνοι καὶ δαρμοί. Τὴν ἀποπήδησε μάννα αὖνοιξε τὴν πόρτα βροντερή καὶ τὴν ἔθετεις μὲ τὸ ἀναφυλλιῶν καὶ τὸ παράπονά της.

Τὴν ἄλλη μέρα, καὶ τὴν ἄλλη τὴν ἔκραξε ἡ μάννα καὶ τῆς μήλησε σιγανά καὶ τὴ συβούλεψε γγύρευε νὰ τῆς γνρίσῃ τὸ κεφάλι, καὶ ἀγήση τὴ στραβήν ίδεα τοῦ χωριοῦ. Αμμῆ δα; Τὸ κορίτσι εἶχε κολλήση σ' αὐτὴ τὴν ἔλπιδα τὴν καρδιά του. Εγραψε τότε ἡ μάννα στὸ χωριό, καὶ ἔρθη ἔνα γράμμα ἀπὸ τοὺς δικούς της, καὶ ἔλεγε τὸ χωριό νὰ μήν τὸ βάνη πιὰ στὸ νοῦ της, καὶ ἀντέρητο, σούκοβε τὴν καρδιὰ ἡ σφαγή τοῦ πόνου, πούκρυβε δὲν ἡχούσιον τὸν ποιολογιοῦ:

— Σούτ! ἔκανε καὶ ἡ μάννα σίγανά. Μοιρολογεῖ!

Καὶ τὸλεγε τὸ μοιρολόγι ἡ Χιόνα μὲ τὸ λάρυγγα, μὲ μιὰ φωνὴ βραχινή, βαθειά καὶ ἀγνώριστη. Θάλεγες, μοιρολογοῦσε μιὰ γριά ξεπερασμένη. Σ' έσκιαζε δικούς την πούθησε τοῦ τραγουδιοῦ, πούκρυβε στῆς μακρινού προσκαλεσμά ἀκαρτέρητο, σούκρυβε τὴν καρδιὰ ἡ σφαγή τοῦ πόνου, πούκρυβε δὲν ἡχούσιον τὸν ποιολογιοῦ:

τια τῆς συνεργασμένα, κάνοντας τὴν κουφή στὴ μάννα ποῦ τὴν ἔκραξε πίσω νὰ γυρίσῃ. Πήγα διποτά κοντά της ἔγω καὶ κρυφοκύτασά στὴν πόρτα μὲν ἡ Χιόνα μὲ κατάλαβε, καὶ μοῦδειξε τὴν πλάτη, κανὼν σὲ μὲν πατέτησε τὴν πόρταν τὸ βράδυ δὲν ἔφαγε καθόλον.

— Άργα, ποὺν πέσω γά νὰ κοιμηθῶ, τὴ θυμήθηκα τὴ Χιόνα τὴ λυπήθηκα λιγάκι.

* *

— Τί νὰ γίνεται ἡ Μωρὸν ἡ κακομοίρα; εἶπα θὰ πάω νὰ δῶ!

Χωρὶς παπούτσια, πήγα σιγά στοῦ μαγερειοῦ τὴν πόρτα καὶ κρυφάκουσα. Μιὰ κλαψόρικη φωνὴ ξεχώρισα, μονότονη καὶ τραβηγμένη έσκιαψα καὶ κύταξα ἀπὸ τὴν κλειδαριά, δὲν ἔβλεπα τὴ Χιόνα ἀντίκου ήταν μικρή κασσέλα της, καὶ μονάχα ἔκει ξεχώρισα τὴν δικηρη.

— Η Χιόνα κλαίει! τῆς εἶπα ζλα νὲ ἀκούσῃς! Σοῦ πιάνεται ἡ καρδιά... κλαίει σὰν ἀλλοιώτικα. Σήκου, μάννα!

Δὲν εἶχε πέση ἀκόμα, καὶ ἡρθε μὲ τὴ παντούφλες τῆς συρτές. ᩩ Χιόνα τίποτα δὲν εἶχε ἀκούσῃς δῆλη ἤτανε στὸ κλάμα της δοσμένη. Η μάννα, πολὺ ταραγμένη, εἶχε βάλη τόντα της χέρι στὴν καρδιά, καὶ μούγγενε μὲ τὸ ἄλλο νὰ μὴν κάνω τὸ θόρυβο: θέλησα στὴν κλειδαριά νὰ σκύψω, καὶ μὲ τὸδέρησε ἀπὸ δῆσο μέντηνη μὲ δύναμη, ποῦ μὲν κέκαμε λίγο νὰ πονέσω. Εκεὶ, νὰ καὶ δ μπούφος δ Λιονάκης, εἶχε ὁδῇ καὶ αὐτὸς μισόγυμνος, καὶ στάθηκε μπροστά μας καὶ μᾶς κύταξε μὲ μάτια γουρλωμένα καὶ ποντά, μήν καταλαβαίνοντάς τε έτρεχε. Τὸ φῶς δὲν τὸ δικό μου τὸ δωμάτιο ξεπεραστεῖ στὸ στενό καὶ μᾶς κωμάτιζε μονόπλευρα τοὺς δύο, καὶ ἔρριχνε μιὰ λάμψη κατακόκκινη στὰ χάριν της μούτρα τοῦ Λιονάκη. Δάγκωνα γά τὸ δάχτυλο καὶ τὸν ἀγριοκύτασα νὰ μὴν κάμη καμπιαία ξυπνάδα καὶ φωνάξῃ.

— Σούτ! έκανε καὶ ἡ μάννα σίγανά. Μοιρολογεῖ!

Καὶ τὸλεγε τὸ μοιρολόγι ἡ Χιόνα μὲ τὸ λάρυγγα, μὲ μιὰ φωνὴ βραχινή, βαθειά καὶ ἀγνώριστη. Θάλεγες, μοιρολογοῦσε μιὰ γριά ξεπερασμένη. Σ' έσκιαζε δικούς την πούθησε τοῦ τραγουδιοῦ, πούκρυβε στῆς μακρινού προσκαλεσμά ἀκαρτέρητο, σούκρυβε τὴν καρδιὰ ἡ σφαγή τοῦ πόνου, πούκρυβε δὲν ἡχούσιον τὸν ποιολογιοῦ:

— Η μούρα μου ξεκίνησεν ἀπὸ τὴ Λουμπαδίδια, στὴν κούνια ποῦ γέννήθημα νὰ ὅθῃ νὰ μειωράῃ. Μὰ εἶχε λυμένα τὸ σκυλιά ἡ μάννα στὴν αὐλή μας, καὶ ἀλέρου της χιασμήσασε σὰν ἀγριά θερία καὶ πέφτει ἔδα, καὶ πέφτει ἔκει στὸ πηγαδιοῦ τὸ γῆρο... Τότε μὲ καταράστηκε χαῖρι νὰ μὴν κάμει.

— "Ανοιξε, Χιόνα! είπε ή μάννα μὲ τρεμουλιαστή φωνή, πούθελε νὰ τὴν κάμη δσο μπούσσε μαλακή.

Τὰ μάτια τῆς ήτανε γιομάτα δάκρυα.

— "Ανοιξε, δὲν ἀκοῦς; Ή μάννα σου μιλεῖ! είπα γώ.

— Δὲν ἀνοίγω! ἀκούστηκε στεγνή ἀπὸ μέσα ή φωνή τῆς Χιόνας.

Μὲ τράβηξε ή μάννα ἀπὸ τὴν πόρτα.

— "Ανοιξε, παιδί μου! είπε πάλι ή μάννα. "Ανοιξε, μὴ φοβάσαι, κατὶ θέλω νὰ σου πῶ...

Εἶχε βάλῃ ὅλη τὴν γλύκα τῆς καρδιᾶς σ' αὐτὰ τὰ λόγια τῆς.

— "Οχι! ἔφτασε βαθειά ή φωνή τῆς Χιόνας.

— Δὲν ἀνοίγεις... οὐαίει ή μάννα! είπε διπούφος δι Λιονάκης.

Τέλος είπε κι' αὐτὸ τὸ παιδί μιὰ κουβέντα πούπρεπε! "Ανοιξε ή πόρτα. Μπήκε ή μάννα μέσα, κ' ἐμεῖς ἀπὸ πίσω. Καταγῆς στῆς πλάκες εἶχε στρώση ή Χιόνα γιὰ νὰ κομηθῇ, ἐνῷ η θέση τῆς ήτανε κοντά στὴ Μαΐτσα. Καὶ κοιτάτανε χειρέρα δὲ γύρισε οὐτε νὰ μᾶς κυτάξῃ. "Ασειστη, έβλεπε κατὰ τὴν γωνιά.

— Βλέπει τὴ στάχτη! είπε δι Λιονάκης.

Τὴν έσυρε ή μάννα ἀπάνου τῆς, τὴ χάιδειψε ἀθέλη τῆς, τὴ φίλησε, καὶ μὲ τὸ στανιὸ πρατοῦσε τὰ δάκρυα. Τότε ἔσπασε κι' ή Χιόνα ἀρχίζει κι' δι βλάκας δι Λιονάκης, βλέποντας αὐτὰ ὅλα: θρῆνος καὶ δαρμὸς μεγάλος, καὶ ξύλο ποῦ χρειάζοτανε, σ' αὐτὸν καὶ σ' ἐκείνη τὴν κλαψοῦ τὴ Χιόνα. Αφοῦ τέλος πέρασε ή μπόρα αὐτὴ ἀπὸ τὰ κλάματα, τὴ φωτήσε τὴ Χιόνα ή μάννα τὶ τραγοῦδι ήτανε ἐκείνο πούλεγε.

— Τ' ἀμοιδο! είπε ή Χιόνα.

— Τί ἀμοιδο;

— Τ' ἀμοιδο... είμαι γὼ τ' ἀμοιδο.

— "Ελα, σώπα τώρα! Τί νὰ κάμω; Θὰ σὲ στείλω στὸ χωριό σου!

Γύρισε ἀργὰ τὰ μάτια καὶ τὴν κύταξε τὴ μάννα ἀμέλλητη ἀπὸ μιὰ στιγμὴ σ' ὅλη ἀλλαζε ὅψη. Σὰν κῦμα ἔφευγε τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν καρδιά τῆς, κ' ἔφτανε ώς τὸ ἀρτιά τῆς, ώς τὰ μάτια τῆς. Ανέβηκε τὸ στήθος τῆς σιγά, κ' ἔπεσε μ' ἐν' ἀναστέναγμα βαθύτατο. "Ηταν ἔποιμη νὰ λιγοθυμήσῃ, μὰ πρατήθηκε. Τίποτα δὲν είπε.

"Η Χιόνα πολεμοῦσε νὰ κρύψῃ τὴ χαρά τῆς.

**

Μοῦπε ή μάννα τὸ πρωτό.

— "Ελα, πάρος χρήματα, παιδί μου, καὶ πήγαινε μὲ τὴ Χιόνα ν' ἀγοράστε δι, τὶ τῆς ἀρέσσε γιὰ νὰ πάρῃ στὸ χωριό. Θὰ βγω κ' ἐγὼ τὸ ἀπόγιομα, καὶ θὰ τῆς ἀγοράσω κατὶ.

— "Άλήθεια, θὰ τὴν ἀφήσουμε νὰ γυρίσῃ στὸ χωριό; ρωτήσα μήν πιστεύοντας ἀκόμα.

— Παρὰ νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸ παράξιμο σπίτι μας, καλύτερα παιδί μου... "Αχ, συλλογίζομαι τὸ πῶς θὰ κάμνουμε μὲ τὴ Μαΐτσα μας.

— "Αφήστε τη νὰ πάγι ἀπὸ τοῦ πούρθε! είπε ή θειὰ Ταρσίτσα, ξεινισμένη πάντας δούλες δὲ χαθίκανε στὸν κόσμο. Ἀπὸ τὴ μέρα ποῦ σᾶς ἔλειψε τὸ φιλαρχό, ἀπὸ τότε χάλασε αὐτὸ τὸ ζαλισμένο πλάσμα... "Ας φύγη νὰ βρῆτε τὴν ήσυχία τοῦ κεφαλοῦ σας.

— "Οχι, ἐγὼ δὲ θέλω νὰ φύγη! φάναξε δι Λιονάκης ἀπὸ τὴν ἀγκωνή του πούρπαιζε.

Εἶχε κι' αὐτὸς τὸ λόγο του, καὶ τὸν ἀφήσαμε νὰ μαλλώγη μὲ τὴ θειὰ Ταρσίτσα.

— Τώρα δὲ μένει, παρὰ νὰ ρωτήσουμε καὶ τὴ Μαΐτσα! είπε ή μάννα. "Άλλοιμον μας, καὶ νὰ τοξερε!

Πήρα τὴ Χιόνα καὶ τραβήξαμε κατὰ τὸ "Οξω παζάρι, στὰ Ψιλικά. Στὸ χῶμα δὲν πατοῦσε, φτερούγιαζε ἀπὸ τὴ χαρά της. Δὲν ήξερε τί νὰ πρωτοφωνίσῃ· εἶχε ζαλιστῆ καὶ παραλόγιαζε. Τῆς ἔδειχνα γὼ κατὶ χωριάτικα μαντήλια τάχα, καὶ κόκκινα παπούτσια, καὶ μοῦ θύμωνε.

— "Αφ' σε με, μωρό σύ, δὲ θέλω τέτοια!

— Δὲ θὰ ξαναβάλης τὰ ρούχα τοῦ χωριοῦ σου;

— "Άμμι" δέ, θὰ τὰ ξαναβάλω γώ!

— Τότε τὶ θέλεις νὰ ξαναπάξῃ στὸ χωριό σου; Θὰ σὲ γελοῦνε τὸ ἄλλα τὰ κορίτσια, ἀμά προῆς χωριάτικα.

— "Άμμι" δέ, θὰ μὲ περγελοῦν ἐμένα! Θὰ μὲ ξηλεύονταν κιόλα!... Θέλω νὰ γυρίσω στὸ χωριό... τελείωσε μ' ἐνα παράπονο σοβαρὸ καὶ κωμικὸ μαζί.

— Μαϊμούν, παλιο-Μωρούσ...

— Θὰ σὲ εἰποῦ κι' ἐγώ...

— Τέλος πήραμε κατὶ παλιο-πραματάκια, ἔνα ψεύτικο βραχιόλι, καὶ δαχτυλιδάκια μὲ γυαλόπτερες, καὶ τέτοια. Μήπως ήξερε νὰ φωνίσῃ, τὸ χαζό;

— Καλέ, είπε ή μάννα, δὲν αὐτὰ ποῦ πήρατε δὲν ἀξίζουνε μιὰ πεντάρα! Σᾶς γελάσανε. Δὲν ἔπιαρνες τίποτα καὶ γιὰ τὸ λαιμό, Χιόνα; "Ένα μενταγιόνι...

— "Οχι, είπε ή Χιόνα, κ' ἔσκυψε τὸ πεφάλι τῆς.

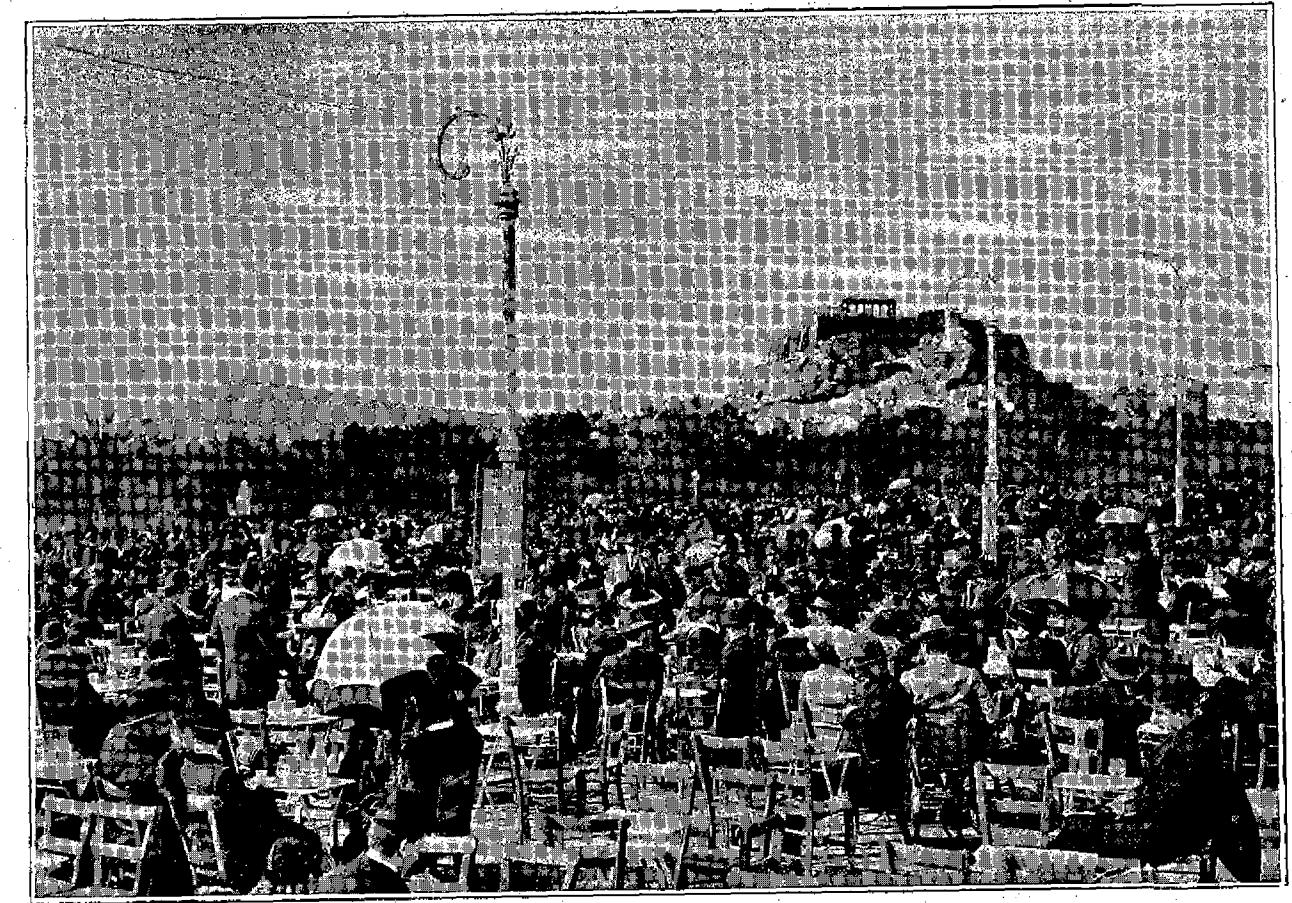
— Καλά ἔκαμες! Νὰ δῆς ἐγὼ τί θὰ σου δώσω, νὰ τὸ βάνης στὸ λαιμό, μὲ μιὰ χυοῦ δάλνούδια κιόλα! Θὰ κάμης τὸ ἄλλα κορίτσια τοῦ χωριοῦ νὰ σκάσουν!

— Πούντο; οώτησε ή Χιόνα δειλά.

— "Αφησε, καὶ θὰ δῆς, τὴ μέρα ποῦ θέλησε...

*

— Απὸ τὸ πρωτό ώς τὸ βράδυ κελαδοῦσε. Συγκρατητὸ τραγοῦδι, ἀτέλειωτο νανούρισμα, παι-

Κυριακή πρωτὶ ώρα 11 1/2 π.μ.

* ΖΑΠΠΕΙΟΝ *

γνίδι καὶ φιλὶ τῆς Μαΐτσας καὶ κλάματα φτηνὰ ποῦ θὰ τὴν ἀφίνε. Κι' μόστραφτε τὸ σπίτι ἀπὸ τὴν πάστρα: καὶ βροντολογοῦσε ή πόρτα τῆς αὐλῆς ἀπὸ τὸ ξέμπα κι' ἔβγα της. Άμμη, ή μικρὰ κασσέλα της; Τὴ νύχτα, σὰ γαλήνευσε τὸ σπίτι, αὐτὴ ήτανε τῆς Χιόνας ή ξεκούραστη τὴν ἀνοίγε, τὴν ἔκλεινε, δίπλωνε τὰ πράματα καὶ τὰ ξεδίπλωνε. Καὶ σιγοτραγούδονε.

Πήγαινα τὴν ἔβλεπα, σὰν πονηρὸ παιδί, ἀπὸ τὴν κλειδαριά. Μοῦχε χαλάσση ή θειὰ Ταρσίτσα τὸ μυαλό μὲ τὰ κακά της λόγια. Μοῦπε νὰ παραφυλάψῃ τὴ Χιόνα «νὰ μὴ σὲ πιάσῃ ή μάννα, πρόσσεξε!» Περάσανε καμπόσες μέρες έτσι. "Αξαφνα ἔδειξε ή Χιόνα κάποια ὀνησυχία. Τὴ φωτήσα.

— "Αφ' σε με, μωρό σύ! είπε . . . δὲ θὰ μὲ μαρτυρήσῃς; Νά, φωτὰ τὴν κυρά μου πότε θὰ μὲ στείλη στὸ χωριό . . . μὴν πῆς πῶς σοῦπα γώ!

Τῆς ἔκαμα τὸ θέλημα δσο καλύτερα μποροῦσα.

— Νὰ κυτάξῃς τὴ δουλειά σου! είπε ή μάννα. Αὐτὴ σ' έβαλε νὰ μὲ ρωτήσῃς; Είναι δυό μέρες ποὺ ξανακύλησε τὸ παιδί μας — αὐτὸ τώρα θὰ συλλογιστοῦμε; Θὰ τὴ στείλουμε μιὰ μέρα, πρέπει καὶ νὰ βροῦμε δούλα πρῶτα.

— Η Μαΐτσα ήτανε πάλι δρωστή: εἶχαμε φέρη καὶ γιατρό. "Η μάννα δὲν μὲ τὸ ζημερό φερνότανε στὴ Χιόνα δὲν τῆς παράγγελνε νὰ προσέχῃ τὸ παιδί. Μὰ κύτα, πρᾶμα παράξενο πρωτη φορά δι Χιόνα δέχτηκε ψυχρὰ τὴ Μαΐτσας τὴν ἀρρώστεια ἀφοῦ κι' δι πούφος δι Λιονάκης θύμωνε μὲ αὐτὴ τὴν ἀκαρδιά της. Κ' ή θειὰ Ταρσίτσα σκύλιαζε.

— "Αφήστε τη νὰ πάγι νὰ γκρεμιστῇ! έλεγε. "Απὸ τότε πούρθε ἔφερε κακό ποδαρικό στὸ σπίτι.

— Μήν τὸ λες αὐτό, καὶ κακομελετάζει! έλεγε ή μάννα. "Έχουμε ἀρρώστο . . . ὅχι, ἀκόμα δὲ θέλει νὰ δῆγι γειά αὐτὸ τὸ παιδί!

— Από τότε ποῦ τοῦ ιλέψαν τ' ἄγιο Κωσταντίνατο του! εἶπε ἡ θειὰ Ταρσίτσα.

— Παρθένα μου, βάλε τὸ χέρι σου! εἶπε ἡ μάννα τρομασμένη.

— Ναι, ἀπὸ τότε! πάλι εἶπε μὲ πεῖσμα ἡ θειὰ Ταρσίτσα.

— Σου εἶπα, Ταρσίτσα, μὴν κακομελετᾶς!

Ἐκείνη τὴν στιγμὴν ἔμπαινε ἡ Χιόνα· κοντοστάθηκε ν' ἀκούσῃ, τάχα ἀδισφορη.

— Ἀκοῦς τί λέει ἡ θειὰ Ταρσίτσα; εἶπε ὁ Λιονάκης. Ἀπ' τὴν μέρα ποῦ... τ' ἄγιο Κωσταντίνατο...

— Θὰ σου φαλλιδίσω αὐτὴν τὴν γλῶσσα! εἶπε ἡ μάννα.

— Καὶ πῶς τὸ λέει τοῦ; εἶπε ἡ Χιόνα. Μὲ παρασκότισε κι' αὐτῆ!

— Μπά, μπά, γλῶσσα! εἶπε ἡ θειὰ Ταρσίτσα. Φύγε ἀπὸ μπροστά μου! Αὐθάδισσα.

— Δὲν εἰμι ἡγώ αὐτάδισσα!

— Αὔριο νῦνσαι ἔτοιμη νὰ γυρίσης στὸ χωριό σου! Πήγαινε τώρα! εἶπε ἡ μάννα.

* *

Τὴν νύχτα τὸ παιδί γύρισε στὸ χερότερο. Μὲ ξύνινησε ἡ μάννα.

— Σήκουν, παιδί μου, εἶπε, πήγαινε στὸ μαγερείο νὰ τὴν ξυπνήσης αὐτὴν τὴν λάμια, νὰ ζεστάνῃ τοῦ παιδιοῦ τὸ γιατρικό... νὰ πάρε τὸ μπουκάλι, νὰ μοῦ κάγη κι' ένα κεραμίδι. Ξύπνησέ την μὲ τὸ στανιό! Ἀπόψε δὲ θὰ κλείσω μάτια μὲ τὸ σαράκι πούβαλε στὴν καρδιά μου αὐτὴν ἡ Ταρσίτσα. Ἄχ, τί τραβῶ.

Σηκιώθηκε καὶ βγήκα στὸ στενό μὲ εἶδα φῶς στὴν κλειδαριά. Ἐσκυνα κι' ἀκροάστηκα. Ψιλὸς τραγούδι, μόλις ἀκουστό, ἔφθασε ως τ' ἄφτια μου. «Φύσα, βροιά, νὰ ζῆς, νὰ ζῶ, φύσα νὰ πάμε...». «Ολο γοργά τσακιόματα ἐλεγε ἡ Χιόνα. Ἡ καρδιά της περιβόλι, καὶ τὸ παιδί ἀρρωστο βαριά...».

«Ελα νὰ πᾶμ' ἐκεὶ ποῦ λέσ, ποῦ κάνουν τὰ πουλιά φωλιές». Κύταξα ἀπὸ τὴν τρύπα τὸ κασσελάκι ἀνοιχτό, καὶ στὴ γωνιά του ἀκουμπησμένο τὸ λυγνάρι. Κι' ἡ Χιόνα ἐκεὶ γονατιστή, εἶχε ἀπλώση τὰ καινούρια της φορέματα, τῆς μάννας δῶρο: πάνου μεριά στὸ σκέπασμα εἶχε βάλη τὸ καπέλλο, θερέα τὸ πολκάκι μὲ τὴν τραχηλιά, καὶ πιὸ κάτω τὸ φουστάνι. Κι' ἔκαν' ἔτσι, μὲ τὴ φαντασιά της, ἔναν ἀνθρωπο ποῦ τὰ φορούσε τάχα: ἵταν ἡ ίδια αὐτὴ, ποῦ μὲ τὸ νοῦ παράσταινε τὸν ξαντό της. Καὶ βαστούσε μὲ τὸν χέρι τὸ μικρόν καθόρετη γυριστὸν κατὰ τὸ ελδωλό της, καὶ τόκανε ἔτσι τάχα νὰ γυαλίζεται, καὶ σ' ἄλλο... κάτι στρογγύλο, χρυσό, σὰ μενταγιόνι, ἀστραφτε στὸ φῶς· καὶ τόπιανε καὶ τ' ἀκονυμποῦσε αὐτὴ συχνὰ στὴ θέση, ἐκεὶ ποῦ

θάταν δὲ λαμπός της, στ' ἀδειο τ' ἀνοιγμα τοῦ πολκακιοῦ. Καὶ τόκανε κι' αὐτὸ νὰ καθόρεφτίζεται μονάχο του, σὰ νάνοιωθε. Ὑστερα τὸ σήκωσε καὶ τ' ἀκονυμποῦσε στὸ δικό της τὸ λαμπό, κι' ἔβλεπε στὸν καθόρετη κι' αὐτὴ τιώδα, νὰ δῆ πῶς τῆς πηγαίνε. Τὸ ὑποψιάστηκα... τόδα καλά! Ἡτανε τὸ Κωσταντίνατο!

Χωρὶς νὰ ξεκολλήσω τὸ μάτι ἀπὸ τὴν κλειδαριά, χτύπησα στὴν πόρτα. Ἐβαλε τὸ χέρι στὸ στόμα της ἡ Χιόνα, καὶ τινάχτηκε. Ἀνοιξα καὶ μπῆκα δὲν εἶχε κλειδωμένα τώρα. Δὲν περίμενε κανένα νὰ τὴ δῆ, μεσάνυχτα περασμένα.

— Τί κάνεις τέτοιαν ὅρα ἀκοίμητη; τῆς εἶπα.

Δὲ μιλοῦσε ἔσφρυγγε τὰ σαγόνια της, καὶ γύριζες ἄλλον καὶ κύταξε. Εἶχε κλείση τὴν κασσέλα, μὰ τὰ πράματα ἥταν δέξια τὰ μισά.

— Δὲ μιλάξ; τῆς εἶπα ποῦναι τὰ σπίρτα, καὶ τὸ μπρόκι... φέρες ἔνα κουτάλι! Κουφάδηκες, μωρή;

— Ήμουν ἀδυνατώτερός της στὰ παιγνίδια· μὰ τώρα μιὰ ἄλλη δύναμη μοῦδωσε δὲ θυμός, κι' ὁ φρόβος δὲ δικός της, σὰν κορίτσι πούταν. τῆς παράλυσε τὰ χέρια. Τὴν ὁρόπεζω τότε, καὶ τὴ φέγκω ἀπάνου στὴν κασσέλα, καὶ τῆς ἀστράφτω μεροκές στὰ μάγουλα, καὶ χώνω τὰ δάχτυλα στὰ δυό της τὰ σαγόνια τὰ σφιχτὰ νὰ τῆς τὰ σκίσω. Τίποτ' αὐτὴ! Τὴν ἔπιασε πάλι τὸ κοκό της σπάραξε σὸν φάρι, μὰ δὲν ἔβγαζε μιλιά. Τὰ μάτια της ἀκέντητα. Φοβήθηκα. Τὴν ἄφησα καὶ βγήκα. Πήγα καὶ τάπα δλα στὴ μάννα. Μὲ κύταξε ἀλαλή μὲ τὸ δάχτυλο στὰ χέλι τοῦ μούκαμε νόημα νὰ σωπαίνω.

* *

— Η Χιόνα τίποτα δὲν εἶπε στὴ μάννα γιὰ τὸ ξύλο, τὸ πρωτ. Ἡ Μαΐτσα δλο καὶ βάραινε. Ἀπ' τὴν ἀνησυχία καὶ τὴν ἀγρύπνιαν ἡ μάννα εἶχε γίνη ἀγνώριστη. Μὲ μάτια παραβένε τὴ Χιόνα στὰ γυρίσματα της μέσο τὸ σπίτι ἀμα ἡ Χιόνα τόνοιωθε, γύριζε τὰ μάτια ἄλλον. «Ενα πρωτ ἡσυχο, φύλαξε νὰ λείπῃ ἡ θειὰ Ταρσίτσα, καὶ μᾶς ἔκραξε δλους γύρω της δρούς, τὴ Χιόνα, ἔμένα, ἀκόμα καὶ τὸ μπούφο τὸ Λιονάκη. Ἡτανε πολὺ σοβαρή καὶ καλομίλητη δὲν ἤτανε ποτὲ της.

— Απόψε, παιδιά μου, εἶπε, εἶδα ἐν' ἀλλόκοτο ὄνειρο. Ἐκεὶ ποῦ παρακαλοῦσα τὴν Παρθένα, ἀποκοιμήθηκα στὴν κούνια τοῦ παιδιοῦ. Ἡρθε μιὰ γυναίκα μελανόφροη, τρανή, καὶ στάθηκε σιμά μου. Μ' ἔπιασε ἀπὸ τὴν πλάτη, καὶ μοῦ φάνηκε πῶς ξύπνησε ξύπνησα τὴ μιλιά της: «Νὰ πάρετε τ' ἄγιο Κωσταντίνατο νὰ τὸ βάλετε στὸν παιδιοῦ τὸ λαμπό καὶ πάλι... τότε θὰ γίνη καλά. — Αχ, Κυρά μου, Ἀρχόν-

τισσα, Μαγίστρα μου, εἶπα ἡγώ, τὸ Κωσταντίνατο ποῦ νὰ τὸ βρῶ πιά; — Τὸ Κωσταντίνατο εἶναι στὸ σπίτι σας, καὶ νὰ τὸ βρήτε!» (Ἡ μάννα πῆρε μιὰ φωνή βαθειά, θέλοντας νὰ παραστήσῃ τῆς Γυναικας τὴ φωνή, ποῦ μᾶς ἔκαμε κι' ἀνατριχιάσαμε· ἡ Χιόνα εἶχε χάση τὴ θωράκη της). Ξύπνησα, μὰ τώρα ἀληθινά, καὶ τὸ συλλογίστρια δληνύχτα... Κάποιον ἔχει παραπέση τὸ Κωσταντίνατο, δὲ μπορεῖ, ἀλλοιῶς δὲ γίνεται... τόπε ἡ Χάρη της! Γι' αὐτὸ σᾶς φώναξα, παιδιά μου, νὰ φάξετε... καὶ νὰ τὸ βρήτε! Θὰ τὸ βρήτε! «Οποιος ἀγαπάει τὴ Μαΐτσα μας καὶ θέλει νὰ τὴ δῆ καλά καὶ πάλι, αὐτὸς θὰ τὸ βρῆ!

— Θὰ φάξω ἡγώ, καὶ μὰ τὸ βρῶ! Θὰ σκάψω στὸ ὑπόγειο, στὸ χῶμα! εἶπε δὲ μπούφος δὲ Λιονάκης.

— Ναι, κι' δηνοὶς τὸ βρῆ. θὰ δῆ τί θὰ τοῦ δώσω...

— Εμένα τί θὰ μοῦ δώσης; ωρτησε δὲ Λιονάκης.

— «Οποιος δὲ σᾶς τ' ἀγόρια μπόρεση νὰ τὸ βρῆ — τὸ βλέπετε αὐτὸ τὸ ταλλαράκι;

— Κι' δὲν τὸ βρῆ αὐτή; εἶπε δὲ Λιονάκης δείχνοντας τὴ Χιόνα.

— Νά, αὐτὸ τὸ διπλὸ φλουρὶ τὸ τρύπιο θὰ τῆς τὸ δώσω μὲ τὴ χρωσῆ τὴν ἀλυσίδα νὰ τὸ βάλῃ στὸ λαμπό της τώρα ποῦ θὰ πάρῃ στὸ χωριό.

— Εγώ θέλω τὸ ταλλαρό! εἶπε μὲ τὸ παχὺ τὸ γέλιο του δὲ Λιονάκης δὲξεντόνος.

— Ομως δῶς τὸ τέλος εἶχε μείνη ἡ ίδια, ἀνέγγικη, κλαψοῦ καὶ παιγνιδίστρα. Καμμιά φορὰ τὴ Μαΐτσα χωριστά. Ζητοῦσε, δὲν θέλοντε, νὰ ξαναρθῇ στὸ σπίτι. Ἡ θειὰ Ταρσίτσα μὲ κάθε τρόπο δὲ μᾶς ἀφίνετε μὰ ξανδρύθε ἡ Χιόνα. Καὶ δὲ μᾶς ἔφταιξε πιὰ σὲ τίποτα! Εξησε μᾶς δές ποῦ ἀρροβώσιάστηκε, καὶ γύρισε πιὰ γιὰ πάντα στὸ χωριό της.

— Πές μας «τ' ἀμοιρό» νὰ ζῆς, Χιονίτσα.

— Κι' αὐτή ἔτοιμη, στρωνόταν κάπου κι' ἀρχίζε. Καὶ τὰ δάκρυα της ἀρβίζησαν τὸ σπίτι στὸν πατέρα της, καὶ τὰ παιδιά νὰ κλαψή. Τῆς λέγαμε τὴ βάνομε μεῖς τὰ παιδιά νὰ κλαψή. Τῆς λέγαμε τὴ γέλιο του δὲ Λιονάκης δὲξεντόνος.

— Τέτοια ήταν ἡ Χιόνα η ψυχοπαίδα μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

NAYTIKON TRAGOUDI

Δὲν μὲ φοβίζει τοῦ Βοργιᾶ
καὶ τοῦ Νοτιᾶ ἡ μανία,
γιατ' εἴμαστε ἀδερφοποιοί,
ἡ Νίκη, ἀπ' τὸ ἀκρογιάλι

ποῦ προβάλλει.
Δὲν λογαριάζω καταχνιά,
οὔτε βροχή, οὔτε χιόνια,
καὶ βρίσιμω στὸ σκοτάδι
τὸ σημάδι.

Καὶ φθάνω ἐκεὶ ποῦ μὲ καλεῖ
ἀφροστεφανωμένη
ἡ Νίκη, ἀπ' τὸ ἀκρογιάλι
ποῦ προβάλλει.

Ἐκεὶ ναι κι' δὲ τραγουδιστής
ποῦ ξαφνικά πνογώνει
καὶ τρόπαια καὶ μηῆμα:
τὸ Κύμα.

(1918)

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Μετά τα γιόνια, δικλιος έχασισαν εις τους έηρους κλάδους της δμυγδαλιάς τα πρότα λευκότατα δάνθη, και εις τας γωνίας των άθηνών πλημμυρίζουν τα καταφρούτα υπό την λευκήν αύτον πλούτον κλαδιά, άλληντη άπολανσις των αερούσεων.

ΤΕΧΝΑΙ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

[Ειδικός συνεργάτης των «Παναθηναϊκών» άνέλαβε νά παρέχῃ είς έκαστον φίλλον περίληψην όλης της ἐν Εὐρώπῃ καλλιτεχνικῆς κινήσεως. Ιδιαίτερως δ' αναφέρει διὰ τὸ άναβιβαζόμενα ἐπὶ σκηνῆς θεατρικά καὶ μουσικά ἔργα, ἐνώπιον δὲ καὶ ἀπετενεῖς περὶ αὐτῶν κρίσεις].

Ο συγγραφεὺς τοῦ δημοσιευμένου εἰς τὰ «Παναθηναϊκά» διηγήματος «Ἀλητεία» Κνοῦτ Χάμσουν ἔξεδωκε νέον ἔργον, τὴν «Τελευταίαν Χαράν». Οἱ Γερμανοὶ κριτικοὶ δὲν ενθίσκουν τὸ ἔργον ἀντάξιον τοῦ συγγράφαντος τὸν «Μέγαν Πᾶνα». Αἱ «Εἰδήσεις τοῦ Ἀμβούργου» γράφουν, διτὶ Χάμσουν διτὶ εἶχε νὰ εἴτη τὸ εἴτε μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους τῆς ήλικίας του, τὸ διπλὸν δύων δὲν ὑπερέβη πρὸ πολλοῦ.

Ο Γερμανὸς ποιητὴς τοῦ «Jörg Uhl» Γουστανός Φρένσσεν ἔγραψεν ἐπικὸν ποίημα, ὃντὸν τὸν τίτλον «Μπίσμαρκ», περὶ οὐ ἐνθουσιωδῆς γράφει διὰ Πάουλ Σλέντερο, διὰ πορών διευθυντῆς τοῦ «Μπούργ-Τεάτερ» τῆς Βιέννης. Ο Σλέντερο κατατάσσει τὸν Φρένσσεν εἰς τὴν χορείαν τῶν Ὀμηριδῶν ποιητῶν, διπλῶς τὸν Φός-

διὰ τὴν «Λουΐζαν» τον καὶ τὴν μετάφρασιν τῶν ἐπῶν τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὸν Κλόψτοκ διὰ τὴν «Μεσσιάδα» του. Ο Φρένσσεν κατώρθωσεν ν' ἀναγάγῃ τὸν Μπίσμαρκ εἰς διητούριον ἥρωα. Θέλετε δὲ καὶ δύο στίχους ὡς δεῖγμα τοῦ ἔπους του; Ἰδού:

Τότε οηκώθηκε βαρύς διὰ Μπίσμαρκ, καὶ τοὺς ὄμοις οἱ ἄλλοι ξοκυφαν εὐθύνει, καὶ διὰ σπασαγμὸς τοῦ πάνου Σταμάτησ, γατὶ πολὺ τοὺς εὐχετάπλανήσοι.

Ο Ρούντολφ Χάνς ἔγραψε δρᾶμα ὃντὸν τίτλον «Ἀνευ Θεοῦ», τὸ διποίον ἡ λογοκρισία τῆς Βιέννης δὲν ἐνέκρινε πρὸς παράστασιν. Ἡναγκάσθη λοιπὸν διητῆς νὰ τὸ δώσῃ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ γερμανικοῦ θέατρου τοῦ Ἀμβούργου. Τὸ ἔργον ἔξελισσεται εἰς τὴν Δαλματίαν κατὰ τὸ 1869. Μία μητέρα, χωρὶς πιστὸν καὶ Θεόν, χάνει τὸ παιδί της, «ὅπερ εἴνε τὸ τραγικῶτερον γεγονός εἰς τὸν κόσμον» λέγει διὰ ποιητῆς. Ἀπ' αὐτὴν τὴν φρικῶδην κατάστασιν ἀπαλλάσσεται διὰ μιᾶς ἡρωικῆς θυσίας. Τὸ κοινὸν ὑπεδέχθη τὸ ἔργον μὲ ψυχρότητα.

— Μετὰ τὴν ἀλλωσίν τῆς Λεμβέργης ὃποδειπότερον, διερεύνεται τὸ πρώτιστον τῆς αὐτοκρατορίας Πολωνίας, μετώητον εἰς Βιέννην, τὴν ὁποίαν ἄλλως ἐπλημμύρησαν καὶ φυγάδες Πολωνοί. Τὸ πολωνικὸν θέατρον ἐγκατεστάθη εἰς τὸ θέατρον τῆς «Νέας Βιέννεζικης Σκηνῆς», ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐδίδαξεν ἥδη καὶ τὸ πρῶτον πολωνικὸν ἔργον, τὴν σατυρικὴν κωμῳδίαν «Ἡ ἡμική τῆς κυρίας Ντούλσια», τοῦ Πολωνοῦ συγγραφέως Γαβριέλε Τζαπόλσκα. Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τῆς Βιέννης ἡ ἔκει Νομαρχία ἀπηγόρευσε τὰς παραστάσεις εἰς Πολωνικὴν γλῶσσαν, «διότι δὲν θεωρεῖ ταύτην ἀναγκαῖαν διὰ τὸ κοινὸν τῆς Βιέννης!»

— Ο μέγας Τσανίδης πιανίστας Σεγκούνδος Παγκες ἀπὸ τὴν Βαρκελῶνα κάμνει καλλιτεχνικὴν περιοδείαν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσιας καὶ παρὰ δόλον τὸν πόλεμον δίδει συναυλίας κλασσικῶν ἔργων μὲ πλήρεις τὰς αἰθουσάς πάντοτε. Εἰς τὸ Βερολίνον ἔδωκε τὴν Σονάταν D—Dur τῶν Σκαρλάττι—Σάουερ μὲ καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν. Ο «Ἀλέξανδρος Σκαρλάττι» ἔγινες κατὰ τὸ 1860 καὶ θεωρεῖται ἰδρυτής τῆς Νεαπολιτανικῆς μουσικῆς Σχολῆς εἰς τὸ μελόδραμα. Ο δὲ νίος του Δομένικος Σκαρλάττι είναι μεγάλος μιστρός μισθωτής τοῦ πιάνου.

— Εἰς τὸ Βερολίνον αἱ Κύριαι τῆς ἀριστοκρατίας ἔνοιξαν τὰ σαλόνια των — 30 μέχρι τοῦδε—διὶ ἀσμάτα καὶ διαθέξεις ὑπὲρ τῶν ἀπόδρων καλλιτεχνῶν, μουσικῶν, αἰσιδῶν, ἥθωποιων καὶ λοιπῶν, δοσοὶ ἔνεκα τοῦ πολέμου στερούνται ἐφρασίας, καὶ ἐπομένως τῶν μέσων τοῦ ζῆν. Η εἰσόδος ἐπιτρέπεται ἀντὶ τιμήματος ἐνὸς μάρκου, εἴτε μηνιαίως 3—5 μάρκων. Ἰδρυσαν δὲ καὶ ίδιαίτερον ὑπὲρ αὐτῶν συσσίτιον (Κünstlerkückie), διὶ ἀνεπτυγμένους ἀνθρώπους ἀντὶ 10—12 πφανική τὴν μερίδα φαγητοῦ.

— Καταπληκτικὴ είναι, παρὰ δόλον τὸν πόλεμον, ἡ καλλιτεχνικὴ καὶ ίδιαιτέρως ἡ θεατρικὴ κίνησις τῆς Βιέννης. Παραδέστομεν κατωτέρω δίλιγας λέξεις περὶ τῶν ἀναβιβασθέντων ἐπὶ τῆς σκηνῆς νέων ἔργων κατὰ τὴν ἐφετεινὴν περίοδον.

— Ο Βιεννέζος μουσικὸς Οσκαρ Στράους, δι συνθέτης τοῦ «Βάλτερ-Τράουμ», συνθέτει δύο νέας διπερέπταις, μίαν ὑπὲρ τὸν τίτλον «Γύρω στὴν ἀγάπη», διὰ ποιαία ἐπαίχθη καθ' δικην τὴν ἐφετεινὴν θεατρικὴν περίοδον καὶ ἀριθμεῖ τὴν 75^η παράστασιν, καὶ ἄλλην ὑπὲρ τὸν τίτλον «Ἡ ὁραία ἀγνωστος», ήτις ἀνεβιβάσθη τὴν πάρελθούσαν ἔβδομάδα ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Βιενναίου «Κάδολ-Τεάτερ» καὶ ἔσχε καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν. Τὸ λιμπρέττο ἔγραψαν οἱ Λεοπόλδος Γιάκοψον καὶ Λέων Στάιν.

— Ο Χέρμαν Μπάρ έγραψε νέαν κωμῳδίαν ὃντὸν τὸν παράδοξον τίτλον «Ο φαιδρός σαπουνιστής». Παιχθεῖσα εἰς τὸ αὐλικὸν θέατρον τῆς Στουγγάρδης δὲν ἥρεσε, διότι δὲν πότεθεσις ἔξηχθη ἐκ τῆς ἐπιστρατεύσεως, καὶ διὰ ποιητῆς ἥθελησε, κατὰ τοὺς κριτικούς, νὰ καλυφθῇ ὑπὸ τὴν ἔθνικὴν τῶν Γερμανῶν σημαίαν, δημιουργῆσας ἔργον μέτριον.

— Εν Μονάχῳ ἐπαίχθη μία Τοιλογία τοῦ Θεοδώρου Βούντ, ὃντὸν τίτλον «Πειθαρχία», παραμένη ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ στρατιώτου καὶ

— Ο δυνατώτερος ἐκ τῶν ζώντων λυρικῶν τῆς Αὐστρίας Ἀντώνιος Βίλγκαν, δύστις εἶχε γράψει μέχρι τοῦδε καὶ πολλὰ μικρὰ δραματικά ἔργα, ἔγραψεν ἐσχάτως καὶ πεντάρρακτον δρᾶμα ὃπο τὸν τίτλον «Πενία», τὸ δποῖον, ἀναβιβασθὲν τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ «Γερμανικοῦ Λαϊκοῦ Θεάτρου» τῆς Βιέννης, εἶχε μεγάλην φιλολογικὴν ἐπιτυχίαν.

— Μεγάλην ἐπιτυχίαν εἶχεν εἰς τὴν Βιέννην, διδαχθὲν ἀπὸ τῆς σκηνῆς «Τοῦ θεάτρου τῆς Πόλεως», μία τρίπτρακτος κωμῳδία «Ο κύριος Βασιόνος», τῶν κ. Αὐγούστου Νάντζαρτ καὶ Φρίτς Λαΐνερτ.

— Καὶ ἄλλην νέαν διερέπτεν ἡκουόσαν κατ' αὐτὸς οἱ Βιεννέζοι ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Μπύργε-Τεάτερ» μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν «Τὰ τοία γυναικάρια γιὰ δεῖγμα», μὲ μουσικὴν τοῦ Φράντς Βέρτερ.

— Εν πολὺ αἰσθηματικὸν ἔργον μὲ χοράτα καὶ χοροὺς καὶ μουσικὴν τοῦ Ρουδόλφου Μπαρόν, ὃπο τὸν τίτλον «Ο πατέρας πάγει στὸν πόλεμον», ἐπαίχθη εἰς τὴν Βιέννην διὰ μικρὰ παιδία, ὅπως ἡ παρά τοῦ διαθέτει τῷ Βασιλικῷ θεάτρῳ ὃπερ τὸν σωματεῖον τῆς Αγίας Φιλοθέης. Τὸ «Γιοζεφσταϊδερ - Τεάτερ» τῆς Βιέννης εἶχε κατακλυσθῆ ὃπο τῷ χριτωμένων μικρῶν, τοὺς δποίους συνάδεσυσαν καὶ αἱ κόυβερνόται τῶν. Τὸ ἔργον ἐπαίχθη ἐπίσης ὃπο τοί παίδων καὶ ἔγραψή ὃπο τῶν Ἀρτούρ Γκότς καὶ Ερντού Χόλτερ.

— Εἰς τὸ Λαϊκὸν θέατρον τῆς Βιέννης ἐπαίχθη μετ' ἐπιτυχίας νέα τετράρρακτος κωμῳδία, τῶν Ἀλμπερτ Κέμ καὶ Μαρτέν Φρεζές ὃπο τὸν τίτλον «Οταν ἐνδύθηκα δεροναυτικά».

— Άλλη κωμῳδία ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Γερμανικοῦ θεάτρου» τῆς Βιέννης ἐπαίχθη τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα «Ο Γάμος τῆς Χέρτας».

— Ο δυνατώτερος ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Αὐστριακοὺς δραματούργους Κάρολος Σιαίνχερ, διποιητῆς τῆς «Πιστεως καὶ Πατούδος», ἀπεπέρατως νέον πεντάρρακτον δρᾶμα «Ο Θηλυκὸς Διάβολος», τὸ δποῖον ὃπα παιχθῆ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Βιενναίου Καισάροβασιλικοῦ «Μπουργεάτερ».

— Απὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ίδεου θεάτρου ἐδιδάχθη τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἡ τετράρρακτος κωμῳδία τοῦ γνωστοῦ καὶ εἰς τὴν ἀδηναϊκὴν κοινωνίαν Γερμανοῦ ποιητοῦ Ερντού Χόλτερ — γαμβροῦ τοῦ κ. Εσλιν — ὃπο τὸν τίτλον «Σχιρήν καὶ Γερτρούδη». Ή ὑπόθεσις ἀναφέρεται εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ Σταυροφόρου φὸν Γκλάιχεν, δυτικής ἐξ Ἀνατολῆς, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλην σύζητον, τὴν Ὄθωμανίδα Σχιρήν, τὴν δποίαν ἐδέχθη καὶ ἐξησεν ἢνευ ζηλοτυπίας εἰς τὸν αὐτὸν οἰκον ἡ πρώτη σύζητος τοῦ Γερτρούδη. Έκ τῶν ἀρχαίων ἔγραψεν ἔργον διμοίας περίπτου ὃποιούσεως διμοσιαῖος.

— Εἰς τὸ «Τεάτερ ἀν-ντερ-Βίν» τῆς Βιέννης ἐπαίχθη νέα διερέπττα «Η Ωραία Σονηδή» τοῦ Βίλτερμπεργ. Τὸν κύριον φόλον παῖσει ἡ πρώτη σουμπρέττα τῆς Βιέννης δεσποινίς Κάρτους. Επιτυχία μεγάλη.

— Μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν παῖσται εἰς τὸ «Γιόχαν-Στράους-Τεάτερ» τῆς Βιέννης ἡ νέα διερέπττα τοῦ Λέο Ασιερ ὃπο τὸν τίτλον «Τί δὲν κάμνει κανεὶς γιὰ τὴν ἀγάπη». Τὸ λιμπρέττο ἔχει γράψει δ Φέλιξ Ντάζομαν.

Α. ΑΣΤΕΡΗΣ

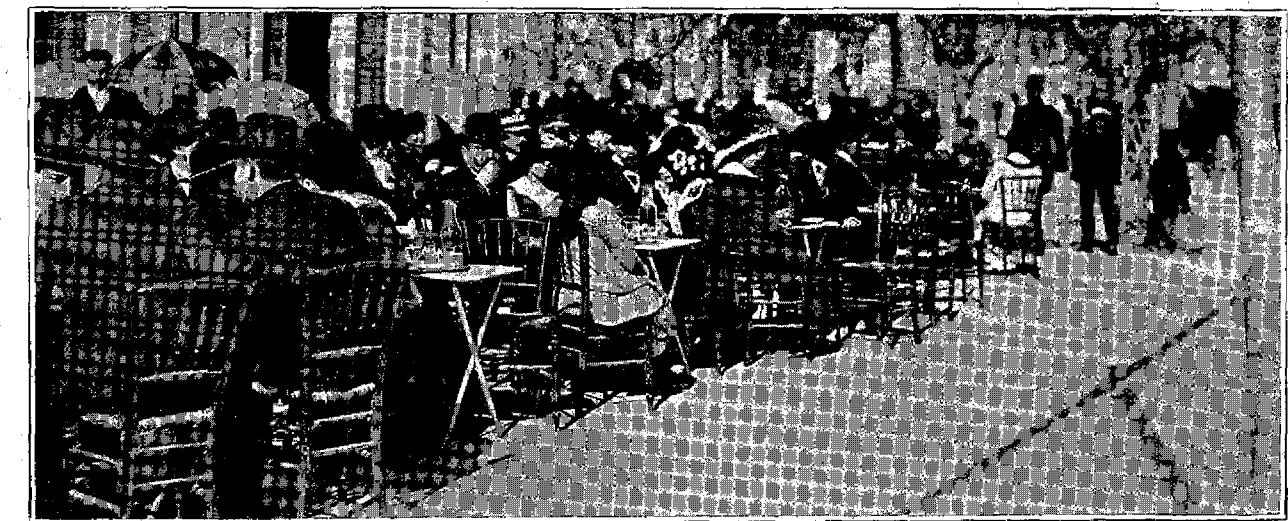

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Καθαρή Δευτέρα—ξαναγέρω κάλι
μεσ' σήμη ἀγκαλιὰ σου ποῦ δηρησα ζεστή
κ' ςτοτερ' ἀπ' το γλέντι κ' ἐπειτ' ἀπ' τὴ ζάλη
ξαναρχίζω πάλι τὴ σαρακοστή.

Προσευχὴ καὶ νήστεια θάξω πρωτὶ βράδιν
οὐ θερμὴ κρυμμένος πάλιν ὄγκαλιά
καὶ μονάχ' ἀν τῷ γέγη μέσα στὸ σκοτάδι
θὰ φιλῶ—γιὰ νήστεια—τὴ μικρή σου ἐληγά.

ΟΡΕΣΙΒΙΩΣ

* ΕΙΣ ΤΟΥ ΣΙΑΝΝΑΚΗ *

ΜΟΛΙΣ ΕΚΑΝΑΝ ΦΤΕΡΑ

Τὰ ἀστρα σὰ νὰ τὴν κυττάξανε συμπαθητικὰ
τῆς φάνηκε, ποῦ βγῆκε στὸ παράθιρο. Κάτι
σὰν πέπλο ἀπλωμένο ἦτανε στὸν οὐρανὸν καὶ
κοντά, γύρω-γύρω, ἀστρα, ἀστρα πολλά, πλήθος,
ἀστράφτανε, ἀλλάζανε χρώματα.

Μυρουδιὰ χόρον, ἀνθέων ἥρθε δυνατὴ καὶ
ἡ καρδιά της ἐγέμισε ἀπὸ κάποια χαρά, ποῦ
ὅταν τὴν ζήτησε, ζήτησε νὰ δῃ γιατὶ χαρότανε,
δὲν τὴν βρήκε. Πρόσεξε ἔπειτα στὴ βούη τῆς
θάλασσας, ποῦ εἶχε γίνει πολὺ δυνατή, ἔνας
κρότος ἀδιάκοπος, τρεμερός, ἔνας θόρυβος κα-
ταχόνιος σὰν φωνές, κλάψιμο καὶ βλαστημένες
κολασμένων... Τὰ ὅργανα ξαναρχίσανε στὸ δι-
πλανὸν μαγαζὲ.

Ο κρότος τῆς πόρτας τὴν ἔκανε νὰ κλείσῃ τὸ
παράθιρο. Ακουσε τὸ βαρὺ καὶ ἀργὸ βῆμα τοῦ
ἀντρός της. Καί, οὲ δχι πολύ, τὸν εἶδε νὰ μπαίνῃ.

— Καλὴ ὀπέρα!.. τῆς εἶτε.

— Αφησε ἔνα δέμα, ποῦ κρατοῦσε, σὲ μιὰ κα-
ρέκλα.

— Α!.. ἔτοιμο ἐ;.. τὴν ωτήσε τρίβοντας
τὰ χέρια του.

— Οὐ!.. Μὰ δὲ Κωστῆς;..

— Θάρρη!.. Κάπον δῶ κοντὰ στάθηκε καὶ
ἔπιασε κουβέντα!.. “Ας φᾶμε μεῖς τώρα!..
Αὖτὸς μπορεῖ νάργηση λίγο!

— Η γοργά του πῆρε τὸ δέμα καὶ μπήκε στὸ
μαγερεύ. Αὖτὸς περπατοῦσε πάνω, κάτω, νευ-
ρικός. Τὰ ὅργανα, ποῦ παῖσανε, τὸν ἔκαναν νὰ

σταθῇ στὸ παράθιρο. “Υστερα ἀναστέναξε καὶ
κούνησε τὸ κεφάλι.

— Μά, δὲ μούπες!.. ωτήσε τὸν Ταράμη
ἄν εἶδε τὰ παιδιά;.. δίκουσε τὴ γυναῖκα του νὰ
τοῦ λέη καὶ τὴν εἶδε νὰ ἔχεται μὲ πιᾶτα στὸ χέρι.

— Νὰ ωτήσω τέ;.. τῆς εἶπε σουφρώνοντας
τὰ φρύδια του.

— Νὰ ωτήσης τέ!.. Γιὰ τὰ παιδιά σου νὰ
ωτήσης!.. Γιὰ ποιόνα ἀλλονα;.. Κ' ἔχουμε
ἄλλονα;.. Τί νὰ πάνουνε, ζούνε, πέθαναν;..
Δὲ ωτήσες;..

— Εἴχε σταθῇ μὲ τὰ πιᾶτα κοντὰ στὸ τραπέζι.
Ο γέρο Γαρόνιμπης κύτταξε ἔξω, τὸ σκοτάδι.

— Μὰ δὲ μάπλαντης;.. τοῦ εἶτε ἡ γυναῖκα του.

— Καὶ τί νὰ σου πῶ;.. τὴν ωτήσε αὐτὸς
κυττάζοντας την.

— Πάλι!.. Βρε χριστιανέ μου, ἀν ωτήσες
γὰ τὰ παιδιά σου τὸν Ταράμη!..

— Δὲ ωτήσα τίποτα!..

— Καὶ τὸ πωὸν τόση ώρα τί λέγατε;

— “Ο, πι θέλαμε!..

— Άλλο τοῦτο! έκανε αὐτὴ μὲ τίναγμα τῶν
χεριῶν.

— Η ματιά της, καθὼς κατέβηκε, ἔπεισε στὰ
πιᾶτα, ποῦ κρατοῦσε καὶ τάφησε στὸ τραπέζι.

— Μὰ αὐτὸς εἶνε!.. μουρμούρισε.

— Γιατί;.. Τί;.. Εγώ νὰ ωτήσω γιαυτούς;..
Μὰ γιατί μὲ πῆρες; Γιὰ ξόανο, γιὰ ζύο;.. ε;..
Πέμου;.. Στὸ διάολο νὰ πάνε, στὸν ἀγύροιστο!..

— "Ελα Χριστέ και Παναγιά μου! Στὸν ἀνεμότα λόγια του, στὸν ἀνεμο!..

— Στὸν ἀνεμό τὰ λόγια του! Εἰπε καὶ ὁ Γαρουμπῆς περγελαστικά.

Η γοητία του κουνοῦσε τὸ κεφάλι κυττάζοντάς τον. Αὐτὸς πάλι κύτταξε ἔξω.

— Λοιπόν; ἀκούσε τὴ γοητία του νὰ τοῦ λέῃ. Τίποτα, τίποτα δὲν τὸν ωτήσεις; Σὲ βάσταξε ἡ ψυχὴ νὰ μὴ ωτήσῃς; .. Αὐτὸς δὲ σοῦ πε, δὲ σοῦ ἔκανε λόγο; ..

— Βρὲ μὲ ξεφορτώνεσαι σὺ καὶ τὰ παιδιά σουν; Πᾶς νὰ μὲ ξεφορτωθῆς; .. Νὰ μᾶψησης ἥσυχο, ἥσυχο; .. "Ε.. Κατάλαβες δτι τὸ παράκανες; Ποῦ νὰ πάρῃ ὁ Σατανᾶς!.. Μά, μά, μά.. Θὰ μὲ σκάσης σὺ καὶ τὰ παιδιά σου!.. Οὔτε νὰ φάω ἥσιχα λίγο ψωμί, λίγο φαρμάκι μπορῶ!.. "Ω διάβολε!.. Καὶ γιατί δλα αὐτά; Γιατί θέλει καὶ καλὰ καὶ σώνει ἔκει!.. νὰ ωτῶ γιὰ ἀνθρώπους, ποῦ δὲ θέλω νὰ έρω πιά!.. Δὲ θέλω οὔτε νάκούσω!.. Καὶ μὴ δὲν ἔχω δίκιο; .. Δίκαιο δὲν ἔχω; .. "Ω!.. Μὰ γιὰ πές μου, βρὲ ἀδελφέ!..

Ἐδῶ ὁ Γαρουμπῆς στραφήκει δίπλα του, σένα ντουλάπι ξυλένιο, ψηλό, σὰ νὰ τάλεγε σ' αὐτό.

— .. καὶ ποιὸς δὲ θάκανε δπως ἔγω; .. Ποιός; .. Αὐτοὶ δταν φύγανε μὲ ωτήσανε; .. "Οχι!.. Ρωτοῦνε κεῖ τί κάνω γώ; .. "Οχι!.. Μοῦ γράφουνε ποτέ; .. "Οχι!.. Στὴν ἄρχη λίγες φροδες καὶ ἐπειτα τίποτα!.. "Άλλοι παντρευτήκανε, χωρὶς οὔτε γιὰ τὸν τύπο νὰ μὲ ωτήσουνε, κάνανε παιδιά, σπίτι δικό τους καὶ οὔτε φωτοῦνε γιὰ μᾶς... ἀν ζούμε, ἀν ὑπάρχουμε!.. Μᾶς ξεγράψανε δηλαδή!.. Κ' ἔγω νὰ ωτῶ; .. Στὸ διάύλο γὰ πάνε δλα καὶ ἀκόμα πιό μακρυά!.. Κανένα δὲ θέλω νὰ δῶ, κανένα!.. Ποῦ καταφαμένη νάνε ἡ ὥρα ποῦ γεννηθήκανε!..

— "Οχι, όχι!.. Μὴν τάκούς, Θεέ μου, μὴν τάκους!.. Καλὴ ὥρα νάνε ποῦ γεννηθήκανε, εὐλογημένη νάνε, εὐλογημένη!.. ἔκανε ἡ γοητία Γαρουμπῆ μὲ τὸ νοῦ της.

Αὐτὸς εἶχε γυρίσει καὶ κύτταξε πάλι ἔξω. Εἶδε μιὰ φωτεινὴ γραμμή νὰ σχίζῃ τὸ σκοτάδι, νὰ ἀφίνη μιὰ λάμψη μεγάλη σὰν πυροτέχνημα καὶ νὰ χάνεται.

— Σημεῖο εἶνε!.. εἴπε μὲ τὸ νοῦ του.

— "Ολα σωστὰ εἶνε, σωστά!.. Άλλὰ τί νὰ κάνουμε; .. "Ἄς λάμψη δηλιος καὶ ἄς λάμπη στὰ βουνά!.. ἀκούσε τὴ γυναικά του νὰ λέῃ.

Κούνησε τὸ κεφάλι καὶ στράφηκε λίγο.

— Μωρὲ τί νά σου κάνω!.. "Επρεπε δταν ἥθες κείνος δ προκομμένος σου, δ μεγάλος, βρώμικος, ψειριάρης, νὰ μήν τάνοξω τὴν πόρτα!..

— Ποιὸς εἰσαι; — Τὸ παιδί σου!.. — Δὲν ἔχω κανένα παιδί, τράβα τὸν ἀραμπᾶ σου!.. Νά, ἔτοι ἔπρεπε νὰ κάνω!.. Πάει δμως τώρα, πάει!.. Τὸν παληγάνθρωπο!.. "Οχι, λέει, νὰ τοῦ ἀνοξῶ τὴν πάρτα, νὰ πάσω νὰ τὸν ἀλλάξω δλον, γιατί ἥτανε γεμάτος ψεῦδα, νὰ τοῦ δώσω τὴς φανέλλες μουν, τὴς κάλτσες μουν, νὰ τοῦ κάνω ρούχα, παπούτσια, καὶ υστερα; .. υστερα, ἄμα βρήκε πάλι λεπτά, νὰ τὰ λησμονήσῃ δλα καὶ νὰ πάρῃ δρόμο!.. Στὸ διάύλο νὰ πάῃ, στὸ διάύλο!..

— Θεέ, βοήθα τους!.. Μὴν τάκούς, μὴν τάκούς, στὸ δυμό του τὸ λέει!.. ἔκανε ἡ γοητία Γαρουμπῆ μὲ τὸ νοῦ της.

— Εμεινε, γιὰ λίγο, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι, ἔπειτα κινήθηκε, ἀφίνοντας στεναγμό, νὰ φύγῃ, ἀλλ' διέρρευσε πάλι μίλησε στρέφοντας καλὰ σ' αὐτή:

— "Αχ! Τί νὰ σου κάνω, εἴτε πιάνοντας τὸ σαγόνι του, καὶ ἥξερα γώ τί θέλανε αὐτοί!..

— Καὶ τί νὰ θέλανε, γέρο μου, καὶ τί νὰ τοὺς ἔκανες; ..

— "Ήξερα γώ!.. "Έγω δμως φτάω τώρα ποῦ δὲ δίνω μιὰ νὰ πετάξω αὐτὲς τὴς παληγοκαρέλες, ποῦ κάθε μέρα μοῦ κονβαλάξε στὸ τραπέζι!.. Νά μὴ χαδῆ ἡ θεσούλα τους!.. Τὰ περιμένουμε τὰ παιδάκια μας!.. Κουτή!.. ἔ, κουτή!.. Αὐτοί, δὲ φωτᾶς, συύχουνε καρέκλα ἔτοιμη στὸ τραπέζι τους; .. Οὔτε σκαμνάρι δὲ θὰ σούχουνε!.. Ποιὸς σὲ συλλογίεται!.. "Άφοῦ τοὺς γράφεις καὶ δὲ σουν γράφουνε!.. Τί ἄλλο θέλεις; .. Καὶ νὰ πῆς πῶς δὲν ἔχουνε; Πῶς δυστυχοῦντε; .. "Έχουνε καὶ παρασέχουνε!.. Νά, νά, ἀφοῦ θέλεις νὰ μάθης!.. Νά, ωτήσα τὸν Ταράμη, τὸν ωτήσα!.. Καὶ αὐτὸς τὰ ίδια μούπε!.. Είνε δλοι καλὰ καὶ βγάζουνε λεπτά καὶ λεπτά!.. "Έχουν κάνει πλούτη!.. Κατάλαβες; .. Μὰ ποιὸς ωτᾶ γιὰ μᾶς; .. Ποιός; ..

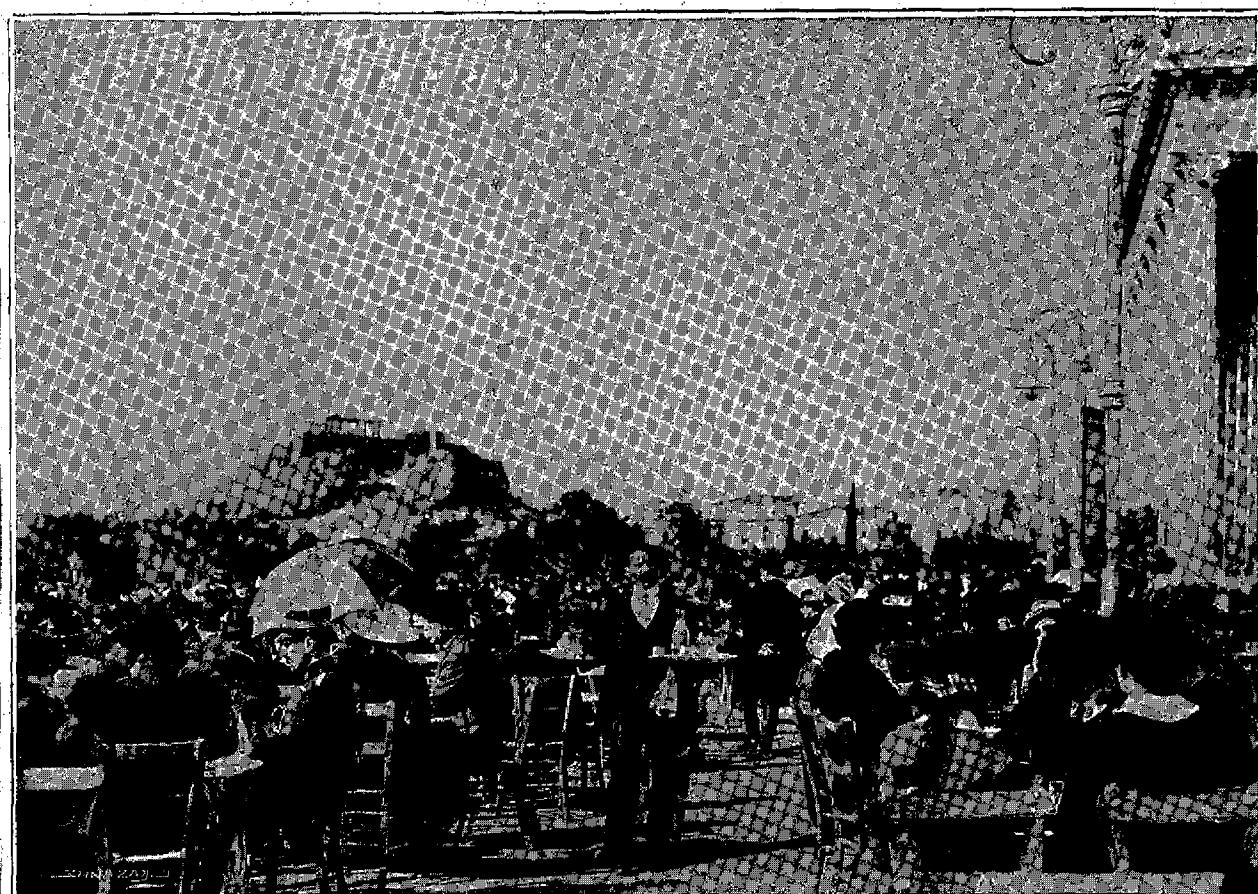
— Επαγειρε καὶ γύρισε λίγο τὸ κεφάλι, κουνῶντας τὸ ἔλαφορά, καὶ φάνηκε σὰ νὰ ἀκροαζότανε τὴ βουνὴ τῆς θάλασσας, ποῦ εἶχε υψωθῆ τρομαχτικά, ἡ τὴ φωνὴ τῶν δρυγάνων, ποῦ θαμπά ξεχωρίζανε μέσα σ' αὐτή.

— Καὶ τ' ἄλλο!.. Θὰ στὸ πῶ κι' αὐτό, γιὰ νὰ μὴ σουν ἔρθη ξαφνικά!.. Εἴπε ἀπλώνοντας τὸ χέρι του. Καὶ αὐτὸς, δη Κωστῆς σου, κι' αὐτὸς θὰ φύγῃ!.. Τῷμαθα σήμερα!.. Ναί, ναὶ θὰ φύγῃ!.. "Έκανε φτερά κι' αὐτός!

Fabriele d'Annunzio

Μὲ τὸ πρῶτα φιλήματα τοῦ χριμερινοῦ ἥλιου, τὰ πρωΐνα τῶν Κυνιαρδῶν οἱ Ἀθηναῖοι μαζεύονται, ἡλιολάται ἀνέκαθεν, εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Σαπτεῖου. Ἀκτίνες δεσμαὶ, καφές βλαστός καὶ ὅχλος, ἀρώματα τῶν πρώτων ἀνθέων καὶ ἡ πρόσωπος καλοκαιρία, λικνίζουν τὴν ψαρέξιν τῶν κατοικῶν τῆς Πρωτεύοντος. Εἶναι σχέδιον ἡ εὐτυχία.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΑΣ

* ΑΠΟ ΤΗΣ "ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΕΣ ΝΥΧΤΕΣ, ΤΟΥ ΑΙΝΕ *

— Ἀλήθεια, εἰπεν δὲ Μαξιμιλιανός, καὶ ἔγῳ δὲν ἡξενῷω τί ἀκριβῶς ἐσκεπτόμην, πρὸ δὲλγίου. Σκιοὶ τῶν παιδικῶν μοι χρόνων ἔκαμναν τὴν ἐμφάνισίν των εἰς τὸ ἡμίφως τῆς μνήμης μου· ἐσυλλογίζομην τὸν «πύργον» τῆς μητέρας μου, μὲ τὸν οημαγμένον κῆπον καὶ τὸ δραῖον μαρμάρινον ἄγαλμα, ἀναποδογυρισμένον εἰς τὴν χλόην... Εἶπα «τὸν πύργον» τῆς μητέρας μου· μά, μὴ φαντασθῆτε, παρακαλῶ, τίποτε μεγαλοπρεπὲς οὔτε λαμπρόν. «Έχω συνειδίσει, πρὸ πολλοῦ, εἰς τὴν δονομασίαν αὐτῆν... Ό πατέρας μου ἔδιδε κάποιαν περίεργον ἔκφρασιν εἰς τὰς λέξεις: «δὲ πύργος», καὶ ἔχαμογελούσε, συγχρόνως, ἐπίσης ἴδιοτροπα. Ποίαν σημασίαν εἶχεν αὐτὸ δὲ χαμόγελο δὲν ἐνόησα παρὰ πολὺ ἀργότερα, ὅταν, δώδεκα χρόνων, ἔκαμα, μὲ τὴν μητέρα μου, ἔνα ταξεῖδι ἔως τὸν πύργον. Ήτον τὸ πρῶτον μου ταξεῖδι. «Ολην τὴν ἡμέραν ἐπερνούσαμεν ἔνα πυκνὸν δάσος, τοῦ δποίου ἡ φρικτὴ σκοτεινιὰ μένει ἀκόμη ζωηρὰ ἐντυπωμένη εἰς τὴν μνήμην μου. Πρὸς τὸ βράδυ, ἐσταματήσαμεν ἐμπρός εἰς μίαν σανίδα, ποῦ μᾶς ἐμπόδιζε τὴν διάβασιν καὶ ἔχειάσθη νὰ περιμένωμεν ὡς μισην ὁραν, ἔως οὐ πάρ τινα χωματένιο φυλακείον γειτονικὸν είδαμε νὰ βγαίνῃ δι μικρός, ποὺ ἤλθε νὰ σηκώσῃ τὴν σανίδα καὶ νὰ μᾶς δεχθῇ. Λέω «δι μικρός», γιατὶ ἡ γηρά-Μάρθα ἔτσι ώνόμαζε πάντοτε τὸν σαραντάρην

ἀνεψιών της. Κι' αὐτός, διὰ νὰ δεχθῆ, καθὼς τοὺς ἀξέιτε, τοὺς εὐγενεῖς κυρίους του, εἰχε φορέσει τὴν παλαιὰν λιβρέαν τοῦ μακαρίτου θεού του· καὶ ἐπειδὴ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν «ξεσκονίσῃ λιγάκι», μᾶς ἔκαμε νὰ περιμένωμεν τόσην ὥραν. Ἀν τοῦ ἀφήναμεν περισσότερον καιρόν, θὰ εἶχε φορέσει ἀκόμη καὶ κάλτσες ἄλλα τὰ μακρύά, γυμνὰ καὶ κόκκινα πόδια του δὲν ἔταιριαζαν ἀσχῆμα μὲ τὴν δαμασκηνιά στολὴ του. Δὲν ἐνθιμοῦμαι πλέον, ἀν, ἀπὸ κάτω, ἐφοροῦσε καὶ πανταλόνι. Ὁ Γιάννης, ὁ ὑπηρέτης μας, ὁ δποῖος εἶχεν ἀκούσει καὶ αὐτός τὴν λέξιν «πύργος», ἔδειξε ζωηρὸν ἔκπληξιν, μόλις δικρόδις μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὸ γκρεμισμένο φτωχόσπιτον, ὅπου εἶχε κατοικήσει δι μακαρίτης ἵπποτης. Ἄλλα ἔμεινε, κυριολεκτικῶς, ἀποσβολωμένος, μόλις ἡ μητέρα μου τοῦ παρθύγγειλε νὰ φέρῃ τὰ... κρεββάτια! Πώς νὰ ὑποδέσῃ διτι δὲν ενδίσκοντο κρεββάτια εἰς τὸν πόγον! Καὶ ἡ παραγγελία, τὴν διοίαν ἡ μητέρα τοῦ εἶχε δώσει, νὰ φέρῃ κρεββάτια γιὰ μᾶς, εἶχε λησμονῆθη ἐντελῶς ἡ θεωρηθῆ ἀπ' αὐτὸν πρόνοια περιττή!

»Τὸ σπιτάκι, τὸ διποίον ἦτο μονόδροφον καὶ μόλις διέθετε, τὸν καλὸν καιρόν, πέντε δωμάτια κατοικήσιμα, εἰχε καταντήσει ἀπελπιστικὴ εἰκὼν καταστροφῆς. Τὰ ἔπιπλα σπασμένα, οἱ τάπητες σχισμένοι, τὰ παράθυρα χωρὶς τζάμια, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὰ μωσαϊκὰ ἐφταριγμένα κατὰ μέρη, ἐμαρτύρουν, μελαγχολικά, τὸ πέρασμα τοῦ συρ-φετοῦ τῶν βαρβάρων.

»Ο στρατός ἐγλέντησε πολὺ σ' ἐμᾶς!, εἰπεν δικαιόδος, μὲ τὸ ἥλιθιον γέλιο τον. Ή μητέρα μου τοῦ ἔκαμε νεῦμα νὰ μᾶς ἀφήσουν μόνους καί, ἐνῷ δικαιόδος ἐφρόντιζε διὰ τὸν Γιάννην, ἐπῆγα νὰ κάμω ἕνα γύρον εἰς τὸν κῆπον, διόποιος, δύπως καὶ τὸ σπίτι, παρουσίαζε τὴν θλιβεοτέραν ὅψιν λεηλαοίας. Τὰ μεγάλα δένδρα είχαν σωριασθῆ κατὰ γῆς, τσακισμένα ἢ κοιμένα, καὶ ἄγρια παράσιτα χορτάρια ἔζωναν τοὺς ἀναποδογυρισμένους κορμούς. Ἐδῶ κ' ἔκει, ἀπὸ τὴν γραμμὴν τῆς παραμεγαλωμένης πρασινάδας, ἡμιπεφόδης κανεὶς ἢ ἀναγνωρίσῃ τὸ πρωτινὸ πέρασμα τῶν δρόμων. Υπῆρχον ἀκόμη καὶ μερικὰ ἀγάλματα, ἀπὸ τὰ δόποια ἔλειπε πάντοτε ἢ μύτη, ἀν δχι τὸ κεφάλι δλόκιληρον. Ἔνθυμοδημαι ἀκόμη μίαν Ἀρτεμιν, τῆς δόποιας τὰ κάτω μέλη είχαν περιβάλει, κατὰ τὸν χονδροειδέστερον τρόπον, ποχεῖς κλάδοι κισσοῦ ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης καὶ τὴν θεάν τῆς ἀφθονίας (τὴν Ἀμάλλειαν), τῆς δόποιας τὸ κέρας ἔξεχειλιζεν ἀπό . . . κώνειον, ἐν πλήρει βλαστήσει! Μία μόνη θεά, ὡς ἐκ θαύματος, είχε διαφύγει τὰς

προσβολὰς τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀνθρώπων. Προφανῶς, τὴν εἰχον ἀποσπάσει ἀπὸ τὸ βάθρον της, ἀλλ᾽ εἰχε μείνει ἀνέπαφος, ἐπάνω εἰς τὴν χλόγην, ἥ ωραία μαρμαρίνη θεα, μὲ τὰς ἀγνὰς καὶ ἀρμονικὰς γραμμὰς τοῦ προστόπου της, μὲ τὸ συμμετρικῶς πλούσιον στῆθος καὶ ἐδέσποζεν δλης αὐτῆς τῆς πυκνοφύτου πρασιᾶς, ὃς ἔμφανισις τοῦ ἑλληνικοῦ Ὀλύμπου. Ήσθάνθην σχεδὸν φόβον, μόλις τὴν εἶδον· ἡ μορφὴ αὐτῇ μοῦ ἐνέπνεε παράδοξον ταραχὴν καὶ ἀνεξήγητος σύστοιλὴ ἐντροπῆς δὲν μοῦ ἐπέτρεψε νὰ παρατείνω περισσότερον τὸ γοητευτικὸν αὐτὸν ἀντίκρυσμά της.

»Οτ “έπεστρεψα κοντά εἰς τὴν μητέρα, ἣ τὸν εἰς τὸ παράμυθόν, ἀποφροφημένη εἰς τὰς σκέψεις τῆς, μὲ τὸ κεφάλι στηριγμένον εἰς τὸ δεξὶ χέρι, καὶ δάκρυα ἐκυλοῦσαν εἰς τὰ μάγουλά της. Ποτὲ δὲν τὴν εἶχα ίδη νὰ κλαίῃ ἔτσι. Μ’ ἐφίλησε, μ’ εὐγλωττον στοργήν, καὶ μοῦ ἐξήγησε συγγνώμην, διότι, εἴς αἰτίας τοῦ Γιάννη, δὲν θὰ εὑρισκα καλοστρωμένο κρεββάτι. «Ἡ γερά-Μάρθα, μοῦ εἰλέν, είναι βαρειά ἀρρωστη καὶ δὲν ἡμπορεῖ, ἀγαπητό μου παιδί, νὰ σοῦ παραχωρήσῃ τὸ κρεββάτι της. Ἀλλὰ ὁ Γιάννης θὰ σοῦ στρώσῃ τὰ μαξιλάρια τ’ ἀμάξιον, ὕστε νὰ ἡμιπορέσῃς νὰ πλαγιάσῃς, καὶ θὰ σοῦ δώσῃ τὸν μανδύναν του για σκέπασμα. Ἐγώ, θάνατανθῶ, ἔδω, σ’ ἄχυρος ἥτον ἡ κάμαρα τοῦ πατέρα μου αὐτή καὶ εἶχεν, ἄλλοτε, πολὺ καλύτερην ὅψιν. “Αφροέ με μόνην». Καὶ τὰ δάκρυα ἐτρεξαν, ἀκόμη ὀφθονώτερα, ἀπὸ τὰ μάτια της.

» Εἴτε διότι τὸ ποδόχειρον αὐτὸν κρεββάτι δὲν
ήτο τῆς ἀφεσκείας μου, εἴτε διότι η καρδιά μου
ενδύσικετο εἰς ταρσήν, δὲν ἡμπόρεσα νὰ κοι-
μηθῶ. Αἱ ὀπτῖνες τῆς Σελήνης εἰσηγοχοντο, ἀνεμ-
πόδιστα, ἀπὸ τὰ σπασμένα παράθυρα, καὶ ἐφαί-
νοντο ὅτι μὲ προσεκάλοντι ν' ἀπολαύσω τὴν
διαιγὴν αὐτὴν καλοκαιρινὴν βραδυάν. Μάτην
ἐστρεφόμην, δεξιᾷ ἢ δριστερᾶ, ἐπάγω εἰς τὰ
μαξιλάρια μου, μάτην ἔκλεινα ἢ ἀνοιγα τὰ μά-
τια μου, μὲ ἀνυπόμονον πεῖσμα πάντοτε ἡ σκέ-
ψις μου ἐπανήχετο εἰς τὸ ὠδαῖον μαρμάρινον
ἄγαλμα, τὸ δόπιον εἶχον ίδῃ πλαγιασμένον εἰς
τὴν χλόην. Δὲν ἡμποροῦσα νὰ ἔσηγήσω τὴν ἐν-
τροπαλὴν σύγχυσιν, ποῦ μὲ είχε καταλάβει εἰς
τὴν θέαν του· ήμουν δυμωμένος διὰ τὸ παιδι-
κὸν αὐτὸν αἰσθανόμενος.

«Αὔριον, ἐσκεφθήν, αὔριον, θά σὲ φιλήσω,
ὅδατον μαρμάρινον πρόσωπον θὰ σὲ φιλήσω
εἰς τὴς ὁδαῖς γωνίες τοῦ στόματος, διπου τὰ
εἱλη κύνονται εἰς ἔνα, τόσον δρυμονικό, λακκάκι.

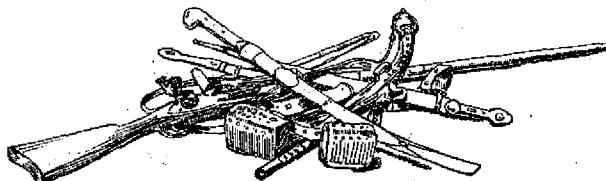
»Ἐν τούτοις, ἀνυπομόνησία, τὴν δύοιαν οὐδέποτε εἶχον δοκιμάσει, ἐκυρωθεῖσαι εἰς ὅλας μου τὰς φλεβᾶς δὲν κατώρθωσα ν' ἀνθέξω περισσότερον εἰς τὴν παραδόξον αὐτὴν ἔλειν ἐπήδησα, ἀσυγκράτητος.

»Στοιχηματίζω, είπε τέλος, στοιχηματίζω,
ώδαια μορφή, διτι θὰ σὲ φιλήσω καὶ ἀπόρε
μάλιστα».

» Πατῶν μ' ἐλαφρὰ βήματα, διὰ νὰ μὴ
μ' ἀκούσῃ ἡ μητέρα μου, ἔξηλθον, εὐκολώ-
τατα ἄλλως τε, διότι ἡ θύρα, ἣν καὶ κοσμη-
μένη μὲ μεγαλοπρεπὲς οἰκόσημον, δὲν εἶχε
πλέον φύλλα, καὶ ἦνοιξα, γοργά, δρόμον διὰ
μέσου τῆς ἀτάκτου βλαστήσεως τοῦ αἵπου.
Οὐδεὶς θόρυβος ἤκουετο τὸ πᾶν ἀνεπαύετο,
ἐν ἐπιβλητικῇ σιγῇ, ὑπὸ τὸ ἀπαλὸν σεληνιακὸν
φῶς. Αἱ σκιαὶ τῶν δένδρων ἐφαίνοντο ὡσάν
νὰ εἴχαν καρφωθῆ κατὰ γῆς. Εἰς τὰ πράσινα

» Ἐν τούτοις δὲν ήτον ἀκίνησία θανάτου αὐτῆς. Έπινος βαθὺς βαθὺς έφαντε να είχε ναρκώσει τα σωματικά μέλη της και, παρ' οὐλίγον, δε τε ἐπληγήσασα, νὰ φοβήθω μήπως θά την ἔξυπνονα, μὲ τὸν παραμικρότερον θόρυβον. Συνεκράτησα τὴν ἀναπνοήν μου, μόλις ἔγνω διὰ νὰ κυττάξω τὸν γραμμάτη τοῦ προσώπου τῆς ἀγιωνίας ἀνεξήγητος μ' ἀπειλώνυνε καὶ παιδικὴ λιχουδία μὲ προσελκυνε πάλιν ἡ καρδιά μου ἐπάλλε, ἵσσαν ἐπόκειτο νὰ διαπράξω φόνον ἐπὶ τέλους ἐφίλησα τὴν ὄφαλον θεὰν μὲ θέρμην, μὲ τουφερότητα, μὲ παραφοράν, τῆς δποίας οὐδέποτε ἐκτοτε, ἐπὶ ζωῆς μου, δσάκις ἔδιδα φύλημα, ήσθιανθην ἀνάλογον. Οὔτε θὰ ήμποροῦσα πλέον νὰ λησμονήσω τὸ ήδονικὸν καὶ παγερὸν ὅργος, ὃ δποῖον μὲ διεδράμεν, ἔως τὴν ψυχήν μου, δταν ἡλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ στόμα μου . . .

Μετάφρ. Ρ. Σ. ΠΑΡΙΣΗ

KNOYT AMΣΟΥΝ

ΑΛΗΤΕΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

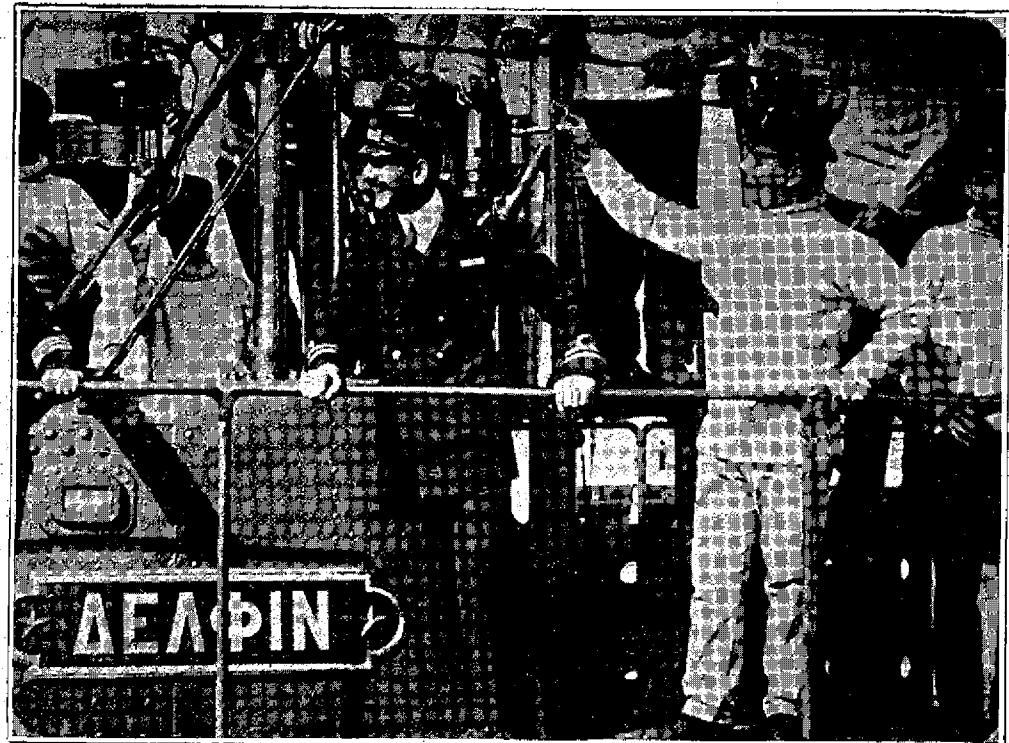
* Συνέχεια δπὸ τὸ προηγούμενον τεῦχος . *

Οταν έφθασα είς τὸ κτῆμα, δὲ παπιοῦς καὶ ἡ για-
για εἶχαν ἀπελπισθῆ μεγάλως καὶ οἱ θρῆνοι των
δὲν εἶχαν τελειωμό. Ὁ μίστερος Ρόδιτέρες ἐκυλού-
σει ἔδωκε καὶ ἐκεῖ τὸ παιδί στὸ πάτωμα, χωρὶς νὰ
μποροῦσε νὰ τὸ ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωήν. Μιὰ
παλιὰ ἀνάμνησις ἀπὸ τὰ γεανικά μου χοδία
μου ἤρθε στὸ ροῦ καὶ μὲ μᾶς ἐπῆρα τὴν ἀπό-
φασίν μου τὸ τί ἔπρεπε νὰ ἔκαμψα. «Βγάλτε τον
τὸ σακκάδιο», εἶπα. Τὸ ἔνδραφί μου εὐδίοκετο
κάτω ἀπὸ τὸ προσωπέφαλον τοῦ κοεββατοῦ μου
καὶ ἐπῆγα καὶ τὸ ἐπῆρα γλήγωρα διατὸν ἐγνώσα,
ἔξεσχισα τὸ μανίκι τοῦ ὑποκαμποῦ τοῦ Ἐρ-
τουῆντος καὶ ἤρχισα νὰ χαράσσω μίαν φλέβα τοῦ
βοαγίοντος του.

Αἱ γυναικες ἔβγαλαν προανήγη καὶ ὅρμησαν
σὰν δαιμονισμένες ἐπάνω μον, ίδιας ἡ Ἀλιη
δὲν συνεκρατεῖτο καὶ εἶπε, δι τι ήθελα νὰ ἔσκο-
τωνα τὸ παιδί. Ἐκτύπησα τὸ πόδι μον καὶ τὴν
διέταξα νὰ παραμερίσῃ ἐκεῖ ἐπρόσειτο περὶ ζωῆς
ἡ θαυμάτων καὶ ήθελα νὰ ἔσωζα τὸ παιδί. Ὁ γέρο
Ρόδιτερος συνεμορφώθη πρὸς τὰ ἔντονα αὐτὰ

λόγια και ἔβοήθησεν εἰς τὸ κράτημα τοῦ βρα-
χίονος. « Θὰ τοῦ βγῆ σὲ παλὸ ποῦ τοῦ παιῶνεις
άλια; » ἥσπάτησε μονάχα.

Οταν ἔχαραξα δίλιγον βαθύτερα, ἐβρήκε τὸ
άλμα, στὴν ἀρχὴν ὡς μικρὸν αἰμάτωμα, θυτερα-
νὸς λεπτῆ ἀκτίς. Ανοιξε τὸ ἐπονάμισον κ' ἔβαλα
τὸ αὐτὸν στὴν καρδιὰ τοῦ δὲν ἔταλλεν. Ἐπισα-
στέ τὸ παιδί ἀπὸ τὰ πόδια καὶ τὸ ἐκούνησα
ἔδω κ' ἔκει, μὲ τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κάτια. Αὐτὸ-
νόμη δέ ξαμα γιὰ τὸ νυκλοφορῷση τὸ αἷμα. Ἐπειτα
ἀφῆκα πάλιν τὸ παιδί χάμουν κ' αἴρογκρασθηκά,—
καρδιὰ ἔχτυπονσε πομπάν. Ήταν ἡ ώσαιο-
τέρα ἐγχείρησις, τὴν δποίαν θὰ μποροῦσα νὰ επι-
νημόσσα. Ὁκοι ἐστεκόμαστε ἔκει κ' ἐκνυτάζαμεν
τὸ παιδί. Τὰ δάχτυλάκια τοῦ ἐνδὸς χεριοῦ ἐκινή-
θησαν δίλιγον. «Ἐκούνησε τὰ δάχτυλα τώρα»,
εἶπεν διάτοπο Ρόδιτερος μὲ μισοπινῆμένην φωνὴν
ἀπὸ τὴν χαράν. «Ἐκούνησε τὰ δάχτυλα», εἶπε
καὶ ἡ γοργὰ μάμψη κ' ἐβρήκε μὲ λυγμούς ἀπὸ τὸ
θωμάτιον. Μετ' δίλιγον τὸ παιδί ἀνοιξε μιὰ δυο

* ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΠΟΒΡΥΧΙΑ *

τὰ μάτια!» εἶπεν ὁ μίστερος Ρόδιτζερς, «έη». Καὶ ξαναφώναξε τὴν γυναικά του μέσα καὶ τῆς τὸ έπανέλαβε.

«Φέρε μου ἔνα κομμάτι λινὸ πανί», εἶπε πρὸς τὴν³ Ἀλίκην.

³Η Ἀλίκη ἀργήσει πολὺ καὶ ἔγδῳ ἀπέκτησα μεγαλύτερη ἐσωτερικὴν ἡρεμίαν ἀρπαξά δὲν ἔπεσε στὸ μάτι μου ἐκείνην τὴν σιγμήν, ἣταν ἔνα λευκὸ κομμάτι λινοῦ πανιοῦ, τὸ δποῖον εἶχε μόλις ἐτομασθῆ διὰ μίαν ἔργασίαν.⁴ Εμούφα ἀπὸ αὐτὸν ἔνα τετράγωνον γιὰ ξαντὸν καὶ ὑστερα-ξηνα καὶ μια μαμονὰ τανιά γιὰ ἐπίδεσμον.

«Η Ἀλίκη εἰσῆλθε καὶ εἶπεν:

«Ἐξέσχισες τὸ καλὸ μού λινὸ πανί;

«Θὰ σᾶς τὸ πληρῶσω!» ἀπήγνησε καὶ ἔξηκολούθησα νὰ ξένω ξαντὸν.

Η μίστιας Ρόδιτζερς εἶχε καταθαμβωθῆ ἀπὸ τὴν ισχὺν μου καὶ εἶπε πρὸς τὴν οὐρην τῆς:

«Σιωπή, Ἀλίκη!»

Ο⁵ Εγτονὺν ἀνοίγε τώρα συχνότερα τὰ μάτια καὶ ἐκλαυθμήσεις, τέλος ἤθελε νὰ πιάσῃ τὴν πληγὴν εἰς τὸ κεφάλι καὶ τὸν ἡμιπόδισα. Τότε ἀνοίγει ἐντελῶς τὰ μάτια καὶ παρετήσησα, διὰ μὲ ἀνεγγύωσεν.

«Ἐθεσα, λοιπόν, τὸ ξαντὸν εἰς τὴν ἀνοικτὴν

φλέβα καὶ ἔδεσα τὴν πληγήν, πρᾶγμα τὸ δποῖον ἔπεσεν ἵσις νὰ τὸ ξυμαρτια προτιμεσα. Καὶ τότε τὸν ἐπήγαμεν εἰς τὸ κρεβάτι του καὶ τὸν ἐγδύσαμεν. Ἐπεσερ εἰς νάρκην ἐν τῷ μεταξὺν θερόγυγησα τὴν πληγὴν τοῦ κεφαλιοῦ καὶ ἐπέδεσα καὶ αὐτὴν.

«Τώρα μπορεῖ νὰ ἔρθῃ δι γιατρός!», εἶπα.

Καὶ αἰσθάνθη τὸν ἔαντόν μου ώς Θεόν.

«Ἄλλος διανεύσθη δι ἔντασίς μου, μὲ κατέλαβεν ἀτονία καὶ ἀρχισα νὰ παραλώ. Κατέπεσα δὲν ήταν μάθισμα. Μετέ διλγον ἐσηρώθηκα, ἔβηγμα ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ τρέμοιτα γόνατα καὶ ἐκάθισα πίσω ἀπὸ τὸν σταύλον τώρα πιὰ δὲν δξια τίποτε. Ἐκάθισα ἐκεῖ δέκα λεπτά, ἔπειτα ξαναζήρευσα λιγάκι καὶ ἐπῆγα πέρα πρὸς τὸ ζενγάρι μου, ξέφα τὰ ζώα καὶ ξανάρχισα τὸ δργωμα. Θὰ μποροῦσα νὰ είχα ἀποκοινωθῆ ἐκεῖ ἀπάνω στὸ μάθισμα μου.

Λύο δι τρεῖς ώρες δργωσα. Υστερα ἤρθεν δι γέρο μίστερος Ρόδιτζερς καὶ μοῦ εἶπεν, δι τού εἶχεν ἔθει δι γιατρός, ἔλνοε τὴν πληγὴν τοῦ⁶ Εγτονύνς καὶ τὸν ἔδοσε στάλες. Ο μίστερος Ρόδιτζερς μὲ παρεκκάλεσε καὶ ξεέψω γιὰ σήμερα τὰ ζώα.

Ξαπίκουνα καὶ ἔγνωσα μαζί του στὸ κτῆμα. Δὲν ἀνταλλάξαμεν σχεδὸν λέξιν μεταξύ μας, ἀλλ ἔβλεπα πόσον ενγόνωμων ἦταν δι γέρος.

Η μίστιας Ρόδιτζερς μᾶς ὑπεδέχθη καὶ μοῦ εἶπεν: «Ο γιατρὸς ἦταν ἐδῶ πιστεύει, δι τοῦ⁷ Εγτονύν θὰ τὴν γλυτώσῃ».

«Ἐλπεν, δι τοῦ⁸ ημερας καλὰ ποῦ τοῦ ἐπῆρες αἷμα», προσθέσερ δι Ρόδιτζερς.

«Ἐλπεν δι τοῦ⁹ ξωσες τὴν ζωὴν», εἶπεν δι γνωνάκια.

Καὶ ἔγινα πάλιν ὑπερηφανος Θεός καὶ μάριος.

Την ἐπόλιτην¹⁰ ἡμέραν ἔγινοιςα δσκοπα καὶ δὲν εἰργάσθην.¹¹ Άλλα δὲν ἐδοκίμασα καυμάτια χαράδη αὐτὴν τὴν πολυτέλειαν καὶ ἐπλήττα τριγυρούζων εἰς τὸ κτῆμα¹² ἀν δὲν ἐντρεπόμην; Θὰ ἐπηγαγατα πάλιν εἰς τὸ δροτόρον¹³ μον. Τὸ σωστὸ θὰ ἦτο διὰ τὴν¹⁴ Αλίκην νὰ μοῦ ἔλεγε τὸ πολὺν δίλιγα δυκάδοια λόγια¹⁵ ἀντ¹⁶ αὐτοῦ διμως ἤρθε καὶ εἶπεν φριγισμένη :

«Ἐχτύπησες τὸ πόδι μπροστά μον, Νούτ. Αὐτὸν νὰ μὴ τὸ ξανακάμψις!»

Δεν ἤμπορεσα νὰ τῆς ἀπαντήσω μίαν λέξιν, τόσην¹⁷ ἐκπλήξιν μοῦ ἐπροξένησεν ἐκείνην τὴν σιγμήν.¹⁸ Οσον¹⁹ ἀφορᾶ τὸν γέροντος διμως ἐστοχάσθησαν, δι τοῦ²⁰ ημονα²¹ βέβαια σημαντικός ἀνθρωπος καὶ ἔξερα πολλὰ πράγματα²² ημονα²³ μὲ ποσοσήχην, διανεύσθησε τὰ μεταξύ τοῦ²⁴ διανεύσθησε. Διὰ τοῦτο²⁵ ἐφαντετο δισάν τὸν²⁶ εἶχαν²⁷ μίαν φωγμήν τὰ χεῖλη τοῦ²⁸ διανεύσθησεν. Άλλα τοῦ²⁹ ἐπήγαινεν, διανεύσθησε σπανίως τὸ στόμα, διότι είχεν³⁰ έν φύσεως χονδρὰ χελη. «Γέλασε κομμάτι!» μπροστήσε νὰ τοῦ³¹ εἶλεγεν δι Αλίκη. Ήταν³² έρωτευμένη³³ ὡς τὸ κόκκινο μαζί τον.

Καίτοι ἔγδῳ³⁴ ημην εἰς χειρότερην θέσιν καὶ δ

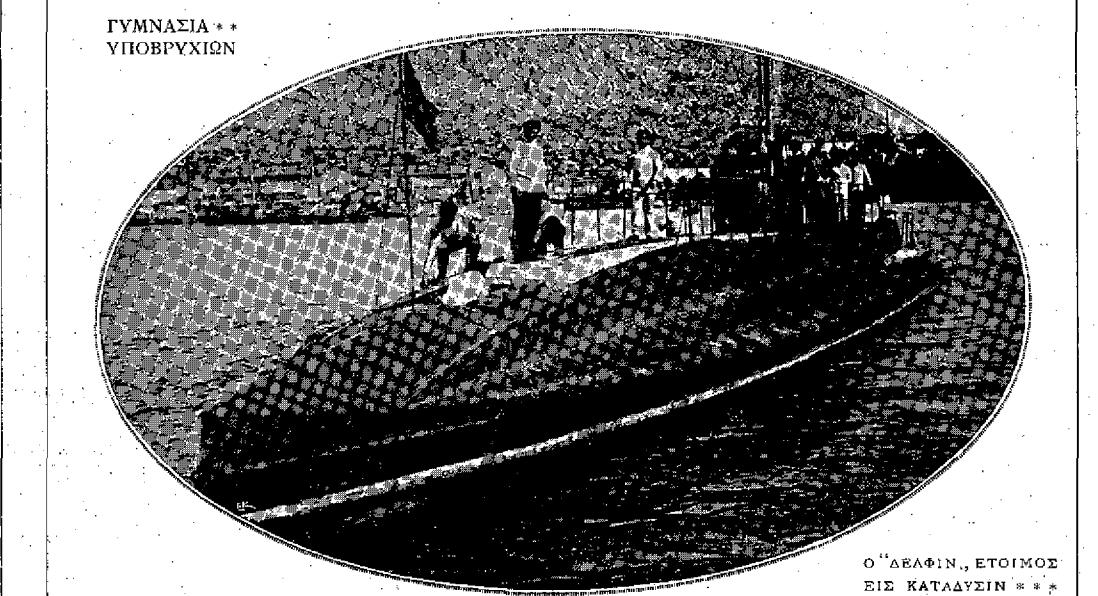
μποροῦσα μὲ³⁵ ἔνα θαῦμα μονάχα νὰ ἐπεβαλλόμην αἰωνίως.³⁶ Αφοῦ³⁷ ἐπέρασαν³⁸ δι μέρες³⁹ δι τοῦ⁴⁰ Εγτονύν⁴¹ ἀνέρρωσε καὶ ὅλα ἔγιναν διπώς ποῶτα, ἐλημονήθη τὸ κατόρθωμά μον καὶ ἔγνωσα πάλιν εἰς τὴν⁴² ηπαντιν⁴³ φωχόδης καὶ νικημένος. Καὶ καμιά μεταβολὴ δὲν ἔγένετο πλέον.

«Ο Φρέντ⁴⁴ μὲ⁴⁵ ἐπιλησίασε παλ μοῦ εἶπε:

«Σὲ λίγο θάχωμε παγωμά παλ τὸ δργωμα θὰ τελειώσῃ. Τί θὰ κάμης τότε;»

«Κ⁴⁶ ἔγδῳ δὲν ξέρω ἀλήθεια», ἀπήγνησα. «Άλλα⁴⁷ ἔχει δ Θεός».

Ο Φρέντ⁴⁸ καὶ⁴⁹ ἔγδῳ τὰ⁵⁰ ἐπηγαίναμεν⁵¹ καλά, δὲν θρίστατο⁵² κανεὶς⁵³ ἀγαγωνίσμος⁵⁴ μεταξύ μας καὶ δὲν τοῦ⁵⁵ ἐκρατοῦσα⁵⁶ κάκιαν διδύ μοῦ εἶχε πάρει τὸ⁵⁷ ζενγάρι μον. Η⁵⁸ Αλίκη⁵⁹ ἦταν δι φροφρή.⁶⁰ Ο Φρέντ⁶¹ δὲν⁶² ἦταν⁶³ βέβαια⁶⁴ αλήτης⁶⁵ κανού⁶⁶ εἶδους καὶ μόλις⁶⁷ αὐτὸν τὸν⁶⁸ χρόνον⁶⁹, διανεύσθησε τὴν⁷⁰ ἀρχισά⁷¹, ἀρχισά⁷² τὴν⁷³ αλήτειαν.⁷⁴ Εξ⁷⁵ έναρτιας,⁷⁶ ήτο ματαΐδοξος διὰ τὸ⁷⁷ ἀμορφωτόν τον⁷⁸ κι⁷⁹ διανεύσθησεν⁸⁰, διανεύσθησε πολὺ διλγον⁸¹ τὸ στόμα τον⁸², διότι είχεν⁸³ έν φύσεως χονδρὰ χελη. «Γέλασε κομμάτι!» μπροστήσε νὰ τοῦ⁸⁴ εἶλεγεν δι Αλίκη.⁸⁵ Ήταν⁸⁶ έρωτευμένη⁸⁷ ὡς τὸ κόκκινο μαζί τον.

GYMNASIA **
ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝΟ "ΔΕΛΦΙΝ", ΕΤΟΙΜΟΣ
ΕΙΣ ΚΑΤΑΔΥΣΙΝ ***

ζρως μου δὲν ἀνταπεκοίνητο, ἐν τούτοις κι' ὁ Φρέντ δὲν ἔκοιμαστο σὲ ρόδα. Μοῦ διηγήθη, ὅτι ἡ Ἀλκη ἀπηνθύνθη γι' αὐτὸν πρὸς τοὺς γονεῖς της καὶ τοὺς φυλολόγησεν, ὅτι τὸν ἀγαποῦσεν ἄλλος οἱ γονεῖς εἶχαν ἀξιώσει νὰ τὸν ἀφήσῃ.

«Ο Φρέντ μοῦ εἶπε:

«Πρέπει νὰ μᾶς βοηθήσεις, Νούτ.»

Αὐτὴ ἡ ἀξιώσις μ' ἔκαμε νὰ αἰσθανθῶ, ὅτι δξια κάτι καὶ ἡρώτησα:

«Μὲ παρακαλεῖς μὲ τὴν θέλησιν τῆς Ἀλκης;»
«Ναί», εἶπεν ὁ Φρέντ, «τὸ θέλησε.»

Εἶπα:

«Τότε θὰ τὸ κάμω!»

Μοῦ ἐφάνη κάπιας, ὅτι θὰ κατώρθωνταν ἵσως νὰ διερευσθῶσα τὸν Φρέντ μὲ τὴν ἀπίστευτην γενναιοφροσύνην μου.

Οἱ δύο γέροι μὲ ἥκουν καὶ ἡρώτησα τὴν Μίσσας Ρόδιτέρης μίαν ἡμέραν, ἀν κατήγετο ἀπὸ μίαν ἀγροικίαν ἢ ἀπὸ μίαν πόλιν.

«Ἀπὸ μίαν ἀγροικίαν», ἤταν ἡ ἀπάντησις.

Θὰ ἡτο παράξενη ἡ ζωὴ γιὰ ἔνα γεαρὸν κούτσιοι εἰς μίαν ἔρημικήν ἀγροικίαν, εἶπα περαιτέρω. Πώς θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ γνωρίσῃ ἐκεῖ τοὺς ἀνθρώπους;

«Ἡ μίσσας Ρόδιτέρης ἀπήγινησεν, ὅτι εὑδίσκοιτο δὰ αἱ γειτονικαὶ ἀγροικίαι. Κ' ὑστερα πήγανει κανεὶς μὰ φροὰ τὴν ἔβδομάδα εἰς τὴν πόλιν. Ἀλλά, φυσικά, πολλοὺς ἀνθρώπους δὲν συναντᾷ κανεὶς.

Καὶ τί θὰ γίνη μὲ τὸν γάμον; ἡρώτησα. Θὰ πάρῃ κανεὶς ἔνα περαστικόν;

Οἱ δύο γέροι ἐκντάχθησαν τότε. Εἶχαν μίαν μεγαλύτερην κύρων, ἡ δοπιὰ τὸ εἶχε σκάσει μὲ ἔνα, ὃ δοπιὸς εἶχεν ἔρθει περαστικός. Ἀλλὰ τὸ ζεῦγος ἐπεργοῦσε καλά, τὰ παιδιά εἶχαν πάρει χωράφια καὶ ἔγιναν ἐνοικιασταί, δι μικρὸς Ἐντούνην ἡτο παιδί των.

Ἐνας κύνδυνος ἀπομένει πάντοτε, συνεπέραντα. Πόσον εἴκολα θὰ μποροῦσεν ἔνα γεαρὸν κούτσιοι νὰ ἔρωτεντο ἔναν ἀνάξιον, μόνον διότι δὲν γνωρίζει κανένα ἄλλον καὶ δὲν ἔχει τὴν ἀκλογήν.

Ναί, δοσ γι' αὐτὸν θὰ εἶχα δισφαλῶς ἀντελῶς δίψη. «Ἐποι θὰ ἤταν.

Ἀναμορφόλως θὰ ἔπειπε νὰ ἡτο κανεὶς προσεκτικός, ἀπέναντι ἀλητῶν, δπως θὰ ἴμαστε ἡμεῖς, εἶπα στὸ τέλος.

Πάλιν ἐκντάχθησαν οἱ δύο γέροι καὶ μὲ ἔγινον πολὺ καλά.

Ἄντο δὲν θὰ τὸ κονύψη ἡ μητέρα ἀπὸ τὴν κύρην της! ἐσκέφθην. Ἡ Ἀλκη, βέβαια, δὲν θ' ἀφήσῃ τὸν Φρέντ, ἀλλὰ θὰ λάβῃ μίαν ίδεαν ἀπὸ τὴν δλίγον ἐνθαδρουντικήν παρατήρησήν μου.

«Ἀλλὰ δὲν διήρκεσε πολύ, δπως ἐπόδιμάξι ἔγωδισι διὰ τὰ λεχθέντα εἶχα προχωρήσει πολύ,

ἡ Ἀλκη θ' ἀνεγνώριζεν, ὅτι ἀντερεγοῦσα διὰ τὸν Φρέντ. Ἐπωφελήθην, λοιπόν, τὴν πρώτην εὐκαιρίαν καὶ εἶπα πρὸς τὴν μίσσας Ρόδιτέρης, ὅτι δοσ ἀφορῷ τὸν Φρέντ ἤταν ἐντελῶς διαφορετικὸν τὸ πρᾶγμα, εἶναι βεβαίατα ἔτα δραστήριον παλληκάρι, ἔνας ἀνδρας διαμάντι, τὸν δποῖον δισφαλῶς θὰ ἔξελεγα, ἀν ἥμουρα κορίτσι. Καὶ αὐτὴν τὴν φοράν μὲ ἀκούσαν οἱ γέροι καὶ παρετήρησα, δη μέρας ἀφιλοκεδῆς ὑπαρξίας.

Ἐπερβιμενα τὴν κύρην ἔτα βράδυ στὸ σκοτάδι καὶ ἡθέλησα νὰ τὴν παρακυροῦσα νὰ μιλῶσεν αὐτὴν πρώτη.

«Φίλος τοῦ Φρέντις δὲν εἶσαι», εἶπε.

«Τὶ ἔκαμα;»

«Ἐλπεις κακὰ λόγια γι' αὐτὸν.»

Ἐπῆρα τότε τὴν Ἀλκην μαζί μου μέσα στὴν μητέρα της καὶ ἡρώτησα, τί κακὸ νὰ είχα πῆγα τὸν Φρέντ.

«Ἐλπεις, δη πρέπει νὰ φυλάγεται κανεὶς ἀπὸ τὸν ἀλήτας, ἀλλ' ὁ Φρέντ εἶναι ἔξαιρεσις καὶ ἔνα διαμάντιν, ἀπήντησεν ἡ μητέρα.

«Ἀλλά, μητέρα, αὐτὸν δὲν μοῦ τὰ εἶπεις!»

«Ἄλλα, μητέρα, αὐτὸν δὲν μοῦ τὰ εἶπεις!»

«Ἐπεργήφανος καὶ ἔξερεθισμένος ἀπεμακρύνθην καὶ ἐπωφελήθην καλῶς ἀπὸ τὴν εὐνοῦκήν θέσαι μου. «Οταν μὲ παρεκάλεσεν ὁ Φρέντ κατόπιν νὰ βοηθήσω περαιτέρω, τοῦ ἀπήγινησα τότε, δη δὲν ἤθελα ν' ἀναπατευθῶ εἰς τὴν ιπόθεσών του κι ἀφοριῇ ἤταν ἡ διαγωγὴ τῆς Ἀλκης.

IX

Μὲ τὰ κλάμματα ἡρθεὶς ἡ Ἀλκη καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ εἶτο πρὸς τοὺς γονεῖς περισσότερα καλῶς γιὰ τὸν Φρέντ. Αὖτις συνέβη τὸ βράδυ, δη τὸν εἶχε τελειώσεις ἡ δουλειά. ᩩ Ἀλκη μ' ἐπλησσασε πολὺ κοντά καὶ ἔπιασε μὲ τὰ δάχτυλά της τὸ κονυμπὶ τῆς μπλούζας μου, εἰς τρόπον ὥστε ἐστεκόμην πλησίον τῆς πέρισσότερον ἀπὸ κάθε δλῆτην φοράν καὶ ἔνοικθα κάπιας τὴν ἀναπτοῦρη της. Αὖτη ἡ εὐτυχία μὲ ἔκαμε νὰ μονδιάσω καὶ ἀπήγινησα δοντάρητη:

«Γιὰ τὸν Φρέντ, λοιπόν, καλά, τί πρέπει νὰ πῶ; Ναί, θὰ κάμω πᾶν δη της ζητεῖτε.»

Καὶ δὲν ἤξερα, δη δη πολυμένος εἰς τὸν σταῦλον καὶ μᾶς ἀπονηγ.

«Ἄλλως τὸ πρέπει νὰ κάμω;» ἡρώτησα. «Ξέρετε, γιὰ τὸ πρᾶγμα μὲ παρακαλεῖτε; Ἀλλὰ θὰ παρετήρησατε βέβαια, δη σᾶς ἀγαπῶ καὶ ἔγω.

«Οχι, αὐτὸν δὲν τὸ πάρετήρησα,» ἀπήγινησε.

«Δὲν τὸ εἶπει ποτέ.»

«Αὐτὸν δὲν τὸ εἶπα, δχι. Εἶμαι θετικὸς ἀνθρωπός. Ξέρω, δη εἶμαι ἀλήτης καὶ ἀνάξιος σας»

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΥΤΑΘΜΟΝ

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΣ ΠΛΟΥΣ ΤΟΥ "ΔΕΛΦΙΝΟΣ".

«Νὰ φύγης! Σὲ σκοτώνω, αὐτὴ τὴ σιγμὴ μάλιστα!», ἀνέκραξεν δη Φρέντ καὶ κατέφερε τὸ δικρόνι πόδες τὸ μέρος μου.

«Ἡ Ἀλκη δὲν ἐκνήθη διὰ νὰ ἐπεμβῇ. «Μὴ τὸ σκοτώσῃς», ἦτο τὸ μόνον ποῦ εἶπεν.

«Ἐλασι φονῆς», εἶπα πρὸς τὸν Φρέντ. «Καὶ, σὲ παρακαλῶ, δηφορεῖ τὸ δικράνι, φονῆ!»

«Ἄλλ' δη Φρέντ δὲν ἤθελε νὰ μὲ λυπηθῇ.»

«Αν προχωρήσῃς τόσο μονόχα διὰ τὴν θέσιν σου, θὰ σὲ καρφώσω», εἶπεν.

«Ἐκάθισα κάμον. Είδα, δη δη Φρέντ ἤταν ἐντελῶς τρελλός καὶ δὲν μποροῦσα νὰ τοῦ ἔκαμνα τίποτε. «Ενα τέτοιο τρύπημα μὲ τὸ δικράνι εἶναι γυωσιόν, δη πολὺ δρόγα καὶ ἵσως ποτὲ δὲν ἐπουλοῦται καὶ ἐφοβήθην διὰ τὴν ζωὴν μου.

«Τὶ εἶπεις στοὺς γέροντες γιὰ μένα;» ἀνέκραξεν δη Φρέντ.

«Ἐλασι ζῆν», εἶπα. «Δὲν εἶπα τίποτε καὶ δὲν θέλω νὰ σοῦ κάμω καμίαν χάριν». Τίποτε.

«Ο Φρέντ ἐκνοῦσε γύρω τὸ δικράνι καὶ μοῦ κατέφερε μὲ τὸ ποντάρι ἔτα γιαντεράτημα στὸ κεφάλι. Δὲν μὲ ἐπόνεσε παραπολύ. «Εσηκώθηκα πάλιν. «Οταν τὸ δικράνι ἐφθασε δεντερηγη φοράν πλησίον μου, ἀπλωσα τὸ χέρι καὶ κατέφθωσα τὸ πόδι τοῦ πατέρα της. Τὴν σιγμὴν ἐκείνην ἔνοιωσεν ἡ Ἀλκη, δη δη Φρέντ ἐκνοῦνει καὶ ἔτρεξε στὸ σπίτι καὶ ἐφωνάξει ἔξω τὸν πατέρα της.

«Ησυχία, παιδιά!» εἶπεν δη μίστερο Ρόδιτέρης. «Τὶ τρέχει;»

«Ρωτήσατε τὸν Φρέντ», ἀπήγινησα. «Ηρθε τρεχάτος ἔδω μὲ τὸ δικράνι.»

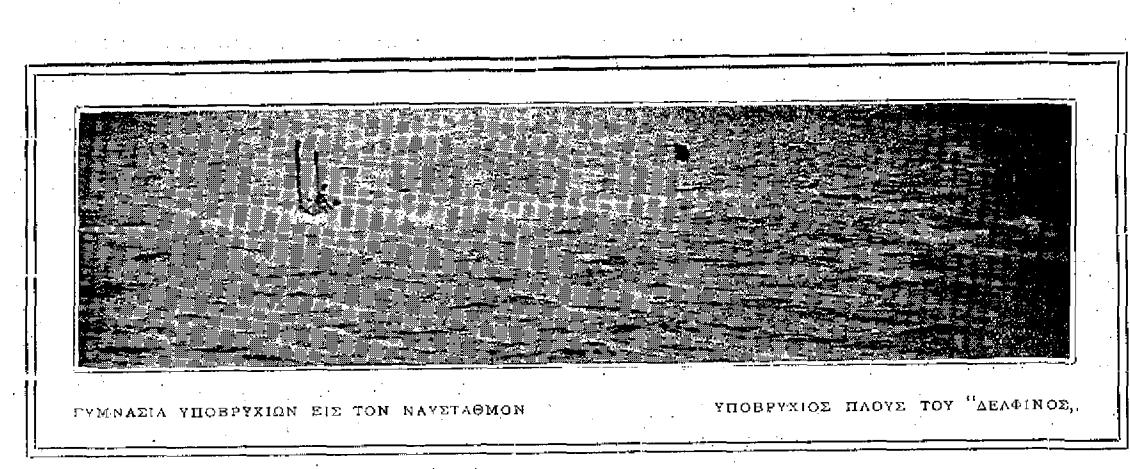
«Κ' οι διὰ ἔπιασαν τὸ δικράνι», εἶπεν δη Ἀλκη.

Τώρα ἡρνόσα, δη δη Ἀλκη διὰ κακὸς ἀνθρωπος, καὶ δη καμίαν καὶ ἔγωδιση. Εφηγήσατε τὸ δικράνι.

«Δὲν γνωρίζετε τὸ εἶδος ἀνθρωπος εἶμαι», εἶπα μυστηριωδῶς καὶ τῆς έδοσα νὰ ἐντοηση, δη δὲν θὰ εἶχε καμίαν ίδεαν γιὰ μέρα.

«Άλλ' ἔγω, ἀλλ' ἔγω!» ἀνέκραξεν δη Φρέντ καὶ ἐβγῆκεν αἰφνιδίως ἀπὸ τὸν σταῦλον. «Εκρατοῦσε στὸ χέρια της ἔτα δικράνι. «Έχω τὴν ίδεαν γιὰ σένα, δη σᾶς ἀγαπῶς καὶ ἀχρεῖσ». εἶπεν δη Φρέντ μὲ λύσσαν, «Θὰ σὲ σκοτώσω σὰν σκυλί.»

Τότε ἐφοβήθην καὶ ὑψώσα τὸ χέρι μὲ ἀμυνθῶ. «Ησύχασε, Φρέντ, καὶ ἀφησέ με νὰ φύγω», εἶπα.

διέταξα νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ δροτογ. Δὲν ἡθέλησε καὶ τοῦ ἔδοσα μιὰ κάτω ἀπὸ τὸ σαγόνι, ὅπερ ἐκλογίσθη καὶ ἐπεσεν ἀπὸ τὸ κάθισμά του. Καὶ γιὰ νὰ μὲν ἐκδικηθῇ, δὲν ενδῆκε τίποτε ἄλλο ὁ Φρέντ παρὰ νὰ καταστρέψῃ ἐντελῶς τὸ πίσω μέρος τοῦ σακκακιοῦ μου, μιὰ τύχτα, τὴν ὥραν ποῦ ἐποιούμην.

“Ωργώδαμεν ἔως διον ἔστισσε μιὰ παγωνὰ τὴν γῆν, ἔως τὸν καιρόν, δπον ἡ παγωνὰ ἔρχεται πέρητ εἰς τὴν γῆν. Καὶ μίαν ἡμέραν εἶπεν διότερο Ρόδιτερος:

«Λοιπόν, παιδιά, πάψατε τὸ δροτόμα!»

“Ἐξέφαμεν ἀμέσως τὰ μονλάρια καὶ μετέβημεν εἰς τὸ σπίτι. Καὶ διὰ τελευταίαν φοράν ἐξέστρησα τὰ ζῷα καὶ ἐπλυνα τὸ κεφάλι των καὶ τοὺς ἔδοσα νὰ φάνε.

“Βραδιάζει, γλήγωρα θὰ τυχισθῇ μπορεῖτε νὰ μείνετε ὅς τὸ πρωΐ», εἶπεν διότερο Ρόδιτερος.

“Ελογδιασε τί ἔκανε νὰ λάβωμεν καὶ μᾶς ἐπλήρωσε τὸ χοῦμα. Δὲν εἶχα πάρει καμμίαν προκαταβολήν, ὅποιες ἔλαβα περισσότερα ἀπὸ τὸν Φρέντ, διόποιος εἶχε πάρει προκαταβολήν, γιατὶ ἀγόρασε καινούργια ρούχα καὶ ἔνα καινούργιο καπέλλο ἀπὸ τὴν πόλιν.

“Ο μίστερ Ρόδιτερος προσεφέρθη νὰ μου δανείσῃ γιὰ τὸ ταξεδίον τὸν καλλιτέρον κάπως σακκάκι ἀπὸ τὸ δικό μου μπορόσσα νὰ τὸ ἀφίνωσε ἐνδιόρδον, εἶπεν. “Αναποδογύρισα; λοιπόν, τῆς τσέπες τοῦ σακκακιοῦ του, διὰ νὰ ἔλεπεν διὰ δὲν εἶχε λησμονήθη τίποτε μέσα. Ἡτο κάπως περιττή παρουσία ἦκε μέρον μου καὶ ἡθέλησα νὰ ἔδειχνα τὴν ἑτιμότητά μου.

Τὴν νύχταν ἔξυπνησα ἀπὸ θόρυβον ὁ Φρέντ ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ στρῶμά του καὶ ἐφόρεσε τὸ σακκάκι.

“Ποῦ πᾶς;» ἡρότησα.

Δὲν μοῦ ἀπήντησεν.

“Ο Φρέντ ἔφυγε καὶ δὲν ἔγνωσε. «Κάπι θάγγη στὸ νοῦ!» ἐσκέφθην καὶ τὸν ἔπηρα πονφά ἀπὸ πίσω καὶ ἀνοιξα τὴν πόρτα τέσσα ἡτο σκοτάδι καὶ ἔκανε πρόνο καὶ λίγα ἀστέρια ἤσαν εἰς τὸν οὐρανόν. Δὲν ἐτόλμησα νὰ προγωρίσω γιὰ νὰ κατασκοπεύσω· διὰ μὲν ἀν συνέβαινε, τὸ καλλι-

τερον ἦτο νὰ μὴν ἀνακατευόμουνα. Ἐξεπάγιασα ἀπὸ τὴν δροθοστασίαν εἰς τὴν πόρτα καὶ ἐκοιμήθηκα τώρα βαθειά· μόλις τὸ πρωΐ ἐξύπνησα.

“Οταν ἐσηκώθηκα καὶ ἐπῆγα εἰς τὸν γέροντα, διότερο δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμη.

“Ποῦ εἶνε ὁ Φρέντ;» εἶπεν ἡ μίστια Ρόδιτερος εἶχεν ἀποικάσει τὸ γεῦμα.

«Δὲν ἔρω», ἀπήντησα.

“Ἐβγῆκε, λοιπόν, ἔω καὶ δρώναξεν, ἀλλὰ κανεὶς Φρέντ δὲν τῆς ἀπήγνησε. Τότε κάπι προσισθάνθη καὶ γογά, ἀνοιξε τὴν πόρτα τοῦ δωμάτιον τῆς Ἀλίκης καὶ ἐκένταξε μέσα. Τὸ δωμάτιον ἦτο κερόν. Καὶ ἔλεισε πάλια τὴν πόρτα καὶ εἶπε:

«Ποῦ μπορεῖ, λοιπόν, νὰ εἶνε ἡ Ἀλίκη;»

Τὸ πρόσωπόν της εἶχε γίνει κάτωχον.

“Ανεξηγήσαμεν τότε τὸν δύο, τὸν ἀνεξηγήσαμεν δεξιό καὶ διότερό, ἀλλὰ δὲν τὸν εἴδηκαμεν. Ἀλλ’ εἰς τὸν σταδλὸν ἔλειπε τὸ ζευγάρι τῆς Ἀλίκης, φύσει ἐννόησαμεν, διτὶ τὸ εἶχαν σκάσει καὶ οἱ δύο τους.

«Ἀκοιδῶς δύπις καὶ ἡ μεγαλύτερη κύριη μου», εἶπεν διότερο Ρόδιτερος ἐμβορύντης.

“Ο γέρος Ρόδιτερος κατελυπήθη καὶ ἦταν ἀφανος, ἐστριφογύριζε καὶ ἔκανε τὸ ἔνα καὶ τὸ ἄλλο, ἀλλὰ δὲν εἴρισκε πουντενά ήσυχατα. Η γυναίκα του ἦτο ποὺ συγήλθεν ἀπὸ τὴν ἐκπληξίαν τῆς πρώτης καὶ εἶπεν, διτὶ γιὰ καλὸ έγινεν αὐτὸ τῆς δευτερογενοῦς κύριας καὶ λοιπόν, θὰ εντυχοῦσε καὶ αὐτή. Καὶ μὲ τὸν τρόπον ποὺ ἔχουν ὁ πατέρων καὶ ἡ μάμη, δὲν ἔλειπαν περισσότερον τὰ μεγάλα των παιδιά, ποὺ τὸ ἀγαποῦσαν περισσότερον, ἀλλὰ τὰ μικρὰ ἔγγονα.

“Ο μικρὸς Ἐντούνης ἦταν ἡ μεγαλύτερη καρά τοῦ σπιτιού.

“Ἄν ξαναπεράσοης ἀπὸ ἔδω, θὰ σου δώσω ενγαόστως ἐργασίαν», εἶπεν διότερο Ρόδιτερος.

«Ποῦ θὰ πᾶς;»

«Πέρα πρός τὴν δύσιν.»

«Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ἔκανες αὐτό», εἶπεν διότερος. «Θὰ ἔπρεπε νὰ εἴρισκες ἔδω εἰς τὴν πόλην μίαν θέσιν καὶ νὰ ἔμενες εἰς τὸν τόπον μας.»

“Άλλ’ ἔφυγα κατόπιν διὰ τὸν ἀμπελῶνας τῆς Καλυφορνίας.

Μετάφρ. ΔΗΜ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΟΛΟΞΑΝΘΑ ΣΟΥ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ *

Μεσ' στὰ όλόξανθά σου τὰ μαλλιά,
τοῦ ήλιου λέει πᾶς παῖς συνορτάεις
λέεια πᾶς συνορτάεις καὶ φιλιά
ἐπάγω στὴς χρυσές σου τῆς πλεξίδες.

Φ Μεσ' στὰ όλόξανθά σου τὰ μαλλιά
ποὺ στὸν ἀγέρα έπλεκεν τὰ εἶχες,
ἔγνωσεν νὰ κλέψω δύο φιλιά
καὶ ἐγέμοια τὸ στόμα μου... μὲ τρίχες.

ΜΑΡΙΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣ

Συνέβαινε συγχρόνη, ὅταν αἱ ἀκτῖνες τοῦ δειλινοῦ ἐποδφύρωναν ἀκόμη τὰς πορυφάτιες τῶν βουνῶν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀφίναν νὰ προβάλλουν ρόδινοι μέσα εἰς τὰ πρώτα μυστήρια τῆς τυκτὸς οἱ στύλοι τοῦ Παρθενώνος, νὰ φεύγωμεν μαζὶ ἀπὸ τὸ ἐργαστήριόν του, ζωγράφος αὐτός, ἀλληθινός, γεμάτος ἀπὸ δραῖα ὄνειρα καὶ χρυσᾶς ἐλπίδας, καὶ φίλος ἔγῳ δλων αὐτῶν τῶν σιωπηλῶν ἐργαστηρίων, δπον δλα κοιμοῦνται, δλα ἡροιμούν, καὶ θορυβοῦν μόνον μυστικὰ τὰ φιλήματα τοῦ χρωστήρος μὲ τὴν Τέχνην.

— Θὰ πιοῦμε καφέ, Βασίλη;

— Πάλι καφέ; . . . “Ας τὸν πιοῦμε . . .

Εἰς τὸ καφενεδάκι τοῦ Ζαπτείου, ἔπειτα ἀπὸ μίαν ἔντονόν καὶ δραίαν ἐργασίαν, ἐκαθόμον ωρας κάποτε μὲ τὸν μοναδικόν μας θαλασσογράφον. Γυρμένος ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμά του, ἀφίνε τὸ βλέμμα ν' ἀνυπαρκῆ μακρυά, πρὸς τὴν μελαγχολικήν θάλασσαν τοῦ Σαρωνικοῦ, καὶ ἡ συζήτησις, σιωπηλή, δύπις ήσαν σιωπηλά γύρω, ηρχίζεν ἐπάνω εἰς δλα τὰ δραῖα θέματα ποὺ χαρζεῖ τὸ ἐργαστήριον. Θὰ υπάρξῃ ποτὲ μεγάλη Τέχνη εἰς τὴν Ἑλλάδα; “Οπως τώρα, νάνοι ἀπόγονοι τόσων μεγάλων προγόνων, είδαμεν πάλιν νὰ στεφανώνωνται τὰ ἐλληνικὰ χώρατα μὲ τόσας δάφνας ἀληθινῆς δέξης, θὰ ἔζησαν πάλιν νέαν ἀνθησιν δραίαν; Θὰ γεννηθῇ ἔνας Ἀπελλής καὶ θὰ υπάρξῃ πάλιν ἔνας Φειδίας; Θὰ ἔληγ διπτίνος νὰ μψωσῃ νέους Παρθενώνας καὶ θὰ ενέρθῃ πάλιν ἐλληνικὴ σμῆλη διὰ νὰ δώσῃ ψυχὴν εἰς τὰ μάρμαρα τοῦ Πεντελικοῦ; Πόσον ἔτοντος αἰσιόδοξος τότε διότερος Χατζῆς, καὶ πόσον ἐνύμων, δταν ἐμπρός εἰς τὴν τόσην του αἰσιοδοξίαν εὑρίσκει τὸν αἰώνιον Ἀθηναίον μεμψίμοιδον:

— Δὲν βαρύνεσαι, καὶ διότερος Βασίλη, εἰς τὴν Ἑλλάδα ή βάροι, καὶ τὸ λιμάνι, καὶ οἱ βαριάρηδες δμοίοιαν δλιγώτερον πρὸς τὴν φύσιν, ἀλλὰ εἶχαν περισσότερον ψυχήν. “Αν είναι ἀληθινὸς δρισμός, δτι τέχνη είναι ἡ φύσις καὶ δι τεχνής, διότερος Βαλονάκης ὑπῆρξε περισσότερον τὸ εύθυνον φύσις καὶ περισσότερον τεχνής διότερος Χατζῆς.

— Δὲν είρισκεν πάλιν ἐλληνικὴ σμῆλη διὰ νὰ δώσῃ ψυχὴν εἰς τὰ μάρμαρα τοῦ Πεντελικοῦ; Πάλιζει ποὺ στεφανώνωνται τὰ ἐλληνικά δραίαν, τορπιλικά ποὺ σπεύδουν βιαστικά πρὸς τὴν δέξην, κύματα ποὺ ἀφρίζουν βαθυκύανα ἀπάνω εἰς ἐλληνικοὺς βράχους. Καὶ δλα περιμένουν τὸν λευκὸν καλλιτέχνην, ποὺ δὲν

θὰ γρίζει πλέον...

Γ. Α. Β.

ΣΚΕΨΕΙΣ

— Τὸ φέμια γιὰ τὴν γυναικα τεναι εἶναι ἔκτη αἰσθησις.

— Μόνον οἱ βλάκες δὲν κάνουν ἀνοησίες.

— Η διαφορά μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν κοστιζουν.

— Οι κάνει ή γυναικα, τὸ κάνει ἀπὸ υπολογισμό,

δ ἀνδρας ἀπὸ ἐπιπολαιότητα.

πείσου, ἀφίνων τὰ δλόλευκα καὶ σγουρὰ μαλλιά τοῦ νάνεμίζη δ βραδυνὸς ἀνεμος, ἔπειτα ἀπὸ ἔνα δραίον θυμόν:

— “Ωχ ἀδελφέ!.. καλύτερα νὰ μὴ μιλῇ κανείς...

Μαθητής τοῦ Βολονάκη. “Ο μεγάλος ἐκεῖνος θαλασσογράφος, τὸν δποίον ἐγγάρισαν μόνον δσοι μὲ σνα τραπέζι κατώρθωσαν νὰ τοῦ ἀγοράσουν σνα πίνακα, καὶ ἐλησμονήσαμεν σήμερα δλοι, τοῦ ἐδιδάξει τὰ πρώτα μυστικά τοῦ καραβιού καὶ της θαλάσσης. Τὸν μεγάλον του ἐκεῖνον διδάσκαλον τὸν υπερέβαλεν διότερος Χατζῆς; ..

— Ισως δχι. Διατί οι δμως νὰ τὸν πιοῦμε...

Εἰς τὸ καφενεδάκι τοῦ Ζαπτείου, ἔπειτα ἀπὸ μίαν ἔντονόν καὶ δραίαν ἐργασίαν, ἐκαθόμον ωρας κάποτε μὲ τὸν μοναδικόν μας θαλασσογράφον. Γυρμένος ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμά του, ἀφίνε τὸ βλέμμα ν' ἀνυπαρκῆ μακρυά, πρὸς τὴν μελαγχολικήν θάλασσαν τοῦ Σαρωνικοῦ, καὶ ἡ συζήτησις, σιωπηλή, δύπις ήσαν σιωπηλά γύρω, ηρχίζεν ἐπάνω εἰς δλα τὰ δραῖα θέματα ποὺ χαρζεῖ τὸ ἐργαστήριον. Θὰ υπάρξῃ ποτὲ μεγάλη Τέχνη εἰς τὴν Ἑλλάδα; “Οπως τώρα, νάνοι ἀπόγονοι τόσων μεγάλων προγόνων, είδαμεν πάλιν νὰ στεφανώνωνται τὰ ἐλληνικά χώρατα μὲ τόσας δάφνας ἀληθινῆς δέξης, θὰ ἔζησαν πάλιν νέαν ἀνθησιν δραίαν; Θὰ γεννηθῇ ἔνας Ἀπελλής καὶ θὰ υπάρξῃ πάλιν ἔνας Φειδίας; Θὰ ἔληγ διπτίνος νὰ μψωσῃ νέους Παρθενώνας καὶ θὰ ενέρθῃ πάλιν ἐλληνικὴ σμῆλη διὰ νὰ δώσῃ ψυχὴν εἰς τὰ μάρμαρα τοῦ Πεντελικοῦ; Πόσον ἔτοντος αἰσιόδοξος τότε διότερος Χατζῆς, καὶ πόσον ἐνύμων, δταν ἐμπρός εἰς τὴν τόσην του αἰσιοδοξίαν εὑρίσκει τὸν αἰώνιον Ἀθηναίον μεμψίμοιδον:

— Δὲν είρισκεν πάλιν ἐλληνικὴ σμῆλη διὰ νὰ δώσῃ ψυχὴν εἰς τὰ μάρμαρα τοῦ Πεντελικοῦ; Πάλιζει ποὺ στεφανώνωνται τὰ ἐλληνικά δραίαν, τορπιλικά ποὺ σπεύδουν βιαστικά πρὸς τὴν δέξην, κύματα ποὺ ἀφρίζουν βαθυκύανα ἀπάνω εἰς ἐλληνικοὺς βράχους. Καὶ δλα περιμένουν τὸν λευκὸν καλλιτέχνην, ποὺ δὲν

θὰ γρίζει πλέον...

— Τον νέαν της γυναικας είναι τὸ τρομερώτερο δπλο γιὰ τὸν ἀνδρα.

— Η γυναικες ἀντέχουν διηγώτερο εἰς τὰς συγκανήσεις καὶ περισσότερο στὸν δρατα, ἐνδει εἰς τὸν ἀνδρας συμβαίνει τὸ ἀντίθετο.

Μ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΙΝΝΥΕΣ...

Εις διμφότερα τὰ θέατρα τοῦ πολέμου ξένφανοι
σύνησαν τελείως τὰ πτυχά. Φοβούμενα ίσως τὸν
θόρυβον τῶν τηλεβόλων.
(Από τὰς ἐφημερίδας).

Λοιπὸν εἶναι ἀλήθεια, τὰ πουλιά ἐκορπισαν λάδισμά των δὲν φαιδρύνει πιὸ τὴν γαλήνην τῶν περβολιῶν, τὸ φεγγαλέον πέρασμά των δὲν σημαιώνει γοργά τόξο στὰ γαλανά δόματα τῶν οὐρανῶν! Αἱ ἀτιμῖαι τῶν ἀνθρώπων δρχισαν τῷρα νὰ θίγουν καὶ τὰ αἰώνια πρόγματα, καὶ ἀφοῦ ἐσύντριψαν τὸ κάθε ίδανικόν, καὶ τὴν κάθε γλαυῆν αἰσιοδοξίαν, τῷρα θιλώνουν καὶ τὸ δσπιλα θάμβῳ τοῦ στερεώματος, πυρπόλοιν τὰ πράσινα θαύματα τῶν δασῶν, διώχνουν τὰ πουλιά καὶ τὴν χαράν των...

Ἡ καταστροφὴ ἀπλώνεται, κυματιστά, ἐπάνω σὲ κάθε τι ὡραῖον, σὰν νὰ πρόκειται τῷρα ἀληθινὰ νὰ δύσῃ γιὰ πάντα ή εὐγένεια τῆς δημοσιγνίας, σὰν ή Συντέλεια τῶν αἰώνων νὰ μὴν εἶναι μακριά: δύως καὶ αὐτό, φυσικά, θὰ περάσῃ, καθὼς ή νεροποντή καὶ ή ἐπιδημία, καὶ ἐπάνω σὲ συντρίμματα καὶ ναυάγια θὰ δοκιμάσῃ, ή ἀναζηνύσουσα ἀνθρωπότης, νὰ δρυποδήσῃ—καὶ ή γλυκεὶ φύσις, δπως πάντα, ἀνεξάντλητη καὶ μακρόδυμη, θὰ γεμίσῃ τὰ ὁργαμάτα μὲ τὸ ἀνθητή καὶ θὰ βαλσαμώῃ ἀνεξίκακα τὰς πληγὰς τῶν ἐνόχων παιδιῶν της, μὲ τὸ μελί τῆς λήθης καὶ τῆς σιωπῆς...

Ως καὶ δ Θάνατος θὰ θελήσῃ νὰ δρέψῃ γαλήνια—παντοτεινὸς καὶ ἀναλλοίωτος—τῆς τυραγμένες ψυχῆς τῶν νεκρῶν, καὶ θὰ προσπαθήσῃ νὰ πυκνώσῃ τὴν περισσότερη πρασινάδα ἔκει, ποῦ τὸ αἷμα ἔτρεξε πορφυρότερα καὶ σκληρότερα! Θὰ κοιμίσῃ τοὺς νεκρούς, δπως πάντα, καὶ δὲν θὰ καταδεχθῇ νὰ μάθῃ τὰς αἰτίας καὶ τὰ σφάλματα, οὔτε θὰ ζητήσῃ εὐθύνας, ἀναπαύων, ίσα καὶ βασιλικά, τὸν θύτην καὶ τὸ θῦμα, σὰν ἔξιλασμένους καὶ τοὺς δύο ἀπὸ τὴν κοινὴν ἐκμηδένισιν... “Ομως ή φεγγόλα τῶν πουλιῶν, τὸ μαγικὸ σκόρπισμα τῶν πουλιῶν εἰς τοὺς τόπους τῆς τρομακτικῆς συρράξεως, μοῦ φέρει μιὰν ἐλαφρού μελαγχολία—δπως κάθε τι ποῦ εἶναι σύμβολον, καὶ κάθε τι ποῦ εἶναι εἰρωνεία τοερά πηγαίνω εἰς τὸ μέρη τῆς καταστροφῆς, καὶ γυρίζω μὲ αἰσθήματα συγκρουόμενα καὶ ἀνάμικτα: γυρίζω δλος πολεμικὴν ἔξαρσιν, δλος φρίκην καὶ ἀποτροπιασμός, διαδοχικὰ συμπαθῶν καὶ ἀντιπαθῶν τοὺς ήρωας καὶ τοὺς σφαγιαστάς, κρούων θούρια ἐμβατήρια καὶ θύμνους, μιαζὶ μὲ γοερά ἐλεγεῖα, οἰστρηλατημέ-

νος, πολύψυχος καὶ ἀκατανόητος, ἐκμηδενισμένος καὶ θριαμβικός!

Θὰ ηθελα νὰ είχα κάποιες ἄλλες αἰσθήσεις, δικιὰ διαφορετικές ἀπὸ ἐκείνας ποῦ μοῦ παρεχωρήσεν ή συγκαταβάσις τῶν θεῶν, νὰ κρίνω, καὶ ν' ἀποβλέψω στὰ γεννόμενα ψυχρὰ καὶ θετικὰ—θὰ ηθελα νὰ εἴμαι ἀσυγκίνητος δπως ή ζωὴ καὶ βαθὺς καθὼς ἔκεινη: τότε μονάχα θὰ είχα τὸ δικαίωμα νὰ ισοδήφορήσω τελικά, νὰ γαρδῶ ή νὰ λυπηθῶ, ν' ἀδιαφορήσω, νὰ περάσω εἴθυμος σαρκαστής ή ἐλεγκτής ἀπηνῆς ἐπάνω ἀπὸ τὰ κοσμικὰ γεγονότα: τῷρα δύως, ποῦ εἴμαι προικισμένος μὲ τὰ μέσα ποῦ διαθέτουν οἱ ἀνθρώποι, δὲν ἔχω ή ν' ἀφίνωμαι τυφλά στὰ ἔνστικτα ποῦ μὲ κλυδωνίζουν, καὶ νὰ τραγουδῶ ἐλεύθερα τὴ στιγμὴ ποῦ περνᾷ, σὰν ξνας πρωινὸς κορυδαλλὸς ή ξνας κύκνος μελλοθέντας, δτι κατεβαίνει στὴν ψυχή μου καὶ τὴν ἐμπνέει...

Διὰ τοῦτο, σήμερα, τὸ σκόρπισμα τῶν πουλιῶν μ' εὑρίσκει ἔτσι θαμπά διατεθειμένον, ὅστε νὰ μὲ συγκινήσῃ, καὶ νὰ μὲ κάμη σχεδὸν ἀπογοητευμένον! “Οταν συλλογίζωμαι τὰ βάθη ποῦ κατέργυναν, τ' ἀπόδοσιτα ὑηρη ποῦ μονάζουν, ἀποβλέποντα σὲ καλύτερες ήμέρες, ή πῶς ίσως (γιατί δχι;) νὰ τὰ ἔθανάτωσεν δ βρόντος καὶ νὰ τὰ σπάραξεν δ θυμός τοῦ Πολέμου—κάθε φιλοσοφία μον γλωμαίνει, καὶ κάθε λογικὴ σιωπᾶ.

Καὶ στὴν ψυχή μου κατεβαίνει τὸ ἀπλὸ σύμβολο—καὶ γίνομαι ἄθελα δ θρηνητής καὶ δ Τερεμίας δλων τῶν καλῶν ποῦ πηγαίνουν χαμένα, δλων τῶν δυνάμεων ποῦ μάταια ἔξαντλοῦνται, τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πουλιῶν, δσα θυσιάζει δ βροτοιογός θεός, δλης τῆς συγκομιδῆς τῶν κορμιῶν, τῶν ψυχῶν, τῶν ματιῶν ποῦ ἀφανίζει δ λυγρός Θάνατος, δλης τῆς ἐκατόμβης ποῦ βιῷ κάτω ἀπὸ τὸ ἀνεξερεύνητα μυστήρια τῶν ἀστρῶν, καὶ γίνεται ἀργὰ στάχτη!

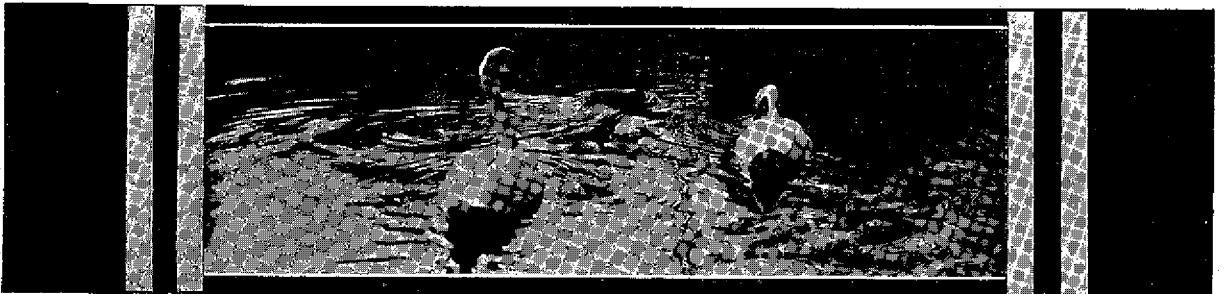
“Ομως, στὰ βάθη ἔκει, ποῦ οἱ καπνοὶ σχηματίζουν ἔνα διαρκὲς παραπέτασμα (γὰ μὴ βλέπονταν οἱ οὐρανοὶ τί πάνον οἱ ἀνθρώποι!) δλος οἰστρος, ταυτοχρόνως, καὶ ἀντιφατικός, ἀκούω νὰ σιωποῦν τὰ παράπονα καὶ οἱ κατημοὶ τῶν ἀθώων, καὶ νὰ βρέμεται, Πάντοκράτωρ, Τραγικός καὶ Βαρύγδουπος; δ ἀχός τοῦ τηλεβόλου...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΑΠΟ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑΝ
ΤΟΥ ΒΟΤΤΙΚΕΛΛΙ * * * *

(BATIKANON)

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΟΙΝΙΚΑ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΕΡΓΟΝ
ΕΠΙΠΡΑΦΟΜΕΝΟΝ "Η ΜΟΥΣΑ ΤΟΥ ΣΙΝΑ,"

Τί κολοσσαία ἀληθῶς ἀντίθεσις! Μόνον ἡ "Ἐρημος θάλασσαν νὰ μᾶς δώσῃ ἔνα φοίνικα, μίαν βανανέαν, μίαν τάρφαν — καθὼς καλοῦν τὸ Μάννα οἱ Βεδουΐνοι. Καὶ τὰ τρία φιλέρημα αὐτὰ φυτά: γεμάτα ζάχαρη, γεμάτα μέλι. Μόνον ἡ ἐρημος μὲ τὰ χαμψώντα της καὶ τὰ βουνά τῶν ἄμμων της, ἡ ἐρημος ἡ γεμάτη θάνατον καὶ νέκραν.

"Ο μυστικισμὸς αὐτὸς ὁ γεμάτος φῶς, τὸ Φῶς μιᾶς Ἀνατολῆς, ποὺ σκάζει ἀπὸ τὸν Ἡλιον, ὁ μυστικισμὸς αὐτὸς τῶν βανανινῶν, τῶν φοινίκων, τῶν ταρφῶν, μόνον ἔκει, στὴν ἐρημον, ὑφαίνεται. Σιγά·σιγά. Μυστικά·καὶ βουβά καὶ ἀπόκοσμα... Εἶναι ὁ μυστικισμὸς τῶν ἐντονωτέρων ἀκτίνων ποὺ πέφτουν εἰς τὴν Γῆν καὶ τὴν τρυποῦν καὶ τὴν διαπεροῦν καὶ τὴν λογχίζουν μέχρι τῶν ἔγκατων της... Εἶναι ὁ μυστικισμὸς τῶν ἀφώνων καὶ ἀνύδρων ἄμμων ποὺ ζεσταίνονται καὶ πυροποιοῦνται δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὸ φῶς καὶ γίνονται ἔπειτα γιὰ μιὰ στιγμὴ νέφη στοὺς ἀέρας... Εἶναι ὁ μυστικισμὸς τῶν τεκνιών τῆς ἐρημον ποὺ βαδίζουν·βαδίζουν σὰν καταδικασμένοι Ἀχαρβῆροι εἰς τὴν γῆν καὶ εἶναι τὸ τραγοῦδι τῶν γεμάτο ἀπὸ τοὺς ἡδονικῶτέρους στεναγμοὺς καὶ τὰς περιπαθεστέρας στοναχάς καὶ τὰ γλυκύτερα φιλιὰ τῶν ἔγκοσμιών..."

Τί ἔκπασις! Σᾶν πελάγους... Καὶ σᾶν Ὦκεανοῦ... "Ολους τὸν κρόκους καὶ δλας τὰς πορφύρας, δλα τὰ χρώματα τοῦ κιτρίνου καὶ τοῦ ἐρυθροῦ ἐνδύονται τῆς ἐρημον οἱ Οὐρανοὶ δταν δ Ἡλιος δή, σᾶν τόσοι πέραν τῶν ἔγκοσμιών Βασιλεῖς, δλκούς σύροντες δπισθέν των—ἔκει δποι εἶναι τῶν Οὐρανῶν καὶ

τῶν ἐρήμων οἱ δρίζοντες — ἀτελειώτου αἰώνιου δόξης..."

*

"Ἄρατολὴ εἶναι ἡ χώρα καὶ δμως ἡ Δύσις εἶναι ἐκείνη ποὺ ζῇ ἔκει καὶ βασιλεύει ἀθάνατος!" Οστις δὲν είδε Δύσιν Ἡλίου ἐν ἐρήμῳ δὲν γνωρίζει τίποτας ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μοτικὸν καὶ ὑψηλὸν καὶ ενψυχον. Τὸ ἐρυθρόν νὰ οιβύνῃ εἰς τὸ κίτρινον. Τὸ κίτρινον εἰς τὸ ἰώδες. Τὸ ἰώδες εἰς τὸ κνανοῦν. Σᾶν μάτι τεράστιον Θεοῦ δ Ἡλίος νὰ φαίνεται. Μιὰ ἄχνα νὰ διέπταται διαφανῆς μεταξὺ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ. Καὶ μὰ σιγὴ φοιτισμένη γύρω, σᾶν φοιτισμένη ἔλαφος, νὰ κυριαρχῇ δλης τῆς θείας αὐτῆς σκηνογραφίας σᾶν νὰ κυριαρχῇ νεκρῶν ἡ τάφων ἡ ἐρειπίων..."

Δὲν εἶναι Ὁραιότης ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἡ ὠραιότης τῆς ἐρημον αὐτῆς. Οὐράνια σοῦ ἀναπολεῖ καὶ Χάος... "Οχι Γήινα. Δὲν τὴν φιλοτεχνεῖ ἡ Τέχνη ἡ ἡ Ζωή, ἀλλ' ὁ Θάνατος." Ενας ὠραίος θάνατος ποὺ σοῦ ὑπόσχεται δλας τὰς εὐδαιμονίας καὶ δλας τὰς μακαριότητας τῶν δστρων... Καὶ ἀν μέσα εἰς τὴν μυστικότητα αὐτῆν καὶ τὴν σιωπὴν αὐτῆν ἀκούσης αἴφνης τὸ μονότονον καὶ ωυθικὸν βῆμα τῆς καμῆλου ἡ τὴν φωνὴν αὐτῆς ἀγρίαν καὶ στρηνή, ἐκβαλλομένην μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της, ὡς τινα ἀσινείδητον διαμαρτυρίαν τῆς δουλείας τῆς πρόδης τὸν κυρίαρχον αὐτῆς καὶ αὐθέντην, ἡ ἐντύπωσις τότε τῆς ἐρημον δυναμοῦται, ζωηραίνεται, ἐντείνεται καὶ ἡ γύρω σιωπὴ γίνεται ἀποκοσμοτέρα τότε, καὶ ὁ στρατοκόπος της ποὺ βλέπει ἔκει καὶ ἀκούει — Θεέ μου, τί ἀκούει;.. Τίποτε καὶ δλα!.. — φαντάζει σᾶν παραπλανη-

μένον δλού κόσμου φάντασμα, σᾶν ψυχὴ ποὺ ἔχασε τὸν δρόμον της πρόδης τὸν Οὐρανὸν καὶ εὑρέθη αἴφνης ἀπὸ ἄγνωστον τῆς Μοίρας κτύπημα ἐδῶ, εἰς τὴν Γῆν, εἰς τὰ ἔγκοσμα..."

"὾! καὶ ἔδην δὲν ἔμην ἀκόμη εἰς τὴν ἐρημον, διὰ νὰ αἰσθάνωμαι τὴν παραδρομήν μου αὐτῆν, δπως τὴν ἥσθιανθην ὅτε ἔμην, ἀκόμη καὶ τότε, ἀκόμη καὶ δταν ζῶ μέσα εἰς τὸν κόσμον κατ' ὀνάγκην, ἀλλού κόσμου πάντοτε φαντάζομαι δτι είμαι κάτομος καὶ δτι είμαι μόνον τὸ φάντασμα ἐκείνου ἐδῶ, τὸ είδωλόν του, ἡ ίδεα του, ἀκόμη, λέγω, καὶ δταν ζῶ μέσα εἰς τὸν κόσμον..."

Τὴν μόνωσιν τὴν μελαγχολικὴν ποὺ σοῦ δίδει δ φοῖνιξ, ἀκόμη καὶ δταν είναι μέσω χιλιάδων ἀλλων — τὴν μόνωσιν δ ἀντὴν μόνον εἰς τὴν ἐρημον αἰσθάνεσαι, ἔκει δπου δ φοῖνιξ κυρίως είναι τὸ αἰώνιον τέκνον της καὶ τὸ παντοτεινὸν τῆς πανερημοσύνης της ἔμβλημα καὶ σύμβολον — τὴν μόνωσιν αὐτὴν τὴν γεμάτην ἀπὸ ίδιαν ἀτομικὴν ζωὴν καὶ ἴδια ίδιαν καὶ ἴδια ζνειρά, ἀσύγκριτα πρὸς κάθε ίδια ζωὴν καὶ ίδιαν ιδιαίτην καὶ δνειρον δλου τοῦ ἀλλού κόσμου, τὴν μόνωσιν αὐτὴν ποὺ ὑψοῦται εὐθυτενῆς πάντοτε πρὸς τὸν Θεόν, ὃς δη τοῦ φοῖνικος, καὶ δὲν βλέπει γύρω της καὶ δὲν προσέχει γύρω της, δπως ἀντοῦ, αὐτὴν μὲ δλην της κρυφὴν ἐσωτεριώτην ζωὴν αἰσθάνεται καὶ δ ποιητῆς τῶν γραιμῶν αὐτῶν, ἀκόμη καὶ δταν χρενή καὶ μειδῆ καὶ ἐράται καὶ δυμώνη καὶ παίζογελᾷ καὶ ενψραίνεται καὶ χαίρῃ καὶ δργάζῃ — αὐτῆν! Ακόμη καὶ δταν ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον!..."

*

Στὴν ἐρημον Σινὰ δ φοῖνιξ είναι, δταν τὸν βλέπῃς, δτι καὶ δ Μωϋσῆς ἐν μέσω τῶν ἔκατομμαρίων τοῦ Λαοῦ του. Ἀκόμη μονώτερος σοῦ φαίνεται ἔκει. Ἀκόμη ἔξωτικος... Τί δένδρον ἔξοχον, ἀλήθεια! "Ολφ νὰ ύψοῦται θέλει. Μέχρις ίδιο μέτρων δύναται νὰ φθάσῃ — πύργος φυτικὸς ἀχειροποίητος, ποὺ κατασκευάζει δ Φύσις, διὰ νὰ ἐμπαίξῃ κάθε ἀλλον πύργον τῶν ἀνθρώπων. Αλόνιος ἐν μέσω αὐτῆς Βαβέλ, δστις, καὶ ἔδην δὲν δίγη μὲ τοὺς ἀκρέμονάς του τὰ Οὐράνια, τὰ θίγει δμως δυναμικῶς, μὲ τὴν αἰώνιαν δμήτην του πρόδης τὰ Ἀνω... Μὲ περιφρόνησιν πετάει—δσον ύψοῦται—πρὸς τὴν Γῆν τὰ φύλλα του. Δὲν καταδέχεται νὰ τὴν βλέπῃ—πρόνη δπως είναι τῶν ἀνθρώπων... Δὲν ἀνοίγει ποτὲ δγκάλας-κλάδους, διὰ νὰ περιβάλῃ τὸν πρόδης της αἰώνιας καὶ τὸ ίδιαν ιδιαίτην ζωὴν... Καὶ πότε δὲν είναι, ἀκόμη καὶ δταν είναι μικρός, πλησίον τῆς γῆς δη κρυφή του... Καὶ δταν κουρασθῆ νὰ ύψωνται—δχι δη ψυχὴ του, δλλά τὸ σῶμά του—φαίνεται τότε σᾶν νὰ τινάσσῃ τὰ φύλλα του

πρὸς τὸ "Ἀπειρον καὶ σᾶν νὰ ζητῇ δι' αὐτῶν τὰς εὐλογίας του ἀπ' τὸ Θεῖον..."

Μόνος, δπως είναι, σᾶν περιπτέρος φαίνεται καὶ ἄχοητος. Καὶ δμως τίποτε, ἀπολύτως τίποτε δὲν είναι περιπτέρον ἐπάνω του. Τί! Στὴν ἐρημά του, στὴ μόδωσί του, στὸ βύθισμά του μέσα εἰς τὸ "Ἀγνωστον, τὸν «Κολούβιον» του ἀνέμενε γὰ ενδη καὶ αὐτός. Καὶ τὸν ηὔρε. Καὶ ίτον αὐτός, δ ἀνθρωπός. Καὶ δ ἀνθρωπός, ποὺ καὶ τὰ ύψηλότερα ἀκόμη καὶ τὰ εὐγενικώτερα γνωρίζει, νὰ διάγκας τοῦ ζαΐσιον, χρήσιμον, καλόν. Τροφὴ τοῦ γίνεται καὶ ἔνδυμα τοῦ γίνεται καὶ στέγη τοῦ γίνεται καὶ ζωὴ τοῦ γίνεται δλόκληρος. Μέχρι τῆς ἐντειώνης του... Μόνον τὴν ψυχὴν του δὲν παραδίδει—*"Τί γὰρ ὀφελεῖται ἀνθρωπος"*—καὶ δ φοῖνιξ δὲν είναι παρὰ μικρογοαρία ἀνθρώπου εἰς «τὰ ἔνδον». του—*"εὰν τὸν κόσμον δλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ;"*—μόνον τὴν ψυχὴν του δὲν παραδίδει, διότι αὐτή ἀνήκει, δπως, ψυχὴ ἐφωμένης, εἰς τὸν "Ἡλιον..."

"Ἡλιον σχηματίζει μικροσκοπικὸν μὲ τὰ περιπτεροειδῆ διατιδιοειδῆ του φύλλα, δταν πρὸς δλα τὰ σημεῖα τοῦ δρίζοντος ἀναπίπτουν γύρω του ἐκ τῆς κρυφῆς του. "Ἡλιον ποὺ βλέπει καταμίατα τὸν "Ἡλιον τοῦ κόσμου δσω ζῇ, καὶ γανριδῆ καὶ ὑπερφραγεύεται γιατὶ τὸν βλέπει!"

"Ἡ Μοῖρα τί είναι δμως εἰς δλα τὰ ἔγκοσμαι! "Ἡ Μοῖρα δ ἀρχαία. "Ἡ Μοῖρα δ τραγικὴ σᾶν θάνατος, ποὺ δὲν ἀφήνει τίποτε, νὰ ύψωνται πάντα εἰς τὴν γῆν αὐτῆν καὶ ποὺ κηρύζεται τὴν Ματαύτητα διάσορα, δς διὰ σάλπιγγος Δευτέρας Παρουσίας, πρὸς δλας τὰς ἐποχὰς καὶ δλους τοὺς αἰώνας..."

"Ψώνεται, ύψωνεται δ φοῖνιξ! Περιφρονεῖ, περιφρονεῖ! Βλέπει καὶ αἰώνιως βλέπει, τείνει καὶ αἰώνιας τείνει πρὸς τὰ "Ἀνω! "Άλλ' δταν φθάσῃ δσον δη ψυχὴ του δύναται νὰ φθάσῃ ἀν, φύλλα καὶ καρποὶ ρέπουν πρὸς τὴν Γῆν. Συγκλίνουν πρὸς την αὐτήν. Κάμπτονται καὶ γονατίζουν ἀφ' ύψηλου ἔκει ἐπάνω πρὸς τὸν Κόσμον τοῦτον, ἐλκόμενα, γοητευόμενα ἀκόμη ἀπὸ τὴν "Ύλην, δπὸ τὸν Νόμον τὸν αἰώνιον τῆς ἔλξεως κύπτοντα καὶ προσομοιώντα ἔκειθεν μὲ κάθε δνθρώπινον καὶ γήνοντα καὶ ἔγκοσμιον."

Τὸ ίδιαν ιδιαίτην τοῦ φεῦ! ἔμεινε μέσα του, ἀπροσπέλαστον. Τὸ ίδιαν ιδιαίτην τῆς αἰώνιας ἀγατάσσως πρὸς τὰ "Υψη... Οὗτω ἀρροσπέλαστον, οὕτως ἀθητικὸν ἔμειγεν εἰς τὸν αἰώνα καὶ τὸ ίδιαν ιδιαίτην ζωὴν... Καὶ πότε δὲν είναι, ἀκόμη καὶ δταν είναι μικρός, πλησίον τῆς γῆς δη κρυφή του... Καὶ δταν κουρασθῆ νὰ ύψωνται—δχι δη ψυχὴ του, δλλά τὸ σῶμά του—φαίνεται τότε σᾶν νὰ τινάσσῃ τὰ φύλλα του

Ο "Αραφ ποιητής Χαμζά, δι κατά τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ' αἰδίνος ζῆσας εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Χαλίφου 'Αρούν - ἀλ-Ρασίτ, είναι δι ποιητής τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν». Ο "Αραφ αὐτός, κρινόμενος ἀπὸ τὸ ἀριστούργημα αὐτὸ - δις ἔργον 'Ανατολίτης φαντασίας ἀριστούργημα - εἶναι μία εἰς ἀνθρώπον - ποιητήν - 'Ανατολίτην πλαστική προσωποποίησις τοῦ φοίνικος. Καὶ οἱ «Χιλιαὶ καὶ μία νύκτας» είναι ἔνας ἐράσιμος φοινικῶν τοῦ 'Ανατολίκου 'Αραβικοῦ πνεύματος τοῦ τόσον ἡλαροῦ, εὐγενικοῦ, ποιητικοῦ, διαφανοῦς, γενναίου, ἀλλὰ καὶ τόσον γονίμου εἰς φαντασιώσις ἐρωτικάς καὶ γλυκουργήματα.

Εἰς τὴν Χερούνησον Σινὰ - συνέχειαν μιᾶς 'Αραβίας ἀπέραντου - εἶδα καὶ ἥκουσα τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἐν σπέρματι. Μικρύλον καὶ εὐεύλητον. 'Αλλὰ τοιοῦτον, ὅστε νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ εἴπω διὰ τὰς «Χιλιαὶ καὶ μίαν νύκτας» διτεῖναι η ζωηροτέρα ποιητική του ἐκδήλωσις εἰς πνοὴν καὶ οἰστρον. Καὶ διτεῖ, ἀπὸ τῆς πρώτης ἔως τῆς τελευταίας, φοινίσσονται δλαι διὰ τοῦ πορφυροτέρου τῆς αἰδημοσύνης χρώματος. Τοῦ χρώματος, τὸ δποῖον ἔτι πλειότερον τὰς μεταβάλλει εἰς «σκάνδαλον» καθέδε εναισθήτου καρδίας εἰς τὸν κόσμον....

Φοίνικες εὐγενέστατος είναι εἰς τὴν μουσικὴν τοῦ μήδου, δι ἀφηγοῦνται, ἀνθησιν. Τὴν γλύκαν τῶν καρπῶν του ἔχουν. Καὶ ἐνῷ εἶναι δλαι δλωφ φαντασία, η φαντασία των αὐτῆς, ἀκόμη καὶ δπον εἶναι ἐνεργοτάτη, ἔχει δλην τὴν μυστικότητα καὶ δλην τὴν ἐρημικήν ἀγνείαν τῶν χυμῶν του.

Οι φοίνικες τοῦ Σινὰ μάλιστα, περὶ τὸν δποίους περιπλέκεται δις κισσός τις ἀγριος καὶ κάποιο πνεῦμα θείου πρωτογόνου μεγαλείου, ἔτι μᾶλλον σοῦ ἀναπολοῦν τὴν αἰσθηματικὴν τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν» ἡδύτητα καὶ ἔτι μᾶλλον ζωτανεύοντας ἐνώπιον σου τὰς ἐν ἑκείναις ἐρατεινὰς μορφὰς τῶν ἀγαπώντων... Διότι δπον κατοικεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ - ἔστω καὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ Μωϋσέως - ἔκει διὰ τὸν ποιητήν, διὰ καθέ δληθινὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου, ποῦ φαντάζεται τὸν Θεὸν γεμάτον, ἀπὸ φλόγα καὶ καλωσύνην Θήλεος, ἔκει ἔτι πλειότερον ἀναδίδεται καὶ ἐνδωδια γυναικείου πνεύματος καὶ ἔτι ζωηροτέρον ἀναβρύει τῆς γυναικείας καρδίας η γλύκα καὶ η μέθη... *

Τὸν Φοινικῶν, βέβαια, τὸν δποῖον δι ἐν Σινᾶ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν 'Αβοχάραγος προσέφερεν δις δῶρον εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Ιουστινιανόν, καὶ τὸν δποῖον ἀναφέρει δι συγγραφεὺς Προκόπιος, τὸν Φοινικῶν αὐτόν, βέβαια, δὲν εἶδα ἔγδι δῶρον. 'Αλλ' εἶδα φοινικῶνας

ἄλλους, καὶ πέραν τοῦ Σινᾶ ἀπόμη, εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Παλαιστίνην.

Η ἀρχιτεκτονική των ἔχει τὸν ρυθμὸν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν». Μὲ τοὺς μητροπολιτικοὺς τῶν θόλους, μὲ τὰς ἀνακτορικάς των στοάς, μὲ τοὺς ἐρωτικοὺς κευθυμάνας των εἶναι αὐτοὶ οὗτοι: «Χιλιαὶ καὶ μία νύκτες!...»

Η Μοῦσα των εἶναι Μοῦσα καὶ ἐκείνων. Εἰς καθέ στιγμὴν νομίζεις διτεῖ τῷρα νὰ θὰ σου ἐμπενύσσουν, ὥστε νὰ εἶσαι Μαυριτανὸς τις 'Αρενσεράγος, καὶ ἀπὸ μίαν 'Αλάμβραν στὸν νοῦν σου καὶ εἰς τὰ στήθη σου. 'Αλάμβρον Ποιήσεως η "Ἐρωτος..."

"Οταν αἱ κομμιδέσσαι κορυφαὶ τῶν κατοπτριζωνται μὲ ἐρασμιότητα εἰς τὰ γαλήνια καὶ μαγεμένα νερὰ πηγῶν η ποταμῶν, φαντάζεσαι διτεῖ κατοπτριζονται ἔκει ἐνώπιον σου δλοι οἱ δραματισμοὶ καὶ δλαι αἱ μαγεῖαι ποῦ περιοῦν εἰς τὰς «Χιλιαὶ καὶ μίαν νύκτας» τοῦ Χαμζᾶ.

Καὶ ἄλλοτε, δταν διέρχεσαι δπὸ τὰς θολίας των μόνος σᾶν Στοιχειό, νομίζεις διτεῖ τὰς ἀκούνεις ἀβροβατούσας γύρῳ σου σᾶν Νύμφας, καὶ διτεῖ τὸ 'Αραβικὸν πνεῦμα, τοῦ δποίου εἶναι ἔνα «'Αραβούργημα» ἀβρότονον, φυσῆ διὰ μέσου τῶν πέπλων των ὡς πνοή τις ἐπεράστον καὶ θωλευτικὸν τῆς ἐρήμου Δαίμονος...

Η σκιὰ τῶν φοινίκων δὲν δμοιάζει μὲ τὴν σκιὰν τῶν ἄλλων δένδρων. Σᾶν πούπουλο εἶναι ἑλαφρά. Καὶ σᾶν στήθος Οὐρὶ τοῦ Παραδείσου. Είναι σκιὰ ἀκτίνων (!), δχι φύλλων. 'Υπ' αὐτοὺς διανογύεται δλη η ποίησις η 'Αραβικὴ εὐρυτάτη, καὶ καθέ Μάγισσα ποιημάτων καὶ φαντασιοκοπημάτων, δπως τῶν «Χιλιαὶ καὶ μιᾶς νυκτῶν», νομίζεις διτεῖ εἶναι καὶ δικῇ σου Μάγισσα ἔκει... στήν ἀγκαλιά σου...

Φεύγουν οἱ φόβοι τῶν Θεῶν ὑπὸ τὰ φύλλα των. 'Ακόμη καὶ οἱ ἐκ τοῦ Ιεχωβᾶ τοῦ Μωϋσέως φόβοι. Στὸ κατοπτρον τῶν νερῶν, ποῦ βλέπεις τοὺς κορύμβους των νὰ σείωνται, διέρχονται τόσαι χιλιάδες Μάγισσων καὶ δραίων. 'Αράβων γυναικῶν, δσαι ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ μελαγχολικοῦ ἐκείνου Βασιλέως, ποῦ ἔχεται - ἀπτηπισμένος πλέον - ἀπὸ τὰ λάγνα εἰς διηγήσεις καὶ μύθους χελυη τῆς Χαλιμᾶς τὴν Εὔτχιαν, καὶ δὲν εὑρισκεν...

*

"Άλλ' δχι! Οὔτε φοίνικες, οὔτε φοινικῶνες, οὔτε πηγαὶ ἐφήμων, οὔτε δάσεις ἀρκοῦν, διὰ νὰ συλλάβῃ τις καὶ κλείσῃ μέσα

τοῦ ὡς δύναμιν αἰσθηματος καὶ ἔρωτος τὸν οἰστρον τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν». Είναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τις καὶ αἰσθανθῆται τὸ αἰώνιον αὐτὸ μουσικὸν βαυκάλημα τῆς Νεότητός μας, δταν ἀκόμη αὐτῇ οἰκοδομῇ Πύργους 'Ισπανικοὺς εἰς τοὺς δέρας, τὴν ἀδάνατον αὐτὴν φιλολογικὴν μυθοπλασίαν, ἐὰν δὲν θερμάνουν τὴν καρδιά του φλογιμοί 'Ηλιον 'Ανατολῶν, καὶ τὴν φαντασίαν του δὲν ἔξπιτον πρὸς δλας τὰς σφαίρας τῆς Ποιήσεως ἀνθρόπου ἀκτίνες Μεσημβρίας φλογερώταται...

"Εὰν δὲν ἐπλανήθη σᾶν Όδοιπόρος τοῦ ντουνιά καὶ Ταξειδιώτης ἀγνωστος σὲ καθέ ἐρημιὰ καὶ πολιτεία τῆς 'Ανατολῆς, σᾶν ταξειδιώτης καὶ δοιοπόρος ποιητής, γεμάτος ἀπὸ πόθους καὶ ἀνθη...

"Εὰν δὲν ἀγάπησε καὶ ἀν δὲν ἀντηγαπήθη σε πάνω καὶ κατέπησε στενακτικὰ ὡς τὰ χείλη του τὴν μέθην του, κ' ἔτσι ἔκει - ἔτσι ξαπλωμένος!... - δὲν ἔξεκόκκισε, μὲ κιχειμπαρένιο στὰ χέρια κορπολόī, καθέ δηνειρο, ποῦ εἶδε τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ ἔζησε καὶ ἀπέθανε σᾶν δηνειρο...

"Εὰν δὲν ἐπόνεσε τὸν πόνον τοῦ 'Ανατολίτου τὸν δεινὸν καὶ μόρσιμον, τὸν ἔως θανάτου τὸν πόνον, μὲ ζνα μαχαῖρι, καμπυλώτῳ σᾶν δρέπανο, φυτεμένο ἀπάνω του, καὶ δὲν ἔκλιψεν δχι γιὰ δτι δὲν ἔκει ἀπέκτησεν, ἀλλὰ γιὰ δτι εἶναι τόσω Τέλειον καὶ Ωραῖον, ὥστε η Τελειότης καὶ η Ωραίότης του τοῦ ἔπινες τὸν θαυμασμὸν στὸ νῦν του μὲ δάκρυα καὶ λυγμοὺς καὶ κλάμματα...

"Εὰν δὲν ἔμφισεν δλαι τῆς Παλαιστίνης καὶ 'Αραβίας τὰ ἀρώματα, καὶ δὲν διψώθη εἰς τὸν εὐώδεις πλόκους των μαζί των σᾶν νεφέλη...

"Εὰν δὲν ἐφίλησε καὶ δὲν ἐδάγκασεν, δχι ἀπὸ κακία, ἀλλ' ἀπὸ ἀγάπη, μάγουλα, ποῦ ἔβγαζαν φωτὶα καὶ μῆρα σᾶν «θυμίαμα ἀγιον»... καὶ δὲν αἰμάτωσε - ἀπὸ ἀγάπη - κοράλλινα χείλη στὰ φιλιά του, καὶ δὲν εἶπε καὶ δὲν ἔβόησε στὸ δάγκαμά του - ΑΧ! - καὶ δὲν ἔρχεται πάλι νὰ φιλῇ καὶ νὰ ξαναφίλῃ πάλιν νὰ φιλῇ τις πνεύματα...

"Εὰν ἀπὸ τὸ νῦν του δὲν ἐπέρασαν δλαι τὰ φαντόσματα τῆς 'Ανατολῆς, δλαι αἱ χρήμαται, δλαι αἱ οὐτοποίαι, δλαι τὰ δνειρά, δλαι αἱ προσδοκίαι, αὐταὶ ποῦ γεννῶνται ἔκει καὶ πεδαίνουν καὶ ξαναγεννῶνται. δπὸ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη στὸν αἰλέρα...

"Εὰν δὲν ἔγεινε - φτωχὸς αὐτός - Κύριος καὶ Λύθεντης, εἰς στιγμὴν δποῦ πετοῦσε ἀπὸ τὸ στόμα νέφη ἀπὸ καπνοὺς καστίς εἰς τὸν δέρα, δκουμπισμένος ἀπάνω στὰ γαύρα στήθη 'Ανατολίτης μὲ μάτια τόσα νά μεγάλα, σᾶν ἀβύσσους, καὶ φρύδια τόσα νά σῶν φείδεια - φρύδια καὶ μάτια μανδρα σᾶν δπαι Κολάσεως... - δὲν - φτωχὸς αὐτός - δὲν ἔγεινεν ἔτοι Κύριος

καὶ Λύθεντης δλων τῶν θησαυρῶν τῆς γῆς καὶ δλων τῶν «καλῶν» της, δσα ἀποτελοῦν τὸν ἀπὸ αἰώνων αἰώνων αἰώνων διωκόμενον καφπὸν τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας...

"Εὰν δὲν ἐπλανήθη σᾶν Όδοιπόρος τοῦ ντουνιά καὶ Ταξειδιώτης ἀγνωστος σὲ καθέ ἐρημιὰ καὶ πολιτεία τῆς 'Ανατολῆς, σᾶν ταξειδιώτης καὶ δοιοπόρος ποιητής, γεμάτος ἀπὸ πόθους καὶ ἀνθη...

"Εὰν δὲν ἔξαπλωθη ἀνάτολιτικα ἀπάνω σὲ Περσικὰ ταπέτα χνουδωτὰ καὶ ντιβάνια Τούρκικα, στρωμένα μὲ πουπονλένια δλομέταξα στρωσίδια καὶ δὲν ἔρρούρηψε, φιλευμένο εὐγενικὰ ἀπὸ Σείχη, ἀράπικο καφὲ σὲ ἀσημένια ζάφια, καὶ ἀπὸ μικρούλη καὶ κομψό δλων κούκλα ναργιλὲ δὲν τραβήξε στενακτικὰ ὡς τὰ χείλη του τὴν μέθην του, κ' ἔτσι ἔκει - ἔτσι ξαπλωμένος!... - δὲν ἔξεκόκκισε, μὲ κιχειμπαρένιο στὰ χέρια κορπολόī, καθέ δηνειρο, ποῦ εἶδε τὸ φωτιά τοῦ κόσμου καὶ ἔζησε καὶ ἀπέθανε σᾶν δηνειρο...

"Εὰν κάτω ἀπὸ φοινικωμένο φοίνικα, σὲ Λύσι ποῦ γλυκούσιβινε σιγὰ - σιγὰ εἰς τὸν δρίζοντα, μέσα σὲ ἀποθέωσι τόνων καὶ χρωμάτων, δὲν δρόμβιας καθέ ματαίτητα τοῦ κόσμου, καὶ δὲν βυθίσθη σε σᾶν Μηδενισμὸ δξαίσιο Εύδαιμονίας, ποῦ δβλεπε νὰ τὴν φέρηνται μεροποτέρης τοῦ τόπου φεροστάτου, ἀπάνω σὲ μανιωμένο κέλητα, εἶναι δραίος η Ωραίότητα τοῦ φεροστάτου, δὲν ήτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὴν ἀφωνή ἔκεινη φαντασία, τὴν διάρκεια τοῦ φεροστάτου, δὲν ήτο δυνατὸν νὰ πλεπεις σᾶν αδρα σὰ πνέη γύρω ἀπὸ τὸν φοίνικα εἰς τὴν Ερήμον...

"Τὸ Πνεῦμα τοῦ φοίνικος είναι δλη η βασιλικὴ αὐτῇ 'Ακολουθία τῶν φλογῶν καὶ τὴν ποιήσεων ποῦ παρέταξα. Καὶ τὸ Πνεῦμα αὐτό, λοιπόν, δ 'Αραφ ποιητής Χαμζά δνέπνευσεν εἰς τὴν Χαλιμᾶν του ἀπὸ ἀκρου ἔως ἀκρου. Πλούσιον, μυστικόν, φαντασιού, φαντασιακὰ σκεπτόμενον, μυθικόν, δραίον. 'Άλλ' - οίμοι! - καὶ αὐτός, δ 'Αραφ ποιητής αὐτός, δὲν ήτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὴν ἀφωνή ἔκεινη φαντασία, τὴν διάρκεια τοῦ φεροστάτου, δὲν ήτο δυνατὸν νὰ πλεπεις σᾶν αδρα σὰ πνέη γύρω ἀπὸ τὸν φοίνικα εἰς τὴν Ερήμον...

"Ολον τὸ Πνεῦμα τῆς 'Ερήμου μὲ τὰ ἔξωτικά της καὶ τὰ νωθρὰ καὶ θρεματικὰ καραβάνια της, ποῦ σύρονται ἀπλά - ἀπλά καὶ μέσα

"Οσα λέγει ή "Ερημος εἰς τὸ αὐτὶ μας—βουβήν, δλην τὴν Σοφίαν τῶν αἰώνων...—τόσα λέγει κ' ἔνας φοίνιξ στὸν νοῦν καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου.—Δηλαδὴ τίποτε καὶ ὅλα!...—"Ε! καὶ ὅταν τύχῃ νὰ ἴδῃς ἔπαλωμένον, ἐπὶ πρέμινων ἔρριζωμένον φοίνικα, σᾶν πληγωμένον ἔκει χάμω θανασίμως Γέγαντα, νομίζεις δτι εἰς τὴν πτῶσίν του ἔχει παρασύρη μαζὶ του καὶ κάποιο κομμάτι τ' Οὐρανοῦ, μὲ τὸ δποῖον ἔζησε καὶ ἀνέπνευσε καὶ ἥσθιανθη... Κάποιο Βασίλειον νομίζεις δτι ἐκρημνίσθη μαζὶ του ἐπὶ τῆς Γῆς... Βασίλειο, εἰς τὸ δποῖον ἔζησαν ὡς ἀνθρώποι δλα τὰ μυστικὰ τοῦ Κδρούν, ἀλλ ἀνθρώποι πον ποτὲ δὲν μίλησαν..."

Τοιαύτας μεγαλειώδεις θεωρίας φοινίκων —τοῦ "Υψους" ή τοῦ Βάθους—θὰ ἥδυνασο νὰ ἴδῃς εἰς δλην τὴν Ἀνατολήν. Καὶ νὰ είναι κάθε θεωρία γρούπου των ἡ μόνων καὶ ἀπὸ ἔνα θαῦμα βλαστήσεως, μὲ δλην τὴν στίλβην καὶ δλα τὰ μεγαλεῖα Μεγιστᾶνος!..

"Η. Παλαιστίνη «φοινικέμων» λέγεται. Καὶ είναι φοινικέμων, διότι τίποτε, τίποτε περισσότερον δὲν σπρώχνει ἔκει τὴν Γῆν πρὸς τ' ἄνω, ὅπερε νὰ ἐκβλαστήσῃ ἀπ' τὰ βάθη τῆς ἔνα ὁραῖον φοίνικα, δσον μία δπτασία τοῦ Χριστοῦ — καὶ είναι χλιαρές ἀπὸ αὐτὰς ἔκει... — τοῦ τόσον ἀγαπησαντος τὸν φοίνικα καὶ τόσον ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπηθέντος.

"Οταν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα, ἐν Παλαιστίνῃ, τῆς γηραιότερας καὶ γεραρωτέρας Μονῆς τοῦ κόσμου, είδα εἰς θεώρατα ὑψη, εἰς τοιαῦτα ὑψη νὰ υψοῦται ἔκει δ μόνος τῆς Μονῆς φοίνικ, ὅπερε οὐχὶ ἀπαξ νὰ προσκλίνουν ἐπ' αὐτοῦ τὰ σύννεφα καὶ νὰ φιλοῦν τὴν κορυφήν του μὲ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην, δταν τὸν είδα καρυνθαίολον, πελώριον σᾶν

ΘΡΥΨΑΛΑ

* Μέσα σ' ἔνα ἔρημικὸν καὶ σύνδενδρον μέρος διέκρινα ἔνα παλαιὸν κτίριον μὲ ἔνα κοντάρι. Τὸ πῆρα γὰ ἔρημοικλῆσι καὶ ἔκαμα τὸν Σταυρόν μου. Ἐπλησίασα. Μά ἔκεινο ἦτον ταβέρνα. Τότε μέσ' αὐτ' τ' ἀμπέλαια ἀκουσσα σᾶν ἔνα παράξενον κι' ἀποκοσμον γέλιο. Λέω πῶς θὰ ἦτον δ Βάκχος.

* Κάποιος ἐπεσκέψθη μίαν ἰστορικὴν θέσιν καὶ καθῆμενος ἐπάνω σὲ ἔρειτα δόξης καὶ τέχνης, ἀνεφώνησε: «Τί ὀδαία θέα! Τὸ ίδιον ἀπάνω κατώ ἥσθιαντο καὶ δ σκύλος του μὲ γυρισμένη πρὸς τὸν ἀνεμόν τὴν μύτη του.

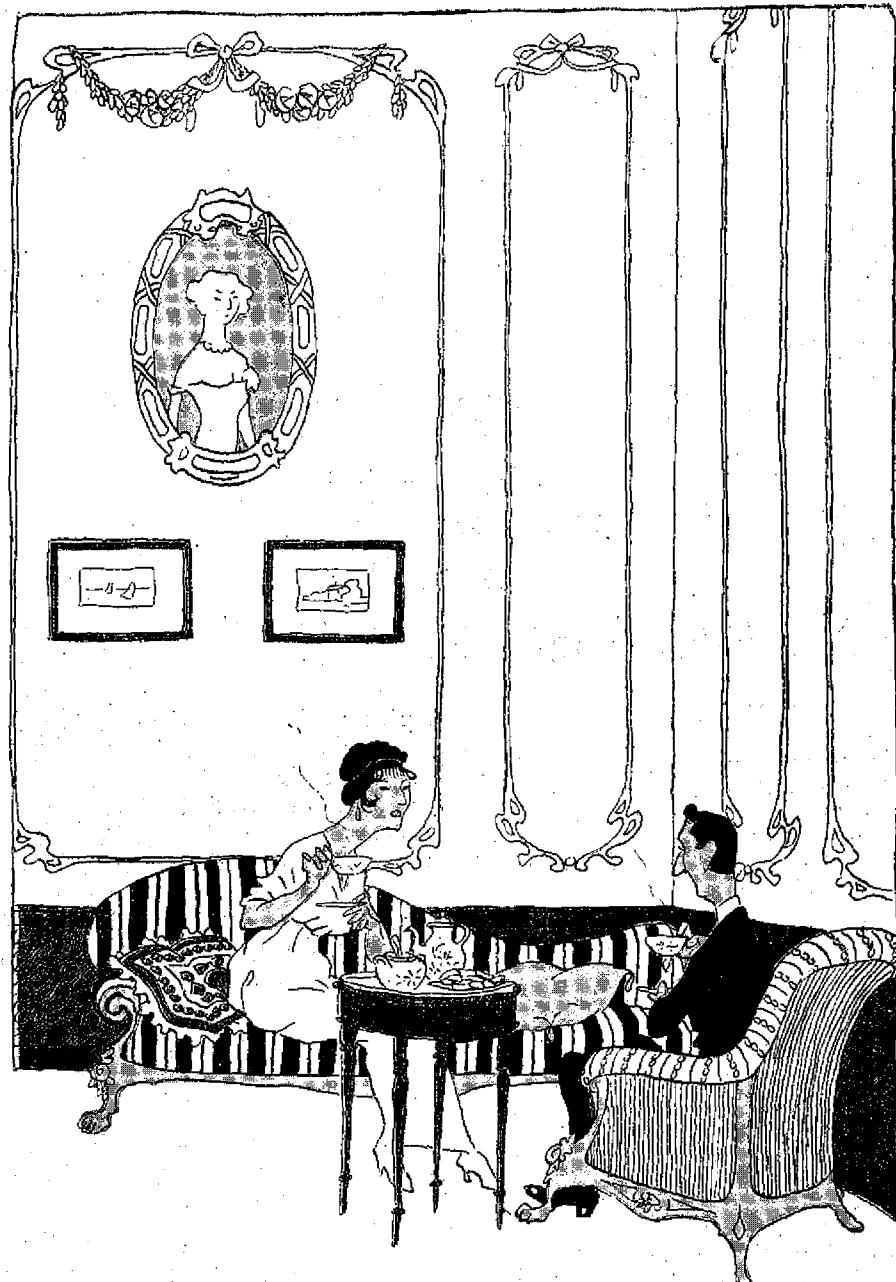
* "Ολοι διαβάζουν τὰς γραμμὰς ἔνδεις συγγράμματος καὶ μόνον δ συγγραφεὺς του διαβάζει μετόξην τῶν γραμμῶν... τὰ τυπογραφικὰ ἔξοδα.

Τιτᾶνα, μὲ καρποὺς ποῦ ἔχει εὐλογήσῃ η παράδοσις: δτι κάθε Σάρρα τοῦ κόσμου, μόλις γεννῇ τὴν γλύκα των, θέλει καὶ ἀμέσως αἰσθανθῇ τὴν γλύκα τῆς συλλήψεως εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς; δταν τὸν είδα, μόνος αὐτός, μέσα εἰς ἀσκητικὸν περιβάλλον Ἀσκητῆς ὑπέροχος, νὰ νεύῃ προσηνῶς πρὸς δλα τὰ διαβατικὰ πουλιά, ποῦ περνοῦν τὴν "Αγοιξιν ἔκειθεν, καὶ νὰ κλίνῃ τὴν κορυφήν του πρὸς τὸν "Πλιον, ἀνω, καὶ πρὸς τὴν Κοιλάδα, κάτω, τοῦ Ἰωσαφάτ—ποῦ ἀπλώνεται εἰς βάθμος ἀβύσσουν ὑποκάτω του, γεμάτη θάνατον...—νὰ στέλλῃ τὰς ἀπὸ τῶν ἀσκητικωτέρων χρόνων εὐωδίας του*, δταν τὸν είδα νὰ ἔχῃ τὰς ωζας του εἰς χώματα δχι τῆς ἐρήμου, δχι! ἀλλ ἐις χώματα ποῦ ἐσώρευσαν μὲ τὰς χειρὸς των ἔκει ἐπὶ τοῦ βράχου οἱ Καλόγεροι, διὰ νὰ φυτεύσουν μὲ κάποιον ἄγνωστον πόνον στὴν καρδιὰ των τὸ αἰώνιον αὐτὸν σύμβολον τῆς πρὸς τ' Ἀνω, τῆς ψυχῆς των—κάθε ψυχῆς τοῦ κόσμου ποῦ αἰσθάνεται καὶ κλαίει δι' δλα τὰ ἀνθρώπινα...—ἀνατάσσεως, δταν είδα τὸν φοινικαν αὐτὸν ἔκει, είδα μαζὶ κ' ἔνα δαιμόνιον Χριστὸν ὑπὸ τὰς ωζας του, νὰ εἰσέρχεται μυστικὰ εἰς τοὺς χυμούς του, χυμὸς νὰ γίνεται γλυκύτατος καὶ ν' ἀνεβαίνῃ, ν' ἀνεβαίνῃ μεσ' στοὺς κόρφους του καὶ νὰ μετουδιώνεται δς Ἀγάπη ὀλόκληρος εἰς τ' ἄνθη του, εἰς τοὺς καρποὺς του, εἰς τὰ φύλλα του, κ' ἔκειθεν ἐκ τῆς κορυφῆς του νὰ πετᾶ ἀνω καὶ ν' ἀναλαμβάνεται ἀνω, πρὸς τὸ Κυανοῦν, ἀπὸ τὰ νέφη... .

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ

* Η παράδοσις λέγει δτι δ φοίνιξ οῦτος, ἔχων ὑψος ὑπὲ τὰ 80 μέτρα, ἐφινεύθη πρὸς 1400 ἑτῶν ὑπ' αὐτοῦ τούτον τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Μονῆς Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου—δς καλεῖται υπὸ τῆς Ἐκκλησίας—ἀκμάσαντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 5' μ. Χ. αἰώνος.

* ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΣΜΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ *

Ο ΚΥΡΙΟΣ: Σας ἀρέσουν οι ἀνδρες;...

Η ΕΚΠΡΙΑ: Quand ils sont... πολλοί.

ΡΟΒΕΡΤΟΥ ΜΠΡΑΚΟ

LUI, LEI, LUI

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ

Πρόσωπα: ΓΚΟΤΤΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ, ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ, ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ επηρετης

Έποχη σύγχρονος.

(Έγρα κομψό σαλονάκι. Είς τὸν τοίχον, δπλα, μαχαιριά, σάκκοι τοῦ κυνηγιοῦ. Πιάνο. Θέραι δεξιά, δριστερά καὶ εἰς τὸ βάθος. Απὸ τὴν τελευταῖαν, ἀνοικτήν, φαίνεται ἡ πρασινάδα τοῦ πάρκου.)

ΣΚΗΝΗ Α'

Ιορλ. (μόνος· τακτοποιεῖ μερικὰ ἀνθογυνάλια). Τί χαριτωμένος ποῦ είμαι στὴν κοριτσούτικην αὐτῇ δουλειά! Ίσως ἔναι καὶ τὸ φρινόπωρο, ποῦ μοῦ χαρίζει αὐτὸς τὸ λεπτό καὶ ποιητικὸ γοῦστο, ποῦ κ' ἔγῳ ξιπτάζουμι. Τί εἴμορφος αὐτὸς ὁ συνδυασμὸς τῶν χρωμάτων (πρὸς τὸν εἰσερχόμενον ὑπηρέτην) τί τρέχει, Δομίνικε;

Δομ. Ή κυρία παρήγγειλε τὸ τραπέζι. Ήθελε δῆμος νὰ ξέρῃ τί ποιιλία προτιμᾶτε: φασολάκια μὲ ντομάτα ἢ μπιζέλια μὲ βούτυρο;

Ιορλ. (ἀντηρθῶς). Αὐτὰ δὲν είναι δική μου δουλειά: τὸ ξέρεις, Δομίνικε, πῶς τ' ἀφίνοι στὸ γοῦστο τοῦ φίλου μου Φρειδερίκου. Νὰ ψωτᾶτ' ἐκεῖνον καλύτερα, ποῦ ἀνακατώνεται στῆς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ τόσες φορές σᾶς τὸ εἴπα (ξεπλώνεται σὲ μίαν πολυθρόναν, κοντά στὸ τραπέζιο μὲ τ' ἀνθογυνάλια).

Δομ. Περιμένει κι' ὁ υπάλληλος τοῦ κ. Κομπανιόν: ξέρεις δείγματα κρασιῶν, γιὰ νὰ τελείωνη ἐκείνη ἡ παραγγελία.

Ιορλ. Θεέ μου, ποιὰ παραγγελία;

Δομ. Δὲν ξέρω· ξτοι μοῦ εἰπε.

Ιορλ. Ίσως νὰ πρόκειται γιὰ τίποτε, ποῦ ἐτοιμάζει ὁ ἀγαπητός μου Φρειδερίκος. Πέστο κι' αὐτὸς σὲ ἐκεῖνον (φωνάζει) Φρειδερίκο, Φρειδερίκο (στηγματά σιγή). Στὸν κῆπο όντα είναι,

Δομίνικε: πήγαινε νὰ τὸν φωνάξῃς, δεῖξε του τὰ κρασιά κ' ἔρωτησε τον ἀν προτιμῷ φασολάκια ἢ τὸ ἄλλο; δὲν θυμάμαι πιά ἐμένα ἀφῆστε με ἥσυχο (χασμάται) οὐφ! (δὲ ψηρότης δέξεσθαι).

Ιορλ. (κυττάζει τ' ἀνθη). Ωραῖος κι' αὐτὸς ὁ συνδυασμός: δ' ἀρέση τῆς γυναικός μου. Τὶ χωράφια καὶ τὶ δρωμα! Ζωγραφικὴ καὶ βοτανικὴ—πῶς σᾶς ἀγαπῶ καὶ τῆς δυό. Αὖ ήμουν ζωγράφος, θὰ ἐγινόμουν, χωρὶς ἄλλο, ὁ πρωτός... βοτανικὸς τοῦ κόσμου!

ΣΚΗΝΗ Β'

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ καὶ ἐπειτα ὁ ΓΙΗΡΕΤΗΣ

Φρ. (εἰσέρχεται σιγά - σιγά, ἀπὸ τὴν δεξιὰ θύραν καὶ κυττάζει γύρω τον μ' ἀνήσυχα βλέμματα, χωρὶς νὰ φαίνεται ἀπὸ τὴν θέσιν, δπον ενδισκεται δ' Ιούλιος. Εἶναι ταραγμένος καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν του ζωγραφίζονται μελαγχολία καὶ δελτία. Σλησιάζει τὸν Ιούλιον καὶ ἀκούμενος ἐλαφρῶς ξέρει στὸν ώμόν του).

Ιορλ. (σηκώνεται, γυροῦ, τὸν κυττάζει ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ, ἔκπληκτος, τὸν ἔφωτῆ): Αἴ, μὰ τί ξέρεις λοιπόν;

Φρ. (ἀναστενάζει βαθειά)...

Ιορλ. Τί ξέρεις;

Φρ. (μὲ κειρονομίαν δηλωτικὴν ἀμετατρέπτων

ἀποφάσεως κ' ενστάθειαν φωνῆς). Ιούλιε, θέλω νὰ σου μιλήσω...

Ιορλ. Έμένα;
Φρ. Ναί· σένα!

Ιορλ. Μά, οἱ δυό μας μιλοῦμε τόσῳ συχνά καὶ τόσῳ πολύ, ποῦ αὐτή σου ἡ ἐπιθυμία δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου ἔξαιρετική.

Φρ. "Ενα μῆνα τώρα, Ιούλιε, εὐθίσκομαι στὸ σπίτι σου...

Ιορλ. Καὶ ἡμπορεῖς, μὲ δικαίαν ὑπερηφάνειαν, νὰ προσθέσῃς, ὅτι συμπληρώνεις τὴν οἰκογενειακήν μου εὐτυχίαν. Τὰ δένδρα ἀνθίζουν, τὰ πουλιά κελαΐδοῦν, τὸ ωνάκι μουρμουρίζει κ' ἔγῳ τρώγω περίφημα, κοιμοῦμαι γλυκά-γλυκά κ' ἔχω τὴν χρυσῆ μου γυναικούλα καὶ τὸν πολυαγαπημένο μου τὸν φίλο. Είμαι εὐτυχής, καθ' ὅλα εὐτυχής. Βάλε καὶ σὺ εἰς τὴν κουμπάτου πάσου αὐτὸς τὸ ἀνθός (τοῦ διαλέγεις ένα) καὶ πήγαινε νὰ κάμης ἔναν περίπατον.

Φρ. Ιούλιε, σ' εὐχαριστῶ, σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἐγκαρδιον φιλοξενίαν σου...

Ιορλ. Πρόσεξε: σου ἐπιτρέπω νὰ μ' εὐχαριστῆς, δχι δῆμος σ' αὐτὸν τὸν τόνο, τὸν ἀρρωστο - αισθηματικό!

Φρ. Ναί, σ' εὐχαριστῶ πολύ.. ἀλλά...

Ιορλ. Ἀλλά;

Φρ. Τὸ ἀπεράσισα... φεύγω!

Ιορλ. (ἀστειεύμενος). Καὶ ποὺς σοῦδωσε τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίζῃς, σπίτι μου;

Φρ. "Οχι, Ιούλιε φεύγω στὰ σοβαρά καὶ ἀμέσως μάλιστα." Ηλθα, καθώς βλέπεις, νὰ σ' ἀποχαιρετίσω...

Ιορλ. (τὸν κυττάζει προσεκτικά). "Η τρελλάθηκες — καὶ τότε καλά κάνεις, ποῦ φεύγεις — η δὲν ἐτρελλάθηκες καὶ τότε δὲν φεύγεις!

Φρ. (μετὰ σύντομον σκέψην). "Ακούσε: Είσαι πολὺ φίλος μου καὶ ἀρκετὰ ξένπνος, ώστε θὰ ἥμουν παληγάνθρωπος καὶ ἔλεεινός, ἀν δὲν σου ἔλεγα τὴν ἀλήθεια...

Ιορλ. (σκωπικά). "Η στιγμή, βλέπω, εἰν' ἐπίσημος. Σάκούώ...

Φρ. (μετὰ μακρὸν δισταγμόν). Ιούλιε... Ιούλιε... ἀγαπῶ τὴν γυναικά σου!

Ιορλ. (ποηθεῖς καὶ ἀφίνων τ' ἀστεῖα). Καὶ μοῦ τὸ λές ξτοι, κατὰ πρόσωπον;

Φρ. (μὲ κάποιαν τύψη). "Ενόμισα, δτι ὀφειλα νὰ σου δώσω ὃς ἀπόδειξεν εντιμότητος τὴν ἀποκάλυψιν αὐτοῦ μου τοῦ δυστυχήματος.

Ιορλ. (συγκινημένος). Σ' εὐχαριστῶ (τοποθετεῖ κοντά - κοντά δύο καρέκλες καὶ καλεῖ τὸν Φρειδερίκον νὰ καθίσῃ κάθηται... Μετὰ σιγῆν). Λοιπόν;

Φρ. Λοιπόν... φεύγω!

Ιορλ. "Εννοώ... αὐτή σου... αὐτή σου ἡ... Φρ. σκέψις... μόνον.

Ιορλ. ἡ σκέψις... ὅ! δὲν ἀμφιβάλλω! σωστά... βέβαια! Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος διὰ νά...

Φρ. νὰ προφυλάξω τὴν παρδιά μου ἀπὸ χίλια βάσανα καὶ σένα ἀπό...

Ιορλ. καὶ μένα; (μὲ ἀγωνίαν).

Φρ. (ἀμέσως) ἀπὸ τὴν τύψιν πῶς μοῦ τὸ ἐπέβαλες...

Ιορλ. Αὐτὸς μόνον;

Φρ. Μόνον.

Ιορλ. (ἀναπνέων τοῦ σφίγγει τὸ χέρι). Τί καλός, ποῦ εἶσαι!

Φρ. Πίστεψε με' ἐπάλαισα μ' ἐπιμονὴ μὲ τὸν ἔχθρο, ποῦ ἥλθε νὰ ταράξῃ τὴν εὐτυχία μου, καὶ μὲ μεγάλη μου λύπη πρέπει νὰ δμολογήσω πῶς δὲν ἡμπόρεσα νὰ τὸν νικήσω. Τῆς πρῶτες ἡμέρας, ποῦ ἔμεινα μαζί σας ἐδῶ, ἐκολακεύμην νὰ πιστεύω δτι τὸ νέον αἰσθητικά, ποῦ ἔναν περίπατον.

Φρ. Ιούλιε, σ' εὐχαριστῶ, σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἐγκαρδιον φιλοξενίαν σου... Μὰ τί τὰ θέλεις!... Κάθετος ἄλλο... Αὐτὸς τὸ θέαμα τῆς εὐτυχίας σας... τῆς ἀγάπης σας... πῶς νὰ στὸ εἴπω; τῆς στενῆς σας συμβιώσεως μοῦ ἐπροξένει τόσην ταραχήν, τόσην μανίαν, ποῦ, μὲ τὸ πέρασμα τῶν ἡμερῶν, κατηντησαν ἀληθινὸν μαρτύριον.

Ιορλ. "Ω! καλέ μου φίλε!... ξέρεις δίκηρο... ξέρεις πολὺ δίκηρο, διάβολε! Κ' αὐτὴν ἡ εὐλογημένη Γκόττα είναι τόσον εῦμορφη!

Φρ. Μόνον εῦμορφη; μὲ τὸ παραπάνω!

Ιορλ. (εγθονουσαδόμενος καὶ αὐτός). Είναι χαριτωμένη, δμολογουμένως!

Φρ. Καὶ γυναίκα, ποῦ δὲν μοιάζει τῆς ἀλλες καθόλου!

Ιορλ. Ἀληθινά· καμμιᾶς ἀλλιγι!

Φρ. Γλυκειά καὶ ὑπερήφανη!

Ιορλ. Καλή καὶ ξένπνη!

Φρ. Σωστή γυναίκα καὶ κοριτσάκι μαζί!

Ιορλ. Εἴκοσι δύο χρόνων, ξέρεις δχι περισσότερο ἀπὸ 22.

Φρ. Ἀφελεστάτη καὶ δῆμος γοητευτική!

Ιορλ. Πολύ παραπολύ γοητευτική νὰ ξέρεις πόσω!

Φρ. (μὲ θέρμην). Μὲ δυὸ λέξεις είσαι εὐτυχής κ' ἔγω... δυντυχέστατος!

(Σηκωνόντα. "Ο Φρειδερίκος προδίδει πολλήν γενικιότητα καὶ μένει ἐπὶ πολὺ δρθιος, μὲ καμηλωμένο τὸ κεφάλι").

Δομ. (εἰσέρχεται καὶ προχωρῶν καὶ εἰθεῖται εἰς τὸν Φρειδερίκον τὸν ἔφωτη). Τί προτιμᾶτε,

κύριε, φασολάκια μὲ ντομάτα ή μπιζέλια μὲ βούντυρο;

Φρ. (ἀποτόμως). Μὴ μ' ἐνοχλῆς τώρα!

Ιορδ. (πρὸς τὸν ὑπηρέτην). Γκρεμίσ' ἀπ' ἔδω! "Ἐχοι" ἄλλες σκοτοῦρες τώρα!

Δομ. Καλά... ἔγω πηγαίνω μὰ στὸ τραπέζι δὲν θάξῃ σήμερα ποικιλία!

Ιορδ. (κυττάζει τὸν ἀνησυχοῦντα Φρειδερίκον, τὸν πλησίαζει καὶ τοῦ λέγει μὲ ἡρεμίαν). "Ε, ήσυχασε λοιπόν, Φρειδερίκο ἀφοῦ τὸ θέλεις, θὰ φύγης. Θὰ στενοχωρηθῶ, ἐννοεῖς, πολύ, χωρὶς ἔσενα..." Α! ήμερα τόσον καλὰ ἔδω οἱ τρεῖς μας! μὰ τί νὰ γίνη! δὲν ἥμπορῶ νὰ εἶμαι τόσον ἔγωστής! Τὸ βλέπω κι' ἔγω πῶς η διαμονή σου ἔδω, μεταξὺ τῶν δύο μας, θὰ ήτον ἀληθινό σου μαρτύριον." Αν ήτον δυνατὸν αὐτή σου· η ἀγάπη γὰ μείνῃ κρυφή, νὰ τὴν περιορίζῃς καὶ νὰ τὴν συγκρατῆς μέσα, στὴν καρδιά σου μόνον, αἱ ἀλλεγα «παροηγορήσου καὶ μὴ μ' ἀφίνης»· ἀλλὰ γὰ παρακολουθῆς, καθημερινῶς, τὶς τρυφερότητες, ποὺν η γυναικα π' ἀγαπᾶς χαρίζει εἰς τὸν ἄνδρα της, δχι, μὰ τὴν ἀληθεια, καταντῷ ὑπεράνθρωπο. Φύγε, λοικόν, φύγε! Θὰ λυπηθῶ πολύ; μὰ εἰν' ἀπαραιτητον.

Φρ. (ἀναπνέων). Τὸ ἐλπίζω (συγκινημένος) μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ σὲ φιλήσω;

Ιορδ. "Ελα!"

Φρ. (τὸν φιλεῖ). Εὐχαριστῶ!

Ιορδ. (ἐμπιστευτικῶς). Πές μου, μήπως οὲ νάμιμη ἀδυνατίας, παραλογισμοῦ—τάχει κάποτ' η ἀγάπη αὐτὰ τ' ἀστεῖα—τῆς ἔδοσες νὰ καταλάβῃ τίποτα;

Φρ. (ἀδιστάκτως μὲ ελλιμόρινα). Ποτέ.

Ιορδ. (ἔξισον ελλιμόρινῶς). Σοῦ ὅμολογῶ πῶς, στὴ θέσι σου, ἔγω θὰ είχα κάνει καριμιά τρέλλα!

ΣΚΗΝΗ Γ'

ΓΚΟΤΤΑ, ΙΟΥΑΙΟΣ, ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ

Γκ. (έρχεται ἀπὸ τὸν κῆπον)...

Ιορδ. (συγανὰ πρὸς τὸν Φρειδ.). Αὐτὴ εἶναι...

Φρ. (προσπαθῶν νὰ φανῇ ἀδιάφορος ὑποκρίνεται διὰ συνέχειες ἀσχετον ὅμιλαν τὸν μὲ τὸν Ίούλιον). Βέβαια... πολὺ εὔμορφη ὑμέρα!

Ιορδ. Καὶ δύως σύ, ἐντελῶς ἀχρόιστος πρὸς τὴν φύσιν, τὴν διαλέξεις ἀκριβῶς γιὰ νὰ μᾶς φύγῃς...

Γκ. Μὰ ποιὸς φεύγει λοιπόν;

Φρ. Ἔγω.

Ιορδ. Αὐτός.

Φρ. Ναΐ· ἔγω φεύγω... διότι...

Ιορλ. Φυσικά... φεύγει... διότι... ἀλήθεια, γιατὶ φεύγεις;

Γκ. "Εχετε κι' οἱ δυὸς ὑφος μαδητῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ποὺν ἐσκεδίασαν η σχεδιάζουν τώρα κάποιαν μικροσυνωμοσίαν· αὐτὴ η ἔξαφνική ἀναχώρησις, αὐτὰ τὰ ὑποτα φερσίματα... Εμπρός, ἀπολογηθῆτε (πρὸς τὸν Φρ.). Γιατὶ φεύγετε λοιπὸν σεῖς; (καὶ πρὸς τὸν Ίούλιον). Καὶ σὺ γιατὶ τὸν ἀφίνεις νὰ φύγῃ;

Φρ. Κάποια ὑπόθεσίς μου...

Ιορλ. Κάποια ὑπόθεσίς του, ἀγάπη μου!

Γκ. «Υποθέσεις»... σεῖς, κ. Φρειδερίκο, ἔχετε «ὑπόθεσεις» σεῖς; Μά, τότε θὰ ἔχαλασεν δὲν σόμιος! "Εως τώρα η σοβαρωτέρα καὶ μεγαλυτέρα ἔννοια σας ητον δὲν ἄντρας μου!"

Φρ. Δὲν λέγω δχι!

Γκ. Καὶ τώρα θέλετε νὰ τὸν ἐγκαταλείψετε; θέλετε νὰ μᾶς ἀφήσετε μόνους σ' ἔνα ἀναπόφευκτο καὶ ἀτελείωτο τέτ-α-τέτ τῆς ἔξοχῆς, ποὺν θὰ ὑπέσκαπτε, δίχως ἄλλο, τὸν ἔχωτά μας; Μὰ δὲν ξέρετε λοιπὸν πῶς ἔνα τέτ-α-τέτ ὑποχεωτικὸ καὶ ἀδιάκοπον ἥμπορει νὰ φέρῃ κάποιαν ἀντίδρασιν;

Φρ. "Ωστε ἔχορησίμευσα, γιὰ σᾶς, ἔως σήμερα..."

Γκ. Σὰν ἔνας θαυμάσιος διακόπτης ἡλεκτροκούν ρεύματος, τὸ καλύτερον δηλαδὴ μέσον συντηρήσεως τῆς συζυγικῆς μας ἀγάπης.

Φρ. (χελάζει βεβιασμένως). "Α! δ! διακόπτης συντηρητής ωραῖα!"

Ιορδ. (βοηθεῖ). Βέβαια, διακόπτης, συντηρητής λαμπρά!

Φρ. (προσποιεῖται φαιδρότητα). Λοιπόν, κυρία Γκόττα, μὲ τὴν ἀδειά σας θὰ ἐτοιμάσω τὴν βαλίτσα μου!

Γκ. Μὰ σοβαρὰ τὸ λέτε λοιπόν; "Άλλα τί σᾶς ἔκάμαμεν;"

Ιορδ. (ἀκούσιας). "Εγώ; Τίποτα!"

Γκ. "Εγὼ τότε;

Φρ. "Απεναντίας..."

Ιορδ. Πῶς «ἀπεναντίας»;

Φρ. "Απεναντίας... ἀκριβῶς... μὴν προσέχετε σ' αὐτὰ δὲν εἰν' ἔτοι, Ίούλιε;

Ιορδ. "Ἔτοι ἀκριβῶς."

Γκ. Τὸ μόνον, ποὺν ἔννοιω, εἶναι πῶς δὲν ἀέρας τῆς ἔξοχῆς σᾶς ἐπείσαξεν, δπως φαίνεται, τὰ νεῦρα καὶ τὴν ἔξυπναδα... Νὰ φύγετε λοιπόν, νὰ φύγετε καὶ μάλιστα δσον ἥμπορειτε γρηγορώτερα, γιατὶ, σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι, θὰ ήσθε ἀνυπόφορος καὶ σ' ἔμας καὶ στὸν ἔαυτόν σας..."

Φρ. (έκποστος έαυτον). "Ω! μὴ φοβήσθε καθόλου! "Αναχωρῶ ἀμέσως, φεύγω, πετῶ! οὔτε θὰ μὲ ξαναϊδῆτε. Παραιτοῦμαι ἀπὸ τὰ καθήκοντα τοῦ διακόπτου.

"ΟΙ ΕΦΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟΥ,"

JAN DE BRAY (ΕΧΟΛΗ ΕΛΛΑΣΙΚΗΣ)

Γκ. Πολὺ καλὰ θὰ κάμετε!

Φρ. (πρὸς τὸν Ίούλιον σιγά). Βλέπεις πῶς μὲ μεταχειρίζεται; (Φεύγει ἀπὸ τὴν δεξιὰ θύραν).

ΣΚΗΝΗ Δ'

ΟΙ ΙΔΙΟΙ (έκποστος τοῦ Φρειδερίκου)

Ιορδ. (μένει σὰν χαζός, μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα, κυττάζει ποδὸς τὴν θύραν, ἀπὸ τὴν δποίαν ἔξηλθεν δὲν Φρειδερίκος)...

Γκ. (έπιπλητος καὶ μετὰ στιγμαίαν σιγήν, ὡς νὰ ζητῇ ἔξήγησο). Ίούλιε;

Ιορδ. (ἀφοῦ ἔβεβαιώθη διὰ δ Φρειδερίκος δὲν παραμονεύει ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν, πλησίαζει μὲ προφύλαξιν τὴν Γκότταν καὶ τῆς λέγει χαμηλοφώνως). Θέλεις λοιπὸν νὰ μάθης τὴν αἴτιαν τῆς ἀναχωρήσεως του;

Γκ. Δὲν βλέπω τὴν στιγμή, ποὺν θὰ μοῦ τὴν εἰπῆσ...

Ιορδ. Θὰ στὴν εἰπῶ ἀμέσως: Εἰν' ἔρωτευμένος μαζί σου!...

Γκ. (έπιπλητος). Καὶ μοῦ τὸ λὲς αὐτὸ σύ, δὲν ἄνδρας μου;

Ιορδ. Γιατὶ δχι; "Υπερηφανεύομαι, ποὺ σ' ἀγαπῶν δλοι, καὶ δὲν ἀνησυχῶ καθόλου!

Γκ. Πρόσεχε! έτσι λέν δλοι οἱ σύζυγοι ποῦ...

Ιορδ. Κακή! Θέλεις νὰ μὲ κάτης ζηλιάρη μὰ δὲν θὰ τὸ κατορθώσης!

Γκ. "Ἄς τ' αὐτὰ κι" ἀς σκεφθοῦμε γιὰ τὸν δυστυχῆ ἔρωτευμένον φίλον σου!"

Ιορδ. Τὸν καύμένο! Μοῦ προξενεῖ οίκτον! Μοῦ μῆλησε γιὰ τὴν φυσική του ἀγωνία, γιὰ τὰ βάσανα, ποὺν οἱ δυό μας, χωρὶς νὰ τὸ νοιώθωμε, χωρὶς νὰ τὸ φανταξώμεθα, τοῦ ἔδημιουργῆσαμεν! Έπι τέλους μόνον μ' αὐτὸν τὸν χωρισμό, καθόδης μοῦ εἰπεν, ἐλπίζει νὰ μάθης τὴν αἴτιαν τῆς ἀναχωρήσεως του;

Γκ. Γιατί;

Ιορδ. Ξέρω κ' ἔγω; Καὶ μ' ἔφιλησε.

Γκ. (μὲ μελαγχολίαν). Νάμας, τώρα, μοναχοί.

Ιορδ. Χωρὶς ούτε σκυλί γιὰ συντροφιά!

ΓΚ. Μὲ ποιὸν θὰ πάζω, τώρα, τὰ βράδυα,
λίγο Φάσουστ... κανένα βάλς τοῦ Στράους...
κανένα τραγουδάκι τούλαξιστον!

ΙΟΥΔΑ. Κ' ἔγώ μὲ ποιὸν θὰ πηγαίνω κυνῆγι;
(Μένουν συλλογισμένοι)

ΓΚ. Τούλιε!

ΙΟΥΔΑ. Γκόττα!

ΓΚ. Μιὰ ίδεα!

ΙΟΥΔΑ. Ν' ἀκούσω...

ΓΚ. Δὲν μένει παρὰ νὰ φέξωμε νερὸν ὅτη
φωτιά! Στοιχηματίζω πῶς, "σὲ μισήν ώρα,
θὰ κατώρθωνα νὰ σβύσω τὴν φλόγα, ποῦ καίει
τὸν καύμενό τὸν φίλο σου. Κι' ἔτσι κι' αὐτὸν
θὰ εὐεργετήσω καὶ γιὰ μᾶς θὰ εἶναι καλό. Θὰ
μείνῃ!"

ΙΟΥΔΑ. Ωραία! Μὰ θὰ τὴν σβύσῃς; Μὲ τὰ
λόγια, δλα εἰν' εὔκολα.

ΓΚ. Μιὰ γυναίκα, ποῦ ἔτσι, ἀθέλητα, κατώρ-
θωσε νὰ τὴν ἀγαπήσουν, ἡμπορεῖ, πολὺ εὐκολώ-
τερα, σὸν τὸ θελήσηγ, νὰ κάμῃ νὰ τὴν μισήσουν.

ΙΟΥΔΑ. Δὲν χρείαζεται νὰ φθάσῃς εἰς τὸ ἄλλο
ἄκρον. Απλῆ ἀδιαφορία, ψυχρότης μόνον ἀριστον.

ΓΚ. Έχε πεποίθησιν σὲ μένα. Θὰ τοῦ φέξω
ἔγώ τὸν πυρετό!

ΙΟΥΔΑ. (εὐχαριστημένος τρίβει τὰ χέρια του).
Εἴσαι διάβολος; εἴσαι ἄγγελος! (διακρίνει τὸν
Φρειδερίκον ἐπανερχόμενον μὲ τῆς βαλίτσες του).
Νά τον. Κυρία Γκόττα, σοῦ ἐμπιστεύομαι τὴν
καρδιά του καὶ τῆς.. βαλίτσες του (φεύγει).

ΣΚΗΝΗ Ε' ΓΚΟΤΤΑ, ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ

ΦΡ. (έμφανίζεται, μὲ τῆς βαλίτσες στὰ χέρια καὶ
τὸ καπέλλο). Αντικρύζων τὴν Γκότταν (σταματᾷ)...

ΓΚ. (σταυρώνει τὰ χέρια). Σᾶς περιμένω, φίλε
κ. Φρειδερίκο!

ΦΡ. (προσκλίνει ἐλαφρώ). Κυρία...

ΓΚ. (μετά τινα σιγή). Φεύγετε λοιπόν;

ΦΡ. (δεικνύων τῆς βαλίτσες του). "Οπως βλέ-
πετε... φεύγω!

ΓΚ. (τὸν κυττάζει καὶ γελᾶ)...

ΦΡ. (ὑποκλίνεται, ἐτοιμαζόμενος ν' ἀπομ-
πονηθῇ). Κυρία...

ΓΚ. Πῶς βιάζεσθε! (δ. Φρ. σταματᾷ). Μά,
ἐλπίτ' ἔδω λοιπόν.. (μὲ τόνον προσταγῆς). Πλη-
σιάστε, εἴτα...

ΦΡ. (πλησιάζων). Όφιστε!

ΓΚ. (χαμογελᾶ). "Ωστε αὐτὴ ή ἀναχώρησίς
σας είναι... δράμα;

ΦΡ. (ἀνατινασσόμενος). Δράμα;

ΓΚ. Βέβαια: δράμα φοβερὸν καὶ τραγικόν,

ποῦ κλείνεται σ' αὐτὰ τὰ τοία λόγια. «μ' ἀγα-
πάτε καὶ μοῦ φεύγετε!»

ΦΡ. (ἀγωνιῶν, ἔκπληκτος). Ποιὸς σᾶς τὸ εἶπε;
ΓΚ. "Ο ἄνδρας μου!"

ΦΡ. (τοῦ φεύγοντος ἀπὸ τὰ χέρια ἢ βαλίτσες
καὶ τὸ καπέλλο). Αὐτός! ὁ Ἰδιος! (μένει ἐτρέσ. Μακρὰ σιγή).

ΓΚ. Πρέπει νὰ διμολογήσετε πῶς τὸ πρᾶγμα
είναι ἐντελῶς πρωτότυπον εἰσθε τύπος ἐντελῶς
ξεχωριστὸς ἐφωτευμένου... Κι' ἀν θέλετε τὴν
γνώμην μου, ως σύζυγος ἀγαπητοῦ σας φίλου
σᾶς ἐπαινῶν ὡς γυναίκα δύμως μόνον, μὰ τὴν
πίστιν μου, σᾶς κατακρίνων!

ΦΡ. "Ως σύζυγος μ' ἐπαινεῖτε ως γυναίκα μὲ
καταδικάζετε; Δὲν ἔννοιο!"

ΓΚ. Ἐξηγοῦμα καλλίτερα: ως φίλος εἰσθε—
δὲν ἡμπορῶ νὰ τὸ ἀρνηθῶ — θωμάσιος· ως
ἄνδρας δύμως, ἀγαπητέ μου, μοῦ φαίνεσθε...
ἀξιολύπτης.

ΦΡ. (ἔκπληκτος ἀκόμη). Πολὺ λεπτή αὐτὴ ή
διάκρισις!

ΓΚ. Δὲν μοῦ φαίνεταις ἡμπορεῖτε νὰ μοῦ
δώσετε ἔναν δρισμὸν τοῦ «ἄνδρός;»

ΦΡ. (ἀφοῦ συλλογίζεται ἀρκετά). Εἰλικρινῶς,
δὲν εὑρίσκω ἀκριβῆ δρισμόν!

ΓΚ. Σᾶς συγχαίρω!

ΦΡ. Σταῦρητε... Προχθές, ἐδιάβασα κάποιον
ἐπιτυχημένον: ἄνδρας: δρισμὸς γενικός: δποιος
ἀγαπᾶ τὴν γυναίκα...

ΓΚ. Καὶ δύμως σεῖς, ἀντιθέτως, ἀγαπᾶτε τοὺς
συζύγους τῶν γυναικῶν.

ΦΡ. "Εγώ;

ΓΚ. Σεῖς μήπως δὲν ἐφιλήσατε, πρὸ δὲ λίγου,
τὸν ἄνδρα μου;

ΦΡ. "Α! ναί, διότι αὐτός, ποῦ ἡξευρε τὴν
τρυφερότητά σας, μ' ἐσυμπόνεσε καὶ μ' ἐσυμ-
βούλευσε..."

ΓΚ. "Ωστε τοῦ ἔζητήσατε καὶ συμβουλές; Μὰ
είναι τρέλλα!

ΦΡ. Είσθε σκληρή, μ' ὅλην σας τὴν λεπτότητα.

ΓΚ. Καὶ σεῖς, μ' ὅλην σας τὴν λεπτότητα,
ἀτσαλός!

ΦΡ. Κυρία Γκόττα, δὲν θὰ προσπαθήσω
ν' ἀντεπεξέλθω εἰς τὰ ἔξυπνά σας πειράγματα·
διμολογῶ δὲι μὲνηστε! Μοῦ ζητεῖτε τὴν ὅδεισιν νὰ φύγετε;
Μὰ ἔγώ δὲν σᾶς ἔζητησα νὰ μείνετε. Ἡμπο-
ρεῖτε νὰ φύγετε ἢ νὰ μείνετε, δπως σᾶς ὅρεσει
καλύτερα, χωρὶς νὰ ταραξέστε καθόλου τὴν οἰνο-
γνειακήν μας εἰρήνην!" Αν νομίζετε δύμως πῶς

KYPRIA RECAMIER

GERARD

οᾶς ἐπιβάλλεται ν^ο ἀπομακρυνθῆτε, διὰ νὰ μὲ σώσετε ἀπὸ κίνδυνον, ἡμπορεῖτε νὰ εἰσθε ἥσυχος δὲν διατρέχω κανένα.

ΦΡ. Κάθε ἄλλο, κ. Γκόττα, δὲν μ^ο ἐνοήσατε· ἔγῳ διατρέχω κίνδυνον.

ΓΚ. Ποῖον; Φοβεῖσθε μῆπως ὁ σύζυγός μου σᾶς συλλάβῃ εἰς στιγμὴν ἔρωτικῆς ἔξομοιογήσεως; Δὲν πιστεύω, ἀφοῦ μαλιστα, τώρα, μοῦ ἔκαματε τὴν ἔκμινστήρευσίν σας, διὰ μέσον μαλιστα τοῦ σύζυγου μού, Φοβεῖσθε μῆπως ἔρωτενθῆτε περισσότερον ἀφ' δ, τι εἰσθε; Κι' αὐτὸ διδύνατον, ἀφοῦ δ' ἔρωτα δυναμῶνει νότερο ἀπὸ θρίαμβον ἢ ἀποτυχίαν ἄλλ' ἀφοῦ δὲν εἶχατε τὸ θάρρος νὰ ἐλπίσετε θρίαμβον, δὲν ἔχετε ἀνάγκην καὶ νὰ φροντίζετε πᾶς θ' ἀποφύγετε τὴν ἀποτυχίαν ὅμοιαίτε καράβι, ποῦ ἐκόψισε δὲν ἡμπορεῖτε οὔτ' ἔμπρος νὰ πλεύσετε οὔτε πίσω οὔτε δύος καὶ νὰ παρασυρθῆτε ἀπὸ θύελλαν!

ΦΡ. (κάθηται κοντά της μετὰ σκέψιν). Μ' ὅλη σας τὴν σκληρότητα, κ. Γκόττα, ἔχετε κάτι, σημερα, στὴν κουβέντα σας, ποῦ—μὴ σᾶς φανῇ παράξενο!—τὸ προτιμῶ ἀπὸ τὴν σύνηθισμένες σας περιποίησις!...

ΓΚ. Καλὸς οἰωνός! Τὰ δυνατὰ φάρμακα ξαναγεννοῦν τὸν ἄφρωστο!

ΦΡ. Ναί· νοιώθω κ' ἔγῳ αὐτὴν τὴν ἀναγέννησιν· αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου καλύτερα. Ἐξακολουθήστε, σᾶς παρακαλῶ, ἔξακολουθήστε νὰ μὲ βασανίζετε, νὰ μὲ μαστιγώνετε, νὰ μὲ πληγώνετε, ἀλύπτατα κι' ὅταν, στὸ τέλος, θὰ μέχετε γιατρόφει ἐντελῶς, δὲν θὰ σᾶς ζητῶ πλέον τὴν ὅδειαν νὰ φύγω, ἄλλα νὰ μείνω! Ἄν μ' εἴχατε μετάχειρισθή ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἔτσι, σκληρά, περιαχτικά, πρόστιχα, δὲν θὰ σᾶς εἴχα, βέβαια, ἔρωτενθή...

ΓΚ. (μὲ δικούσιαν νευρικότητα καὶ προφέρουσα γοργότερον τὰς φράσεις της). Καὶ πάλιν ἄδικο όταν εἴχατε... Μά, τί παιδί, ποῦ εἰσθε! Ή εὐγένεια γιὰ τὴν γυναικα είναι τύπος ἡ γλυκύτης ἀποτέλεσμα μορφώσεως... ἡ καλωσύνη... συνηθείας. Γυναίκα, ποῦ φαίνεται ἀπέναντί σας καλή, γλυκεία, εὐγένης, παίζει μάλιστα τὸν ρόλον της ώς γυναικας καλά. Ἀπεναντίας (μὲ νευρικότητα) ἐνδείξεις πιθανῶς ἔρωτος θὰ ἥσαν μία ἔκρηξης μυμοῦ, κάποια παραφορὰ μανίας, ψυχοδιαβητικές χειρονομίες ἢ ἔκφράσεις περιφρονήσεως, ὑπεροψίας, ἀνυπομονησίας, κακεντορεχείας, κακίας καὶ αὐθαδείας ἀκόμη! (Ο Φρειδερίκος, ἐνῷ τὴν ἀκούει μὲ προσοχήν, τὴν πλησιάζει, δίλλογον καὶ ὀλλγον, εἰς μικράν πλέον ἀπόστασιν. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δὲν ἡ Γκόττα, νευρικὴ καὶ θυμωμένη πλέον, σηκώνεται καὶ ἀλλάσσουσα τὸν

προσθέτει). Καὶ τώρα, φύγετε λοιπόν! μὴ μὲ στενοχωρῆτε πλέον!

ΦΡ. (ἔξακολουθεῖ νὰ κάθηται καὶ νὰ τὴν προσέχῃ ἔπειτα σηκώνεται, ἀργά-ἀργά, καὶ προχωρεῖ νὰ σηκώσῃ τὸ καπέλλο καὶ τῆς βαλίτος του).

ΓΚ. Τί κάνετ' ἔκει;

ΦΡ. Σᾶς υπακούω...

ΓΚ. Περιμένετε! Θὰ υπακούσετε ἀργότερα. Επὶ τοῦ παρόντος, προσπαθήστε νὰ μου φανῆτε χρήσιμος, εὐχάριστος, διασκεδαστικός, υποφερτός τούλαχιστον!

ΦΡ. (ἄφησε πάλιν τῆς βαλίτος καὶ τὸ καπέλλο του μετριοφρόνως). Μά, δὲν εἰν^{τονός} εῦκολο!

ΓΚ. (μὲ σκληρὴ ματαυδοξία, ποῦ δὲν ἀπαντούνται εἰς τὰ λόγια της). Εύκολωτα! (Κάθηται κοντά στὸ πάγο προστακιώς). Καθῆστ' ἔκει... μακρά μου, πολὺ μακρά! (Ο Φρειδερίκος τοποθετεῖται εἰς τὸ ἀπώτερον σημεῖον τοῦ δωματίου. Μακρὰ σιγή).

ΓΚ. Μὰ δὲν λέτε λοιπόν τίποτε; Δὲν μιλάτε; δὲν γελάτε; δὲν κλαίτε; δὲν παίζετε;

ΦΡ. (ἀμέσως) θέλετε νὰ παίξω;

ΓΚ. Ναί· νὰ παίξετε! (Ο Φρειδερίκος μέρει ἀκίνητος).

ΓΚ. Ἐμπρός λοιπόν δὲν ἀκούσατε; εἴτα νὰ παίξετε!

ΦΡ. Δὲν μου είναι δυνατόν. Γιὰ νὰ παίξω, πρέπει νὰ έλθω κοντά σας!

ΓΚ. Θέε μου, τί διατυπώσεις!

ΦΡ. (τρέχει, βιαστικά, νὰ καθίσῃ κοντά στὸ πάντο). Πάσι καλά! Είμεθα σύμφωνοι!

ΓΚ. Νὰ παίξετε τὸ συνηθισμένο ντονέτο ἀπὸ τὸν «Φάσουστ» ἢ μᾶλλον δχι, νὰ παίξετε δ, τι θέλετε... μά ἀσχημα, πολὺ ἀσχημα δὲν θέλω νὰ συγκινηθῶ ἀπὸ τὴν μουσική σας!

ΦΡ. Θὰ παίξω τὴν σερενάτα τοῦ Σοῦμπερτ (ἀρχίζει, ἀλλὰ παράποτα ἐντελῶς).

ΓΚ. (παρεμβαίνοντα). Μά δχι δχι τόσον ἀσχημα!

ΦΡ. (κρατῶν τὸ χέρι τῆς Γκόττας ἐπάνω στὰ πλήκτρα). Τὸ χέρι σας μοῦ τὰ χαλάει καὶ πρέπει νὰ τὸ τιμωρήσω, ἔγῳ τὸ χεφάρι αὐτό, τὸ ωραιότατο χεράνι! (τὸ πάργει καὶ τὸ γεμίζει φυλλά).

ΓΚ. (σηκώνεται καὶ μὲ προσποιημένην ἀγανάκτησιν). Κύριε Φρειδερίκο!

ΦΡ. (ταπεινός καὶ συγχυσμένος μ^ο αὐτὸς σηκώνεται). Κυρία Γκόττα!

ΓΚ. Ἐλησμονήσατε τὰ καθήκοντά σας.

ΦΡ. Ἀλήσθεια!

ΓΚ. Εἴκαματε κατάχοησιν φιλοξενίας!

ΦΡ. Ναί!

ΓΚ. Ἐποδούσατε τὴν φιλίαν!

ΦΡ. Να!

Η καρδιά Κατίνα Κωνσταντίνη απέκτησε ποδό τινος ταῦτα ἀγοράκια μαζί. Μετά τὴν τόση πλούσιαν εἰσφοράν της εἰς τὸν κόσμον, είναι ὑγιής, φυγεστάτη, καὶ επομέος νὰ θηλάσῃ διλην ἀντὶ την ἀπόδοξον οἰκογένειαν.

ΓΚ. Είσθε τέρας!

ΦΡ. Ναί!

ΓΚ. Μετανοεῖτε;

ΦΡ. Ούτε σ' ὄνειρό μου! (Σιγή).

ΓΚ. Φρειδερίκο!

ΦΡ. Γκο-γκο...

ΓΚ. Τί; Γκογκο;

ΦΡ. "Οχι, ηδελα νὰ είπω· Γκόττα!

ΓΚ. (μὲ ἀληθηγή περιέργεια). Ήμπορῶ νὰ μάθω γιατὶ μὲ ἀγαπάτε;

ΦΡ. (μετὰ στιγματική σκέψη). Δὲν τὸ ξενύρω.

ΓΚ. Νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἔγῳ διότι είμαι ἡ γυναικα τοῦ στενωτέρου σας φύλου. Πιστέψτε με· είναι γραφτό: «Ο σύζυγος, ἡ σύζυγος καὶ ὁ ἐπιστήθιος φύλος είναι τὰ τρία πρόσωπα, ποῦ τροφοδοτοῦν, καθημερινῶς, τὴν ιστορία τοῦ ἔρωτος. Ἐνενήντα τοῖς ἑκατό, αὐτὸ συμβαίνει. Καὶ δὲν λέω ἑκατὸ τοῖς ἑκατόν, γιὰ νὰ μὴ σᾶς δυσαρεστήσω. Είνε, βλέπετε, καὶ πάστες ἔξαιρετικές, σὰν καὶ σᾶς, ποῦ είμαι βεβαία πῶς σὲ λιγάνι θὰ διηγηθῆτε στὸν ἄνδρα μου, διτὶ μοῦ ἐφιλήσατε τὸ χέρι.

ΦΡ. Κι' ἀν τὸν τῶλεγα στ' ἀλήθεια;

ΓΚ. Δὲν όταν μοῦκανε τὴν παραμιρή ἔντυπωσις δὲν θὰ πάστενεν. «Ἄς τελεώνωμεν ὅμως: «Ἀν ἐπιμένετε πῶς μὲ ἀγαπάτε ἀκόμη, πρέπει νὰ φύγετε ἀν τὸ διαφεύδετε, μπορεῖτε νὰ μένετε! Ἀποφασίστε καὶ ἀπαντήστε ἀμέσως μετὰ τὴν συνομίλια μας αὐτή, μὲ ἀγαπάτε ἀκόμη!»

ΦΡ. (μὲ ἐνθουσιασμό). Τ' ἀπεφάσισα: δὲν σ' ἀγαπῶ! δὲν σ' ἀγαπῶ!

ΣΚΗΝΗ Σ'

ΙΟΥΔΙΟΣ, ΓΚΟΤΤΑ, ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ

ΙΟΓΔ. (επιστρέφων ἀπὸ τὸν κῆπο προχωρεῖ γελαστός). Τί μακούω; Ενίκησες;

ΓΚ. Κατὰ κράτος, Ἐθεραπεύθη στιγματικῶς καὶ μένει!

ΦΡ. Ναί! ναί! μένω!

ΓΚ. Σου είχα υποσχεθῆ νὰ τοῦ παρευτέρω τὸν πυρετό. Καὶ ἐπέτυχα.

ΙΟΓΔ. (εμπατζών τὸν Φρειδερίκον). Επεσε λοιπὸν δ πυρετός σου; έτεσε;

ΦΡ. Υπὸ τὸ μηδέν!

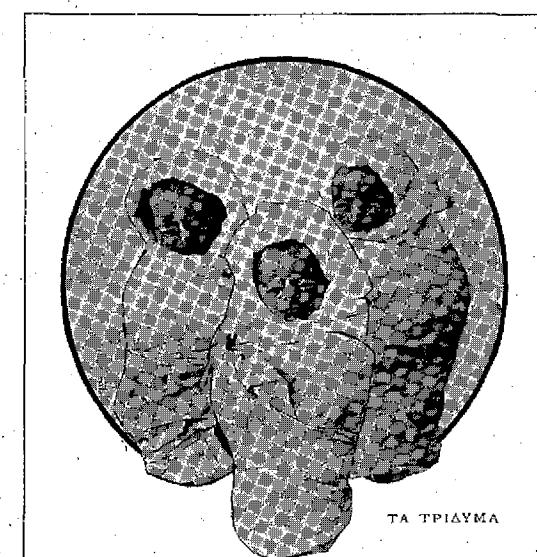
ΙΟΓΔ. (πρὸς τὴν Γκότταν). Μὰ πῶς κατώρθωσες, λοιπόν, διαβολογιατρέ, νὰ τὸν γιατρέψῃς τόσῳ γρήγορα;

ΓΚ. Ε, χρυσό μου, δπου βάλωμε τὸ χέρι μας ἐμεῖς ἡ γυναικες...

ΙΟΓΔ. (πρὸς τὸν Φρ.). Δὲν στάλεγα γάρ; Βλέπετε τί θησαυρός εἰν^{τονός} ἡ γυναικα μου;

ΦΡ. Θαυματουργή!

ΓΚ. Εγώ ξαπάμα τὸ καθήκον μου πηγαίνετε,

ΤΑ ΤΡΙΔΥΜΑ

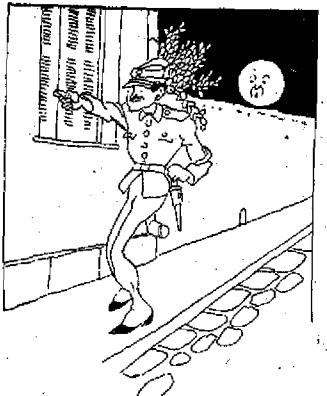
κ. Φρειδερίκο, καὶ σεῖς, τώρα, τῆς βαλίτος εἰς τὸ δωματίο σας...

ΙΟΓΔ. (γελαστός καὶ εὐχαριστημένος, παίρνει αὐτὸς τῆς βαλίτος). Τῆς πηγαίνω ἔγῳ, τῆς πηγαίνω ἔγῳ!

ΦΡ. (ἐπωφελούμενος τῆς ἀπονοίας τοῦ Ἰου-
λίου πρὸς τὴν Γκότταν, μὲ πάθος). Γκόττα μου,
σὲ λατρεύω. (*H. Gk. μ' ἐπιπληκτική χειρογραφία*
τὸν μάλισται διὰ τὴν ἀπεριστεψίαν).

Ιορδ. (επιστόφον, σύντομα, ἀκούει τὴν δῆλωσιν, ἀλλά, χωρὶς νὰ ὑποτινέται τίποτε, φωνάζει γελῶν). "Α! κατεργάμω! Υθελες νὰ μὲ φοβίσης μ' αὐτὸ τὸ «σε λατρεύω», μὰ δὲν τὸ κατώρθω-

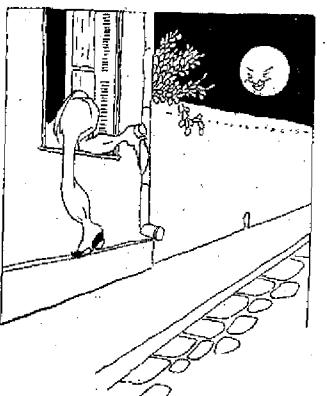
ΠΑΤΙΝΑΔΑ

- Περοῦ ἀπὸ τὸ παραβήσιον, εἰς τὴν γωνία τοῦ δρόμου καὶ μέρων μόνος καὶ κυττώ τὸ παραβήσιον τὸ κλειστό καὶ σκάπω ἀπὸ τὸ κακό μου.

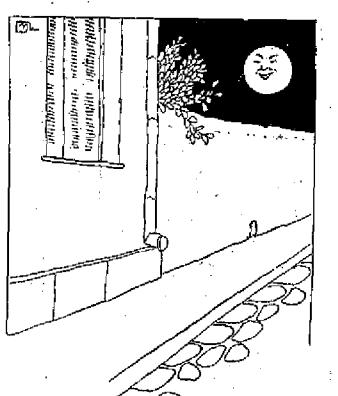

— Περοῦς καὶ ἔχεις γὰρ σύντροφο
τὸν πιὸ κονφό μου πέθε
καὶ στέκω καὶ σὲ καρτερῶ
τὰ δευτερόβλεπτα μετρῶ
καὶ δίτλα μου σὲ γοιώθω.

—³ Aréba.

- Στάσουν καὶ ἔρχομαι . . .
 - Νὰ μὴ σὲ ἴδουν μουάχα.
 - Μή ἔχουν ἀνθύκην τὰ τὸ πῶ;
 - “Οἶδι τὸ ἔξερον, σάγατω,
τι καὶ ἀν μὲ δοῦνε τάχι;

"Ολα σωπαίνουν μυστικά
δοφάλισεν ή γρῦπαια
καὶ τὸ φεγγάρι ἀπὸ ψηλὰ
τοὺς βλέπει καὶ χαμογελά
γλωσσιδὸν τὴν ἔπειτα . . .

ΠΑΡΑΦΡΩΝ

σες! (Πρός στιγμὴν δὲ Φρειδερίκος καὶ ἡ Γιώττα δυσκολεύονται νὰ συνκρατηθῶνται παραπομονῆ μὲν ἀμηχανία τὸν Ἰούλιον. Ἐπειτα, δὲ Φρειδερίκος δυνούμεται ὅτι γελᾶ διὰ τὸ ἀστεῖον. Γελᾶ καὶ ἡ Γιώττα γελᾶ καὶ δὲ Ἰούλιος περισσότερον ἀπὸ δλον. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καλύπτουν τὰ πάντα παρατέταμένα καὶ θούγκωδη γέλια).

AYAAIA

Μετάφρασις Ρ. Σ. ΠΑΡΙΣΗ

ΔΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΟΓΟΙ

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΑ

Δέν θα ἡμποροῦσε κανεὶς νά ἔχῃ σοφαράς ἀντιρρήσεις, διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν δύοιν ἀπενεμῆθησαν τὰ πρώτα νεοθεοπισθέντα μεταλλία τῶν Γραιμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν. Τὸ Κράτος, ἀποφασίσαν ν' ἀπονεμήγε τιμητικάς διακούσεις πρὸς τοὺς ἀντιρροστεύοντας τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, ἐστραφῆ, φυσικά, πρὸς τὰ πρόσωπα, τῶν δύοιν αἱ σχετικαὶ ἐπιτροποίαι — διὸ ὑπῆρχοιαν πρέπει νά δονομασθοῦν — ἐπῆρξαν μακροχρονικαὶ τεραῖς καὶ γενικῶδερον ἀνεγνωρισθέντα. Δεδομένου δέ, ὅτι καμία ἀπό καταβολῆς τοῦ Βασιλείου ἔξαιρετικὴ ἀναγνώρισις, ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, δὲν ἔγινε πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἐργάτας τοῦ τόπου καὶ δεδομένου, δὲν ἄλι παρελθοῦσα γενεά τῶν λογοτεχνῶν καὶ παλαιτεχνῶν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν γῆν αὐτῆν χωρὶς καρμίλιον ὀφειλομένητη ἐπίσημον τιμῆν, ἐπεβάλλετο οἱ ἀντιρροστεύοντες ἀκόμη μεταξύ μας τὰς γενεὰς αυτὰς καὶ τὸ πνεῦμά των νά τύχουν τῆς ἀναγνωρίσεως, τῆς δύοις δὲν ἔτυχον οἱ προαπελθόντες ἄξιοι σύγχρονοι τοιχοί. Καὶ τὸ Κράτος, μὲ τὴν συνάσθισην αὐτῆν, ἐπονηματοικήθη, ὡς γνωστόν, νά ὑπερβῇ, διὰ πρώτη φοράν, τὸ δρια τῶν ἀριθμῶν, τῶν ὁρίζομένων ἀπὸ τὸν σχετικὸν Νόμον, καὶ νά ἀπονεμῆ τὸς σχετικάς διακούσεις εἰς μεγαλυτέρων κλίμακα, διὰ νά τιμήσῃ, ἀκριβῶς καὶ τὸ πρόσωπον τῶν ὀλίγων ἐπιζήσιντων, τὴν γενεάν των καὶ τὸ ἔργον τῆς.

Καὶ δέν ἡμικορδοῦσας νὰ κάμη διαφορετικὰ τὸ Κράτος. Οἱ ιδιώτης εἶναι δύνατόν νὰ σκέπτεται διαφορετικά, νὰ ἐκπιμῆ διαφορετικά καὶ νὰ ἔχῃ τὰς ἀτομικὰς του πρωτηγίεις, βασιζόμενας εἰς προσωπικὰς ἀντιλήψεις ἢ καὶ εἰς γενικάτερον κριτήριον. Οἱ ιδιώτης δικαιοῦται νὰ είναι σύγχρονος, ν' ἀκολουθῇ τὸ πνεύμα τῆς ἐποχῆς του, νὰ καταργῇ καθιερωμένας οξείας καὶ νὰ υποκαθιστᾷ εἰς αὐτάς ἄλλας, μὴ ἀνεγνωφισμένας ἀκόμη γενικῶς. Οἱ ιδιώτης, εἴτε ὡς κριτικός, εἴτε καὶ ὡς ἀπλούς φιλοτεχνητός, ἔχει τὴν ἀπόλυτον εἰδινεργίαν τῆς προσωπικῆς του γνώμης, καὶ τῆς πλέον ἀντιφατικῆς ἀκόμη πρὸς τὴν γενικήν τοιαύτην, καὶ δύναται καὶ ἔχει ἀκόμη καθῆκον νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ, μὲ τὰ μέσα που διαθέτει, χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς κανένα λόγον διά τὴν ιδιοσυγκρασίαν του τὴν κριτικήν, εἴτε τὴν ιδιοσυγκρασίαν του τὴν αἰσθητικήν. Άλλα τοῦ Κράτους ἡ θέσις εἶναι διαφορετική. Τοῦ Κράτους κάθε ἐνέργεια πρέπει γὰρ βασίζεται εἰς ἔνα θεμέλιον, τὸ διοίσιον νὰ ὑπόκειται δύον τὸ δύνατόν διλγύστερον εἰς τὸν κλονισμόν τῶν μεταβαλλομένων γνωμάτων ή τὸν ἐναλλασσόμενων ἀντιλήψεων. Διότι τὸ Κράτος δέν δύναται νὰ ἔχει δέητη τὸ κόρος τῆς γνώμης του εἰς τοὺς κινδύνους ἐνδιάμεσοιν ἀμφιβολῶν τῆς σήμερον ή τῶν ἀρνήσεων τῆς αὔριον, καινοτομοῦν ἢ νεωτερίζονταί προτέρεον εἰς τὰς τελικήμενας του. Καὶ ἐρχόμενον νὰ ἔπιβροβεσθεῖ σύμμερον, ἀπὸ ίδιαν πρωτοβουλίαν καὶ ὑπὸ ίδιαν ἐντελῶς ἀνεύθυνην, ἔνα ὄριθμὸν πνευματικῶν ἔργων, δέν ἔχει καμίαν οινοχρέων νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῆς σχετικῆς ἢ τῆς ἀπολύτου ἀξίας των. Εἴχει ἀπλῶς νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τὴν ἔκτερα φρασμάνην γνώμην, εἰς τὴν καθιερωμένην φρήματαν καὶ εἰς τὸ γεγονός μαζίς ὑποθεσίας προσφερθεῖσης εἰς τὴν πνευματικήν του ζωήν. Ἐπομένως κατά

τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν δροίαν τὸ Κράτος καλεῖται νά
ἔξασκησι παρόμοια καθήκοντα, τὸ κριτήριον του δὲν
ήμπορει, νὰ είναι τὸ κριτήριον του ἰδιώτοι. Κατ' ἀνάγ-
κην θὰ είναι διαφορετικόν. Υποδέεσθαι ἴσως, ποιε-
ντεσθερον ἴσως, διποιδοφυκάτερον ἴσως, ἔξαπαντος
ὅμως διαφορετικὸν εἰς τὰς βάσεις ἀπὸ τὸ κριτήριον
του ἰδιώτου.

Διότι τὸ Κράτος, εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς, δὲν κρίνει κωδικευτικῶς, δὲν λεπτολογεῖ, δὲν κοσκινίζει μὲ τὴν λεπτήν ποιστάραν, δὲν ἀδολουθεῖ τὸν συμβόλον, δὲν προσποιεῖ νὰ μαντεύει καὶ διατὰν ἀκόμη ἔχει τὰ δῶρα τῆς μαντείας δέν ἀνασύρει μαργαρίτας ἀπὸ τοὺς βιθύνους, δὲν καθιερώνει πρῶτον αὐτὸν ἀξίας, οὔτε λατσάρει ἀνθρώπους, οὔτε προεξοφλεῖ, οὔτε δημιουργεῖ ἐπαναστάσεις. Τὸ Κράτος εἶναι, κατ’ ἀνάγκην, συντηρητικόν. Τὸ Κράτος ἔχεται νὰ καθιερώσῃ τὴν συναγωνιστικήν, τὴν δοτίαν, καλλὶ ή πακάι, δίκαια ή ἀδίκα, ἔκπτωσην ἀλλοι πρὸς αὐτοῦ. Τὸ Κράτος ἐσύνθισε νὰ βλέπῃ ἐμπερός του μόνον ὑπηρεσίας ἀνταγωνισμένως, ὑπηρεσίας μιαράς καὶ ὑπηρεσίας συνεχεῖς. Δὲν τὰς λεπτολογεῖ, οὔτε τὰς ἔξουνχιζει. Τὸ Κράτος δὲν εἶναι ἐπομένως ὁ κριτικός, οὔτε ἔχει νὰ δώσῃ βαθύτερον λόγον διὰ τὴν ἔκτιμησίν του: Ἡ ἔκτιμησίς του εἶναι η ἔκτιμησης τῆς μητέρας, διὰ τὴν δοτίαν δῆλα τὰ τέκνα της δικαιοῦνταν εἰς τὴν ίδιαν στοιχογήν. Καὶ διατὰν ἔλθη ἡ στιγμὴ νὰ μοιράσῃ τὰ ἥθικά ή τὰ ὑλικά του δῶρα, τὰ ἀπονέμει μὲ ἔνα πνεῦμα ἄσφελονδες δικαιοιστύης, ποῦ ἀν δὲν εἶναι ή δικαιοιστύν τοῦ εὐαίσθητον ζυγοῦ, ποῦ ζυγίζει τὰ ἔκατοντά ή τὰ χιλιοστά τοῦ γραμμαρίου, εἶναι δημοσία δικαιοιστύν κατὰ βάθος συμπαθητική καὶ δωραία, κατί τι, ποῦ ἔξειλεσσει καὶ αὐτὴν τὴν ἀδικίαν.

"Αν υπάρχουν, αυτήν τὴν στιγμήν, διαφορετικαὶ γνῶμαι καὶ διαφορετικαὶ ἐκπιμῆσεις, δύσον ἀφορᾷ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Κράτους εἰς τὸ ζῆτημα τῆς ὀπονομῆς τῶν μεταλλίων, αὐτὸς εἶναι πολὺ φυσικόν. Καθένας μας ἔχει τὰς προτίμους του καὶ τοὺς ἔδρατος του. Εἴδην διαδένας μας δύομας ἥρχετο εἰς τὴν θέσην τοῦ Κράτους, θὰ ἔκαμψε, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ. δι, τι ἔκαιμεν ἀκριβῖσσες ἡ περίστοι έκεινο. Διότι καὶ ἀν υπάρχουν σήμερον μεταξύ μας νέοι, ἐνώπιον τοῦ ἔργου τῶν ὅποιων καὶ τῶν ἐλτίδων τὰς ὁποίας δίδονται οἱ ἰδιοὶ διὰ τὸ μέλλον νὰ ὀχριᾶται τὸ ἔργον τῶν παλαιῶν, δι κρατῶν ἔνα στέφανον διὰ τοῦ στεφανώση μίλαν κεφαλήν, θά αἰσθανθῇ τὸ χέρι του νὰ κινηταὶ αὐτομάτως περισσότερον πρόση τὴν κεφαλήν, τὴν ὁποίαν ἐσκέπασαν τὰ χιονια τοῦ οὐληροῦ χειμῶνος καὶ τὴν ὅποιαν παραμονεύει δι Θάνατος, παρὰ πρός τὴν κεφαλήν, διὰ τὴν ὁποίαν ξηλεύτων στεφάνι εἶναι ἀκόμη οἱ βρόστηροι τῆς νεότητος καὶ οἱ ωτοτονεόλητοι τῶν γονιῶν ἐπιλίθυοι τῆς ζωῆς.

Τό μετόπλια λοιπὸν τὸν Κράτους καλά ἐκφεμάσθησαν ἔκει, ὅπου ἐκφεμάσθησαν. Τὸ Κράτος, μὲ τὴν ἀπονομὴν των, δὲν γράφει Ἰστορίαν τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν, οὔτε χρόνους δρόμους κατεινῆσεν διὰ τὴν Τέχνην, οὔτε ἀνακηρύξει διδασκαλίους διὰ τοὺς ἐπιγνωμόνευς. Απονέμε τιμάς διεριμένας πρᾶξς τὸ ἔργον τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς ὅποιους ή ζωὴν δὲν ὑπῆρχε μέσον ἐγκοσμίων εὐτυχιῶν, καὶ ἀνὴρ ἀπονομῇ τῶν τιμῶν αὐτῶν ἔχῃ κάποιαν γενικοτέραν σημασίαν ἀπόκινη, ὅπως καὶ οὐναμφιβόλως ἔχει, τοῦτο εἶναι ἀρχετύποι, διὰ να χειροδρομήσῃ κανείς, χωρὶς ἀποτελεῖς μεμψιοίριας καὶ χωρὶς σοφάς, ἀλλ᾽ ἀναρρόστους ἐπιφύλαξσεις, διὰ τα πρόσωπα καὶ γύρῳ ἀπὸ τὰ πρόσωπα.

Κατά την τελευταίον συναυλίαν του Ὁδείου, δικαιούσης της προστασίας του καθηγητή του, Χωναφαρδής, ἐξετέλεσε μὲν θωμαστὴν τέχνην τὸ γνωστὸν κοντέριτο τοῦ Wiennawsky, μὲ συνοδεῖσαν διάχρηστας. Σωραὶ χειροκροτήματα ἐκάλυψαν τὸ τέλος τῆς συναυλίας, εἰς ἣν πρόσθιος παρίστατο

Γ. ΧΩΡΑΦΑΣ

δος Βασιλευς. Εις τὸν κ. Χωραφάν προσέφερον οἱ μα-
θηταὶ τοῦ καλλιτεχνικὸν ἀνάγλυφον, τὸ δὲ Ἐλληνικὸν
κουΐντετο, τοῦ ὅποιου εἶναι μέλος, ὥραιότατον στέφα-
νον δύψην.

Αν οι κύριοι συνδρομηταί τῶν «Παναθηναίων» ἔχουν τὴν διάδεσιν νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ, τοὺς πρακτικοὺς μὲν τὴν ἀποστέλλουν τὴν συνδρομήν των. Εἰς τὴν ἑπτατείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐσνήθησαν τὸν περιοδικὸν τύπον οἱ ἐν τῷ ἑξωτερικῷ πρὸ πάντων «Ἐλλήνες, δὲν ἔχουν σκοπὸν νὰ ὑποκύψουν τὰ «Παναθηναῖα». Πρὶν ὅμως θελήσουν νὰ χαράξουν νέας ὁρίας, ταῦθι συάσσουν φυσικά σωρείαν συνδρομῆτων εἰς τὸν βωμὸν τῆς διξιοπεπειάς των, ἀποφασίζουν νὰ ὑποβάλλουν πρώτην, τελευταίαν καὶ θερμήν πλεύσεων. Καὶ τότε, Στράτη Γεωργίου, Στράτη Μαργαρίτη, Ν. Πλατείη, Γ. Σπλανιτσούλην, Θ. Κονιάταρον, Περισσᾶ, Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν, σᾶς εὐχαριστοῦμεν.—Κέρδος Αδελφούς Μαργαρίτη, Λ. Φιλόποιον, Δ. Βυγίνην, Ε. Γαννούλην, Ἀρ. Κονιστήρα, Ἐνιανθά, —Αδελφῶν Χ. Χοροπεφά, Σεβ. Μητροπόλιτης Μυτιλήνης Βασιλείου, Γρηγορίου Ρονούλην, Ἀγγ. Κονιάτην, Κ. Μεταράρη, Ι. Σαρκωτήρη, Κ. Χελιδόνη, Π. Ημασκενόπολην, Ἀρ. Παπατελῆν, Ε. Α. Δουκάνη, Σ. Σέμιουν, Ν. Χ. Γεωργιάδην, Αῆμαρον Μετιλήνην, Μυτιλήνην. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν, σᾶς εὐχαριστοῦμεν.—Ἐλλ. Λέσχη, Βαρώ-

παράκλησιν ὅπως οἱ κύριοι συνδρομήται ἐμβάσουν τὸ πολεοσσαν ποσὸν τῶν δραχμῶν Ἑπὶ ἡ φράγκων 20.
Πρέπει νὰ ἐννοῦνθῇ τοῦ μάρκα καλλιτεχνικῆ καὶ φιλολογικῆ ἔκδοσις δὲ εἰναὶ Τρίπολεσ τῆς Ἀγγλίας, ὥστε νὰ ὑποφέρῃ εὐθύνμως τόσας καθυστεροῖσεις.

Ο Πολὺς «Νουμᾶς» ἔξαγωγώνεται εἰς τὸ τελευταῖόν του φύλλον κατά τὸν «Παναθηναϊκόν» καὶ τοῦ «χ. Βλάχου γυιοῦ», διότι διεκόπη ἡ ἐπί^τ ἀνταλλαγὴ τοῦ «Νουμᾶ» ἀπόστολὴ τῶν «Παναθηναίων», καὶ μὲ πολλήν ἀφέλειαν ἀποδίδει τὴν διακοτῆν εἰς εὐθύμυμος χρίσεις τοῦ «Νουμᾶ» περὶ τοῦ χ. Ἀγγέλου Βλάχου. Βεβαιοῦμεν ἐν τούτοις τὸν χ. Ταγκάπουλον ὅτι ἡ αἵτινα δὲν εἶναι αὐτή. «Ἄν δὲν στέλλωμεν τὰ «Παναθηναϊκά» καὶ δὲν θέλλωμεν νὰ λαμβάνωμεν τὸν «Νουμᾶν», αὐτὸς συμβιαῖμεν διότι ὁ τελευταῖος ηρχιεῖς νὰ ἐκδιδέται ἐσχάτως εἰς παχύτερον χαρτί, τὸ δόποιον μᾶς εἶναι ἀχρηστόν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κυρίαν μὲ τὰς καμελίας, **Ένταθα.** Ἐλάβο-
μεν τὸν στίχον σας, καὶ εὐγνωμονοῦμεν. **Ύμᾶς**
καὶ τὸν **Τυφιστόν**, δὲ δοῖος τὸν ἐποφύλαξε
κατὰ τὸ ταχυδρομικὸν ταξιδίον τῶν. Παρακαλοῦ-
μεν ἔν τοις νὰ μᾶς γράψετε τι θέλετε νὰ
τοὺς καμιούσεν, διότι δὲν πιστεύουμε νὰ θέλετε
νὰ δημοσιευθοῦν. — **Κυρίαν** **Κλ.** **Τ.** **Ένταθα.**
Χαριτωμένους τὸ ἀνέκδοτον ποὺ μᾶς γράψετε.
Άλλ' έχει ἔνα κακόν: διτὶ ἐνῷ είναι ἀνέκδοτον
εναντίον . . . ἐκδεδομένον. — **Ποιητήν,** **Πειραιᾶ.**
Ἐχετε τόσον κοντά σας τὴν θάλασσαν, διατί
στέλλετε εἰς ὑμᾶς τοὺς στίχους σας; — **Άσθενῆ**
Κυρίαν **Σερόδ.** **Ἄγγλος** Διακόπτουμεν τὸν ἀνιστο-
λην τοῦ τενχούς μέχρις ὅτου ἀναρρώσετε. Καὶ
διτὸν ἀναρρώσετε, στειλάτε μας πρῶτον τὴν συν-
δομήν σας διὰ νὰ ἐπαναρρίσωμεν. Άντο ἐλλί-
ζουμεν διτὶ θὰ ὑφελήσητε τὴν ψείαν καὶ τῶν **Πα-
ναραδηραίων** καὶ την ἴδιην σας. — **Κυρίαν**
Κυρίοις **Αθηναϊκὴν** **Λέσχην**, **Σπήλιον** **Χαροπῆν**,
Άνδρα, **Αγρελετάπονλον**, **Ασων**, **Αγρωτοπόνολον**,
Δεσύπηρν καὶ **Θεοδοσίον**, **X.** **Διαμαρτόπονλον**, **I.** **Σο-
φιανόπονλον**, **Γ.** **Χαραμῆν**, **Θ.** **Βονέάκηη**, **Τάκηη**
Κουνταλέξηη, **I.** **Κετοκέαν**, **E.** **Μόστραν**, **Δ.** **Συριώτηη**,
M. **Αξελόν**, **A.** **Κονώσηη**, **Δ.** **Αλπτάν**, **I.** **Δαγκα-
σίδηην**, **I.** **Ιατοΐδηην**, **E.** **Χαρίλαον**, **Δ.** **Διλαν**, **M.**
Μαραθέαν, **Σεν** **Μινέρβα**, **Θ.** **Θεοδωρίδηην**, **Κοκόν**
Μάτσαν, **M.** **Κουντούσηη**, **K.** **Ιατροῦ**, **X.** **Σακελ-
λασόπονλον**, **B.** **Γεωγράδηη**, **A.** **Μαυρογιανκόπον-
λον**, **G.** **Ζαχαράτον**, **Στάλιον**, **K.** **Αθανασιά-
δηην**, **Γεώργιον**, **Βασ**, **Κανακή**, **Τέληη**
Παπαγεωργόπονλον, **Ελιάνηη** **Zárovou**, **Αγγ.** **Μι-**

Παπαεμενούλης, Βασιλαίος Σαντού, Αγγελοπόδης,
Δ. Σωτηρίδης, Τέλιον Βαλασούτην, Γ. Βακογιάννην, Π. Οικονόμου, Κ. Τουατιψυλλόπουλος, Δ. Τσόχας,
Κ. Βούζερες, Κυριάν Αλεξ. Μέσχη, Α. Ιωαννίδην. Ενταθή
Συνδρομαί ελλήφθησαν, σας ενχαριστούμεν.—
Κυρίων Κυρίων Σανού. Παπαλευτρόδον, Σπύρο Μητροπολιτός,
Ν. Πιπινέλην, Γ. Σπηλιοτόπουλον, Θ. Κουμάταρον,
Πειραιᾶ. Συνδρομαί ελλήφθησαν, σας εύχαριστούμεν.—
Κυρίων Αδελφούς Μαρτζώνην, Δ. Φινόπουλον,
Δ. Βενιζήνη, Ε. Γιαννανέλην, Άρ. Κουσίδην. Ενταθή.—
Αδελφούς Χ. Χοητούσαν. Σεβ. Μητροπολίτην Μιντζήνης
Βασιλείου, Γεργγόδιορ Ρουσέλην, Άγγ. Κορυζήν, Κ. Μεταμόσηρ,
Ι. Σαρκιώτην, Κ. Χειλάκην, Π. Παρασκευόπουλον,
Άρ. Παπτελήν, Ε. Α. Δουκάνη, Σ. Σέργουσον, Ν. Χ.
Ιεωραχάδην, Δήμου Μιντζήνης, Μιντζήνην. Συνδρομαί
ελλήφθησαν, σας ενχαριστούμεν.—Ελλ. Δέσχηγ, Βαρώ-

πα Κέπρου. Συνδρομὴν ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν. —
Κυρίους, Παν. Χατζέαν καὶ Δημ. Φόδορ, Τρίπολιν Ἀφοι-
κῆς. — Κυριαλλού Αποστολίδην, Λεωνίδην. — Κυριαλ-
λούκην Ἀλεξίου, Πρεμετήτη Ηγειρών. — Ασπονιδᾶς Ζαβού,
Ιθάκην. — Κύριον Γ. Βενιάδην, Χιον. — Κύριον Μάλι. Οι-
κονομίδην, Θεοσαλονίκην. Συνδρομαι ὑμῶν ἐκήρθησαν,
εὐχαριστοῦμεν Υμᾶς Θεομότατα.

Κύριον Μ. Ρουνόπουλον, Πειραιά. Ενχρωστοῦμεν δὲ εὐμενεῖς σας λόγους. — Δεσποινίδα καλλιέργειδα, Φάληρον. Εμεθα πρόσθυμοι νὰ συγεννοτθῶμεν. Θέλετε; . . . "Αν αὐτὸς ὁ δυστυχῆς ἀξιωματικὸς ἔκαμε ἄσσα θάματα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἔξεντελίσῃ τὸν ἐντίπολόν του εἰς τοὺς ὄφθαλμοὺς τῆς ἡρωΐδος σας, οὗ τοῦ ὀφείλει ή Πατρός; Σεῖς νομίζετε, διτὶ τοῦ ὀφείλει πολλὰ καὶ τὸν δονομάζετε ἥρωα, ἡμεῖς νομίζομεν διτὶ πτυχαῖς τοῦ ὀφείλεις τοὺς μισθοὺς του μόνον, τοὺς ὄποιους ὅμως θὰ τοῦ πληρώσῃ βεβαίως. 'Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ιστορία του δὲν είναι τόσον ἔνδοξος διὰ. νὰ γίνη διήγημα, καὶ τὸ διήγημα δὲν είναι διόσον πειστικὸν ἀστε νὰ τὸν καύῃ ἔνδοξον. Μᾶς συγχωρεῖτε; . . . Καὶ ἡμεῖς—*Ἐντυχῆ*, *Ἐνταῦθα*. Μᾶς ἀρέσουν δύο τετράστιχά σας καὶ τὸ ἀναδημοσιεύομεν ἔδω:

Τὰ μάτια σου ἀγαπῶ τὰ λαμπτερὰ
ποὺ γέρω τους σκοπούν τὴν εὐνυχία,
ποὺ ἔχουν κρυμμένη μέσα τους χαρὰ
γαλήνη, ἔφωτα, εὐνυχία.

Τὰ μάτια σου ἀγαπῶ τὰ γαλανά
ποδὶ γύρω τοὺς χρυσές φωνεῖς σκαρποῦνται
μιατ', εἶναι ἔμμορφα, ὁραῖα, φωτεινὰ
καὶ . . . μὲν ἀγαποῦνται.

Από τούς στίχους σας φαίνεται ότι είσθε άληθινά εύτυχης. Είναι ή έποκη κατά την οποίαν άν πρόκειται νόμιμης ποιητής, θα γίνετε. C'est le moment où jamais. Θάρρος λοιπόν, πριν ή γαλανή σάς διώξῃ. — **Κύριον Κ. Α.** Οικείως. Δεν δημοσιεύουμε πατέρων μάρκην αλλοτικήδιας, έρωτικήν ποιητικήν άλληλογραφίαν εμμετερον και πεζήν, καὶ δι, η ίμπορει διος δήποτε νά σάς κάμη νά πιστεύετε ότι βοηθούμεν τά καταπτυκά σχεδία σας. "Άν είσθε έρωτικέμνος κάμετε χρήση, άντι νά κάμνετε άλογοτικήδως. Αύτό έκαναμεν δύοι εις την ήλικιαν σας. — **Ποιητήν**, Έγτανθα. Λάβετε μερός εἰς τὸν Διαγνωσιμόν σας. — **Αθλητήν**, Έγτανθα. Υποδέτομεν ότι αἱ δημοσιεύσειαι ἔγγησιεις διὰ τὸν Διαγνωσιμὸν φύάνονν. "Άν δικ ζητήσατέ μας πλήρωφορίας. — **Κονς Α.** Μιχαλάκοποντού, Υπογράφων Έθν. Οίκονομος, Άνδρος Μανωλόπετρου, Αντιπεδόπολην, Π. Σαρδούλη, Αήμαρτον Παπούλια, Μεζ. Καλλιφρονᾶ, Ξενοδοχεῖον « Αθηνῶν », Ηλ. Κωνσταντινίδην, Κ. Στρούμπον, Άλ. Πυρροήν, Κριταν Γ. Καλλιμά, Δεων. Θεοχάρην, Άλεξ. Κορυζῆ, Αποτ. Ζούζουλα, Λίδα Ίουλιαν Παπαϊσθού, Κυριαν Σοφ. Στάζην, π. Πλακόπουλον, Άλ. Κονσαμανόν, Α. Βονιάκην, Ειρήνην Μιχαλινόν, Κ. Λαμαντόπουλον, Α. Λεονάρδον, Α. Λαμπρόπουλον, Ι. Περούκην, Β. Μανούσην, Δούλα Οίκονομιδον, G. E. Steckert & Cie, Άλ. Ιωαννίδην, Στ. Παλιγύρη, Στ. Πατούνον, Ν. Εὐστασίον, Α. Κορεβίναν, Γ. Ρεφέποντον, Χαρ. Αθανασόπουλον, Χρ. Καλαντίδη, Ραφαήλ Ραφαήλ, Σ. Μπεζούστην, Γ. Χιλιαδάνην, Σαρρήν καὶ Κοντούνιμάδην, Γεδρού, Λεβαντήν, Στέφ. Κατογύμνην, Γιώργ. Τσενούπολον, Ιωάν. Αγδονόπολον, Μ. Λαοκαράδην, Έγτανθα. — Ιωάννης Ρεττάγκον, Γεώργ. Σακκαλήν, (άξιωμ. Nav.), Μιχ. Ρουπόπολον, Κ. Διγιών, « Πιεράκιδες Σύνθεσιον », Τζών Μάκ Λούβαλ, Εμπορ. Λέσχην « Εομῆς », Πειραιᾶ. — « Προσδετικόν Ουάλον », Αεροσόρ. — Πατ. Λαμπάτον, Κόρων. — Ν. Αξέλον, Παρούσιον. — Δημ. Οίκονομον, Κ. Σταντάριον, Βασ. Παπούτσιον, Μυριόνταν — Λεων. Κιτσών.

AN ALLOTE

Αγάπησα καὶ γίνηται σαν ἀλλοτε παιδί,
καὶ ἔνοιωσα πάλι τῆς καρδιᾶς τὴν ποστήν ἀναγριχῆλα
καὶ στῆς ζωῆς μου τάχαδό καὶ τὸ ἔσοδό πλαδί^τ
λουλούδια εἶδα γ' ἀνθίσαντε νέοντας καὶ ἔνοιωσα πάλι φύλλα.

Εὐλογημένο γέλασμα! — γνωσαμε μαζί σ' ώρες τρελλές ποι ἐπέρασαν μὲ δυστα καὶ πόθο σιν γειτά ποι κανένας μας δὲν νοιώθει. Ήμα τα ζῆι και τώρα όπου φύγακε, δύο φορες τα νοιώθει ...

Π. ΑΤΥΧΟΣ

FATRON

ΕΛΑΤΩΝ Η Περιγέπτισσα τῆς Σασσών· Θερα-Κομη, εἰς ποάζεις τοῦς ὑπόλιμητρακούλον καὶ Λάσωναρη. Μουχῆ Σπύρον Σαμάρα.

Οι δύο ἐκλεκτοί τοις Ἑλληνικοῦ
άπαρου και ὁ εὐρωπαῖκής φύμης
υσουσιγός μας εις Σπ. Σαμάρας εφε-
νείς τὴν σκηνὴν τοῦ Δημοτικοῦ
άπαρου, μίαν χειμεροῦντο ἑστέρων,
πατὰ τὴν ὅποιαν ἡ αἰδούσα τοῦ πα-
νιοῦ αὐτῷ ἔρειν είχε μεταβληθῆ^ν
τὸ ἀνθοκήπιον ὀλόκληρον, τὰ προ-
τα τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄλλων των
ν. Τεχνοράτας εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν
ομεν 'δι' αὐτὸ δύσκολον είναι τὴν
τομένην μιᾶς πορτῆς νὰ παρουσια-
σθείεικος τοῦ δοπίον ἡ κρίσις είναι
ερεότερα ἀπὸ τῶν ἄλλων τὴν γνώμην
ἔραιον είναι ὅτι ἡ «Πριγκήπισσα
ασσούν» κατεχειροχοριθή ἀπὸ τὸ
συνέκλεκτον της ἀκροατισμού, και
τὸ σύνθιτα τῶν γειτονοσυνάρτων

Παίρνετε 300 δρ. γάλα, κτυπάτε τούς κροκούς 5 ανύδιν, προσθέτετε μίαν φουκταν ὀμηρύδαλον, στήπτετε δίλιγνη ψιλήν ξέκασμα και σαβίσσετε.

ξδιδε, έπιμενων μὲ πολλήν ἀγάπην, αὐτὸς πρῶτος δὲ Βασιλεὺς. Κατόπιν τῆς τόσου ἐμφανοῦς εὐνόης βασιλικῆς κρίσεως χωρεῖ δευτέρα; Ἰσως δχι. Ἀς ἐπιτραπῇ ἐν τούτοις εἰς τὸν κριτικὸν τῶν «Παναθηναίων» νὰ προσθέσῃ ταπεινὸς τὴν ἴδικὴν του ὑπὸ τύπου ἀνοήτου πιθανᾶς συμβουλῆς; Εἰς ἔνα κοινόν, προηγμένον αἰσθητικῶς καὶ καλλιτεγνικῶς ἐλάχιστα, ἡ σοφία τῆς Τέχνης εἶναι ἀπρόσιτος δὲ καλὸς μουσουργὸς οὐ μάγωνισθῆν εἰς μάτην νὰ ἐνορχηστρῷ μὲ τέχνην τὴν σύνθεσιν του διὰ νὰ προξενήσῃ κατάπληξιν θά δύση ἀνίαν μόνον καὶ δὲ καλὸς συνθέτης εἰς μάτην θά προσπαθήσῃ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀρέλειαν μιᾶς ὀρχήστρας ἡ δοπία παρακολουθεῖ μὲ ιερέως εὖσυνειδήσιαν τὸ ἄσμα τῆς σκηνῆς: θὰ φέρῃ κόπον. Υπολείτεται λοιπὸν μόνον μέσον, διὰ νὰ σαργηνευθῇ τὸ πρωτόγονον αὐτὸς κοινόν, κάποια γενναία ἀνθησίς μελφόδιας καὶ αἰσθήματος, ἡ δοπία φέρει ἀμέσως τὴν σκέψιν εἰς τὴν καρδίαν, καὶ δημιουργεῖ μάνα μελαγχολικὴν ἡ εὐθυμοῦ ἡ ριμαντικὴν διάθεσιν τοῦ ἀκροστοῦ. Τὴν ἀνήσκοντα αὐτὴν, ἀν ὑπῆρξε, τὴν ἐπνίξεν ἡ σοφία τοῦ συνθέτου τῆς «Πριγκηπίσσης τῆς Σασσών». Δι' αὐτὸς δυοκόλως ἀντελήθη τὸ πολὺ κοινόν τὰ ὑδλητρά τῆς καὶ δὲ αὐτό, πρωτόγονον καὶ ἡμεῖς, ἀρχούμενον εἰς ἀπλῆν πίστιν πρός τὰ πολλὰ καὶ σημαίνοντα κερδοχροτήματα μὴ ἔρευνῶντες ἀν ἔχειροχροτήσαμεν καὶ ἡμεῖς συμφώνως πρὸς τὴν συνείδησιν μας ἡ πρὸς τὴν συνείδησιν τῶν ἄλλων.

*

NEAI EKDOSEI

Δημ. Π. Γολέμη. «Πένθη». Ο κ. Γολέμης είχε τὴν καλωσόνητην τώρα μόλις νὰ μᾶς ἀποστέλῃ ποιητικὴν του συλλογὴν ἐκδοθείσαν εἰς τὰ 1913. Η ἀποστολὴ εἶναι τόσον ἀτυχῶς παράκαιρος, ὅστε λιπούμενα διότι δὲν ἡμιτορούμενον ὑπὸ ματωπάσιμων ἔδω μερικὰ ἀπὸ τὰ τόσα καλλι ποιήματά του. Ἐνθυμούμενα δὲλλως τε δὲτι περὶ τῆς συλλογῆς αὐτῆς ἔγινεν εὐμενῆς λόγος εἰς τὸν ἀθηναϊκὸν τύπον κατὰ τὴν ἐκδοσίν της.

Λεωνίδα Ραζέλου. «Θρῦλοι». Ο κ. Ραζέλος εἶναι ἐπικὸς ποιητής μὲ πολὺ τάλαντον. Ἐρμηνευτῆς τῶν παλαιῶν ἐλληνικῶν παραδόσεων, τῶν ὁραιῶν θρύλων ποὺ ἐκληρονομήσεν ἡ μία γενεὰ ἀπὸ τὴν ἄλλην, κατορθῶντες τὸν παρουσιαζῆ ποιητικωτέρους ἀκόμη μὲ τὰ ρυθμικώτατα μετρά του. Οἱ «Θρῦλοι» του ἀπαριζονται ἀπὸ δύο μεγάλα ἔπη, τὰ δοπία λυπούμενα δὲτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιοψωμεν, διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν ἀναγνώστην τῶν «Παναθηναίων».

«Η Ἀγωγὴ τοῦ Πολίτου». Ο Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας κ. Μιχαήλ Δ. Βολονάκης ἐξέδωκεν εἰς τόμον, ἐκτάκτως φιλόκαλον, βιβλίον πραγματικῶς πολύτιμον διὰ τὸν νέον «Ελληνα. «Ἀγωγὴ τοῦ Πολίτου» εἶναι ἡ ἐκλαϊκευτὶς τῆς ἀπαρατήτου δι᾽ ἔκπιστον πολιτηνὴ σοφίας. Τὸ στοιχεῖα τῶν

γνώσεων ἐκείνων, τὰς ὅποιας χρειάζεται κανεὶς εἰς πᾶσαν τὴς ζωῆς στιγμὴν μαζὶ δὲ μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ δ συγχραφεῖ παρέχει συμβουλάς, σκέψεις καὶ κρίσεις ἐπὶ τῶν ἡθικῶν, ἔθνικῶν καὶ κοινωνικῶν πράγματον, αἵτινες καθιστοῦν τὰ βιβλίον του πραγματικῶς πολύτιμον ἀνάγνωσμα καὶ εὐθὺν ὅδηγόν.

Ιωάννης Πουλημένου. «Τὰ Σοσιαλιστικὰ Προβλήματα ἐν τῇ Νέᾳ Ἑλλάδι». Δεινὴς 1914 (γερμανιστὶ). Κατὰ τὰς τελευταῖς ἡμέρας του 1914 διενεργήθη τὸ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρῳ ἐπιγραφήν ἔργον τοῦ κ. Α. Πουλημένου, ἔξετάζον μὲ πολὺν ὀρθολογισμὸν τὰ ζητήματα τὰ ἀπορρεύσαντα ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων πολέμων μας καὶ λαβόντα κοινωνιστικὴν τάσην. Μετὰ τὴν Ιστορικὴν καὶ νεωτερίζουσαν ἔξετασιν περὶ τῆς δύσεως τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τοῦ Βυζαντίου ὡς ρωμαϊκοῦ κράτους, τοῦ Βυζαντίου ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, προσφυοῦς ἔξετάσεως Βυζαντίου — Αρχ. Ἑλλάδος — Σταυροφοριῶν καὶ ὑποδειγματικῶς συγκεφαλαιώσεις, ἔξετά-

ζει τὰς μορφὰς τῶν ἐταιρειῶν ἐν τῇ Ν. Ἑλλάδι, τὰς δοξασίας τοῦ κ. Γ. Σκληροῦ, τὴν «φαυλοκρατίαν», τὰς ἐννοίας τῶν σοσιαλιστικῶν τάξεων, τὸν Ἑλληνικὸν Σοσιαλισμόν, τὰς δεσποζούσας τάξεις τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν εἰς τὰς κεχρας τῶν Κομμάτων, τὸν κ. Βενιζέλον ἀπέναντι τῶν σοσιαλιστικῶν ζητημάτων καὶ καταλήγει ἐν συμπεράσματι εἰς παρατηρησεις ἀξίας πολλῆς προσοχῆς.

Γιάννης Περγιαλίτη. «Τῆς ζωῆς καὶ τοῦ δινεροῦ». (Ἐκδοσις Ἐκδοτικοῦ Όμιλου). Ο Γιάννης Περγιαλίτης εἶναι ποιητής, καὶ ποιητὴς τῆς φύσεως καὶ τοῦ αἰσθήματος ἀληθινός. Ἐνα ἀτύχημά του εἶναι δὲτι ἀργά-ἀργά, ἀπὸ δημοτικιστοῦ προγήθη εἰς μαλλιαρόν, καὶ ἡ προσγωγὴ του αὐτῆς τὸν ἐνχαριστεῖ τόσον ὥστε ἐπιμένει. Λι' ἔνα ποιητὴν δῆμος ἡ γλῶσσα εἶναι ἔνδυμα μόνον — διὰ τὸν λογοτέχνην εἶναι κάτι περισσότερον — καὶ ἀν τὸ ἔνδυμα τοῦ κ. Περγιαλίτη φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἀσχημον καὶ εἰς ἄλλους ὀδραῖον, ἀρκεῖ δὲτι ἡ ἰδέα, ἡ σκέψις, κάτω ἀπὸ αὐτὸς τὸ ἔνδυμα ἐμφανίζονται πλούσιαι, ἀκμαῖαι καὶ πρωτότυποι.

Στυλιανός Αδριγοντάκης «Μαραμένα τραγούνδια». Ο κ. Αδριγοντάκης, λαϊκὸς ποιητής, καὶ κουφεύς δῆμος τὸ δημολογὸν οἱ στίχοι του, κατορθῶντες μεταξὺ ἔμφασιον καὶ φαλιδοῦς νὰ ἐμπνέεται ἡρεμαὶ καὶ ἀφρελῆ τραγούνδια. Κληρονόμος τῆς ποιητικῆς φλεβῆς παλαιοτέρου κουρέως, τοῦ ἀλησμονήτου Μελισσώτου, διάσκει τὴν μοῦσάν του νὰ διμιῇ διὰ τὰς καθημερινάς του ἐντυπώσεις, τὰς στενοχωρίας του καὶ τοὺς πόνους του, μὲ ἀφέλειαν ἡ ὅποια πολλάκις εἶναι ζήλευτή: Τόρα ποῦ οἱ κλάνοι ἐγέρασε καὶ τῶν δεντρῶν τὰ φύλλα γλωμὰ σκορπᾷ δ ἀνεμος στὴ γῆ μ' ἀνατοίχηλα, πέφρων τὰ φυλλοκάρδα μον καὶ ἡ ματά μον κλίνει για' ἡ ἀγάπη μον ἔμοιασε φθινοπωριοῦ κ' ἐσείη.

